MAY -7 1956

MAY 11 1956

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi", inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Cable address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

WEDNESDAY, MAY 2, 1956

LATVIJA

AMERIKĀ

35./468. n-rs TREŠDIEN, 1956. GADA 2. MAIJĀ 6. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas telpu vienā slejā.

Komūnistu valstīm nepieciešami Rietumu tirgi

PADOMJU RŪPNIECĪBAI VAJADZĪGAS ANGĻU MAŠĪNAS

ANGLIJA CER PALIELINĀT TIRDZNIECĪBU AR PADOMJU SAVIENĪBU

Lai gan tiešu vienošanos ar Padomju Savienības varas vīriem Anglijas ministru prezidentam Īdenam neizdevās panākt nevienā punktā, tomēr palikušas cerības, ka zināmus panākumus Londonas sarunas devušas.

Londonā. Bulgāņina un Chruščeva desmit dienu ilgā viesošanās Londonā beidzās ar Bulgāņina un Anglijas ministru prezidenta Īdena kopīgi parakstīto 2000 vārdu garu komunikē. Tajā fiksētas cerības un labi nodomi nākotnē, bet no konkrētiem panākumiem sarunu laikā ne jausmas. Īdenam desmit dienu laikā nav izdevies panākt nevienu abpusēji saistošu vienošanos ar Padomju Savienību. Vistuvāk sadarbībai nonāca Vidējo Austrumu jautājumā: abas puses solījās visiem spēkiem atbalstīt Apvienotās Nācijas, lai panāktu pastāvīgu mieru Izraēlas un arabu valstu starpā. Bet par kopīgiem priekšlikumiem Palestīnas problēmu atrisināšanai nekas nav minēts. Komunikē atzīmēts, ka Anglijai un Padomju Savienībai nav izdevies vienoties par to, kā vislabāk nodrošināt mieru Eiropā. **Toties atklājas Kremļa bosu īstais nolūks: Padomju Savienība nākamo 5 gadu laikā grib iepirkt Anglijas ražojumus par 11 miljardu rubļu un pasūtināt kuģus 5 miljardu rub. vērtībā, t. i. kopā par 4 miljardiem dolaru.**

Šeit gan jāaizrāda, ka krievi vēlas pirkt arī tādus angļu ražojumus, ko līdz šim atzina par stratēģiski svarīgiem un uz komūnistu valstīm Rietumu sabiedrotie neeksportēja. Bet tirgus paplašināšanas priekšlikumā ietelp arī tādas preces, kuru eksportēšana nav aizliegta, un to Īdens ieskata par sarunu galveno panākumu.

Pagājušās nedēļas nogalē beidzās desmit dienu ilgais Kremļa vīru Londonas sabiedrībā radītais saspīlējums

Sākot atvadīties un slavinot angļu viesmīlību, Chruščeva un Bulgāņina sejās bija atkal atgriezušies pēdējās pāris dienās pagalam padzisušie smaidi. Viņi aicināja Anglijas ministru prezidentu Īdenu pretvizītē uz Padomju Savienību. Īdens to arī pieņēma, taču viesošanās laiku vēl nenoteica.

Ja Anglijas konservatīvo valdība padomju vīru viesošanās laikā vairāk vai mazāk turpināja locīties diplomātiskā vēja virzienā, lai attieksmes ar Padomju Savienību pārlieku nepaasinātu, tad strādnieku partija palika nemainīgi pie saviem ieskatiem no sākuma līdz beigām. **Bulgāņinam un Chruščevam atstājot Anglijas krastus, strādnieku partijas vadītājs Gaitskels izteicās, ka uz viņu vislielāko iespaidu atstājusi Bulgāņina un Chruščeva drausmīgā nezināšana, kas angļi patiesībā ir par cilvēkiem un kā praktiski darbojas demokratiskā iekārta.** Runādams par Chruščevu, Gaitskels sacīja: „Es domāju, ka viņš ir fanatisks komūnists un daudz savādāks nekā agrākais ministru prezidents Maļenkovs."

Pirms Londonas atstāšanas Bulgāņins un Chruščevs notūrēja arī ilgi gaidīto preses konferenci ar angļu žurnālistiem. Preses pārstāvjus pārsteidza krievu labā oma (bet bija taču viņu aizbraukšanas diena!) Šī konference bija samērā īsa un pagāja atkārtojot iepriekšējā dienā izdoto komunikē. Tā, piemēram, pieskaroties Vidējo Austrumu jautājumam, Chruščevs sacīja: „Ja citās valstis (Anglija un Sav. Valstis) ar Apvienoto Nāciju lēmumu izbeigtu ieroču sūtīšanu uz Vidējiem Austrumiem, tad arī Padomju Savienība būtu gatava sadarboties. Bet tikmēr, kamēr pārējās valstis turpina ieroču sūtīšanu, Padomju Savienība neredz nekādas vajadzības atturēt savus satelitus no līdzīgas tirdzniecības."

Viens no galvenajiem sarunu tematiem, kā Anglijas un Padomju Savienības pārstāvju starpā, tā arī preses konferencē, bija tirdzniecības paplašināšana abu valstu starpā. Chruščevs pārmeta amerikāņiem, ka nosakot tirdzniecības ierobežojumu kārtību, Sav. Valstis iedzinušas ķīli starp sevi un Angliju. **Padomju Savienības komūnistu partijas boss kategoriski norādīja, ka tagad pienācis pēdējais laiks atcelt visus pastāvošos tirdzniecības ierobežojumus ar Padomju Savienību un pārējām komūnistu bloka valstīm.** Īdens gan tikpat noteikti un pārliecinoši paskaidroja, ka tirdzniecības ierobežojumu atcelšana vēl pagaidām nav iespējama.

Preses konferences laikā padomju vīri vislielāko muļķību palaida pārrunājot Rietumu pasaules atbruņošanās mēģinājumus. Bulgāņins un Chruščevs centās iestāstīt Rietumu preses pārstāvjiem, ka atbruņošanās jautājums netiek līdz labvēlīgam atrisinājumam tikai tādēļ, ka Rietumu pārstāvji (Sav. Valstis, Anglija, Kanada un Francija) Apvienoto Nāciju atbruņošanās komitejā atsakās realizēt paši savus priekšlikumus pēc tam, kad noskaidrojies, ka Padomju Savienība ir izteikusi gatavību tos pieņemt.

Prasa atvērt Latvijas konsulātu Buenosairesā

Latviešu, lietuviešu un igauņu organizācijas Buenosairesā iesniegušas kopīgu memorandu Argentīnas pagaidu prezidentam ģenerālim Aramburu ar lūgumu atvērt Latvijas, Lietuvas un Igaunijas konsulātus, ko slēdza Perons 1946. g. 6. decembrī. Memorandā aizrādīts, ka Rietumu lielvalstis un Argentīnas kaimiņvalstis nav atzinušas Baltijas valstu aneksiju. Baltiešu organizācijas ar cerībām gaida Argentīnas valdības atbildi.

Pretestības grupas Padomju Savienībā

Amerikāņu žurnāliste stāsta par notikumiem aiz dzelzs aizkara

Ievērojamā amerikāņu žurnāliste Doroteja Tomsone, Toronto, lielajā Meseja zālē pag. sestdien runāja par ārpolītisko stāvokli.

D. Tomsone starp citu izteicās, ka Bulgāņinam un Chruščevam varot gadīties sastapties ar „galma revolūciju," ja pārējie Maskavas varas vīri viņu viesošanos Anglijā neatzītu par sekmīgu. Protams, nevarot būt runas par masu sacelšanos, bet jauna vadība Krievijā varot izvirzīties no armijas virsnieku aprindām. Kā citas ievērojamākas pretestības grupas runātāja minēja ierēdņus, skolotājus, zinātniekus un, beidzot, arī partijas sekretāriātus.

Šīs grupas gan esot kritizējušas Staļinu, bet Padomju līderi baidoties, ka komūnistu satelīti varot arī tādu pašu brīvu kritiku vērst pret pašreizējiem varas vīriem.

Tālāk D. T. uzsvēra, ka Ēģipte nekad neuzsāktu „militāru avantūru," ja Krievija to neatbalstītu, bet Krievijai esot par daudz iekšēju rūpju, lai to darītu.

Maskava grib atturēt savus kaimiņus no pievienošanās jebkādai lielākai militārai aliansei, bet pēc referentes domām, neitrālās valstis varētu izveidot joslu, kas stieptos no Zviedrijas līdz Adrijas jūrai.

Maskavas varmākas grib uzlabot attieksmes ar Savienotajām Valstīm

Atgriezdamies Maskavā, labi pasaules apceļotāji savu viesošanos Anglijā nosaukuši par „ļoti derīgu," tomēr ļoti kritiski izteikušies par angļu strādnieku partiju un žēlojušies, ka viņiem nebijis iespējams satikties ar tautu.

Chruščevs kritizējis „dažas iespaidīgas aprindas" Savienotajās Valstīs, jo tās it kā radot šķēršļus aukstā kara izbeigšanai. Tālāk viņš sacījis, viņš gribot darīt visu iespējamo, lai uzlabotu attieksmes starp Krieviju un Sav. Valstīm.

KANADAS APVIENOTO STRĀDNIEKU KONGRESS

Strādnieku pārstāvji vēl maz pazīst komūnismu—

1600 strādnieku kongresa dalībnieku, reprezentējot miljonu Kanadas strādnieku, deklarē savu nostāju.

Toronto. Pagājušās nedēļas nogalē Toronto beidzās Kanadas strādnieku kongress, kurā 1600 delegātu pārstāvēja vienu miljonu strādnieku no 1.380 dažādām strādnieku organizācijām.

Kongresā pieņēma lēmumus, kuriem varētu būt lielāka nozīme strādnieku kustības pašos pamatos.

Strādnieku pārstāvji vienojās, ka viņi stāsies pretim katram likumam, kas ierobežotu streiku brīvību, spiežot strādniekus streikošanas vietā samierināties ar sarunām ar saviem darba devējiem.

Katoļticīgo strādnieku sindikātu pārstāvji no Kvebekas provinces, reprezentējot 100.000 strādnieku, izteica gatavību saraut atlikušās saites ar baznīcu un pieslieties kongresam.

Kongresā atbalsojās arī parastās strādnieku prasības: **augstākas algas, īsāku darba laiku un, galvenais, — pilnu darba laiku visu gadu. Kongresa pārstāvji solīja savu atbalstu brīvības uzturēšanai un paplašināšanai Kanadā, deklarējot savu cīņas sparu pret katru mēģinājumu ierobežot cilvēka tiesības un brīvību.**

Savstarpējās sarunās strādnieku organizāciju pārstāvji iztirzāja pašreizējo politisko stāvokli un atzina sekojošo:

1. Jāatbalsta komūnistu Ķīnas uzņemšana Apvienotās Nācijās;

2. Alžīras nacionālistu centieni atzīstami par atbalstāmiem;

3. Izraēlai jāpalīdz apbruņoties.

Kongress deklarēja, ka nosoda franču īsredzīgo polītiku Alžīrā, balto panākuma polītiku Dienvidafrikā, rašu šķirošanu Kanadas immigrācijas polītikā, pakāpenisku Franko diktātūras atzīšanu Rietumu valstīs un atkārtotu pretestību komūnistu Ķīnas uzņemšanai Apvienotās Nācijās. Pēc strādnieku kongresa dalībnieku domām Kanada par daudz niecīgos apmēros atbalsta Kolombo plānu — mazāk attīstīto valstu modernizēšanu.

Izstrādājot Kanadas strādnieku apvienotā kongresa statūtus, nolēma, ka turpmāk konferencēs atļaus piedalīties arī komūnistu arodbiedrību pārstāvjiem, bet komūnistu arodbiedrības Kanadas strādnieku kongresa biedru skaitā neuzņemt. Statūtu izstrādāšanas laikā vispirms gan nolēma, ka personas, kuras atzīs par simpatizētājām komūnismam, sanāksmē netiks pielaistas. Vēlāk šo paragrafu tomēr mīkstināja. Komūnistu un fašistu pārvaldīto arodbiedrību pārstāvjiem atļaus apmeklēt Kanadas strādnieku kongresa sanāksmes, bet šīs arodbiedrības Kongresa biedru skaitā neuzņems.

KOMŪNISTI GATAVO CILVĒCEI JAUNAS BRIESMAS

CHRUŠČEVS LONDONĀ DRAUDĒJA AR VADĀMĀM RAĶETĒM

Angļu feldmaršals Montgomerijs, Ziemeļatlantijas organizācijas bruņoto spēku virspavēlnieka vietnieks Eiropā, brīdina pasauli no raķešu kara briesmām.

Parīzē. Uzrunādams Rietumeiropas žurnālistus preses konferencē Parīzē, feldmaršals Montgomerijs drūmās krāsās illustrēja jauna pasaules kara iespējas: cīņas ar starpkontinentāliem reķešu ieročiem. Montgomerijs uzsvēra, ka Rietumi šāda kara gadījumā var cerēt pastāvēt tikai tad, ja visu rietumvalstu aizsardzība un gaisa brīdinājumu sistēma darbojas kā viena vienība vienas personas, kam ir pietiekama autoritāte, vadībā, lai momentā laistu darbā visu Rietumu gaisa aizsardzības mašīnēriju. Montgomerijs paregoja, ka nākamo piecu gadu laikā (ne vēlāk kā līdz 1961. gadam) pasaules lielvalstu rīcībā būs starpkontinentā raķetes, kas spēs pārvadāt atomieročus. Šīs raķetes būs bezgala ātras un lidos ļoti augstu. Montgomerijs brīdināja, ka katra aizsardzības sistēma būs spiesta aizsargāties pret atomieročiem pielādētām raķetēm, kas 5000 jūdzes spēs nolidot 15-20 minūtēs. Šādas raķetes jau eksistējot, un pēc pieciem gadiem tās būšot vēl vairāk attīstītas un saražotas nesalīdzināmi lielākā skaitā. Atomraķešu karā pretraķetes tikšot raidītas iznīcināt uzbrucējas; esot ļoti iespējams, ka, pastāvot piemērotai aizsardzības sistēmai, īsta raķešu kara drāma norisināsies vairāk simts jūdžu virs zemes, raķetei iznīcinot raķeti.

„Pašreizējā Rietumu pasaules aizsardzības sistēma ir raķešu karam nepiemērota," deklarēja Montgomerijs, "kaut vai tikai tādēļ, ka civīliedzīvotāju morāle tam nav sagatavota. Otrkārt, pašreizējās radara stacijas būs gan liels palīgs ienaidnieka raķešu ceļa uztveršanai un to virziena noteikšanai, bet laika iegūšanas ziņā radara stacijām vairs nebūs tik liela nozīme kā lidmašīnu kara laikā. Radara stacijas raķetes virzienu spēs uztvert tikai tad, kad tās būs jau tālu ceļā (zemes apaļā forma ierobežo radara darbības radiju). Līdz ar to Rietumu pasaules aizsardzības sistēmai agrāko stundu vietā tagad laika būs tikai minūtes, lai sagatavotos ienaidnieka raķešu iznīcināšanai. Un šo pirmo raķešu iznīcināšana būs ārkārtīgi svarīga: no izdošanās vai neizdošanās iznīcināt pirmās ienaidnieka raķetes var atkarāties viss kara iznākums — jo raķešu karš būs arī atomieroču karš."

VISMODERNĀKIE IEROČI SABIEDROTIEM

SAV. VALSTIS SAVU SABIEDROTO MORĀLES STIPRINĀŠANAI PAREDZĒJUŠAS PĒDĒJOS APGĀDĀT AR VISMODERNĀKAJIEM IEROČIEM UN KARA MATERIĀLIEM

Vašingtonā. Sav. Valstu valdība paziņojusi, ka pašreiz tiek izstrādāts plāns amerikāņu sabiedroto apgādāšanai ar vismodernākajiem ieročiem un kara materiāliem, ieskaitot raķešieročus, kaujas lidmašīnas, kuras pārsniedz skaņas ātrumu, un radara aparātus. Šādā veidā amerikāņu sabiedrotie militārā laukā būs vienā līmenī ar Sav. Valstīm, ko pašreiz atzīst par nepieciešamu, lai nostiprinātu sabiedroto morāli un, protams, lai modernizētu sabiedroto armiju.

Lai gan amerikāņu militārie lietpratēji ir pārliecināti, ka vistuvākā nākotnē no kara nav jābaidās, tas tomēr nenozīmē, ka bruņošanās modernizēšanu varētu atstāt novārtā. Sabiedroto armiju modernizēšanas plānu cer īstenot nākamo trīs-līdz sešu gadu laikā.

Kā jau minēts, no kara tuvākā nākotnē amerikāņu militārie lietpratēji nebaidās. Bet par tālāko nākotni neviens neņemas garantēt. Rietumiem jo sevišķi nepatīkama ir komūnistu nepārtrauktā gatavošanās. Un te vairs nav runa tikai par Padomju Savienību, bet arī par komūnistu Ķīnu, kas bruņošanās laukā pierāda arvien pieaugošu aktivitāti. Sevišķi duras acīs Ķīnas komūnistu uzcītība piekrastes apgabalos iepretim Formozai, kur rodas jauni lidlauki un artilerijas novietnes; tas liek domāt, ka jauna pasaules konflikta sākums var būt meklējams komūnistu Ķīnas mēģinājumā sakaut Formozas nacionālistus, ar kuriem Sav. Valstīm ir savstarpējas palīdzības līgums.

KOMŪNISTU AĢENTUS APVAINO KRIEVU JŪRNIEKU NOLAUPĪŠANĀ

Vašingtonā. Sav. Valstu Senāta iekšējās drošības apakškomitejas izmeklēšanā nedēļas nogalē atklājās kāda jauna drāma, kas raksturo Padomju Savienības aģentu darbību Sav. Valstīs.

1954. gada jūnijā Formozas salas tuvumā Ķīnas nacionālisti aizturēja padomju tankkuģi Tuapse. Divdesmit viens no minētā kuģa apkalpes locekļiem lūdza polītiskā asila tiesības Sav. Valstīs, un pagājušā gada oktobrī deviņiem krievu jūrniekiem šīs tiesības arī deva.

Bet jau šī gada 7. aprīlī pieci no iebraukušajiem Sav. Valstīs atstāja un devās atpakaļ uz Padomju Savienību. Maskavā iebraukuši, šie pieci esot stāstījuši, ziņo padomju prese un radio, ka Sav. Valstīs turēti pret pašu gribu; ka amerikāņi centušies viņus pierunāt palikt, bet ka pie pirmās izdevības viņi izvēlējušies brīvprātīgi atgriezties mājās.

Nedēļas nogalē Senāta iekšējās drošības apakškomitejas izdarītā izmeklēšana tomēr liek domāt, ka ar brīvprātīgo aizbraucēju stāstu kaut kas nav kārtībā. Intervējot palikušos četrus jūrniekus, noskaidrojās, ka pēc pēdējo domām minētie pieci krievu jūrnieki uz Maskavu nav vis devušies labprātīgi, bet gan tikuši nolaupīti un aizvesti ar varu. Zināms arī tas, ka aizbraucējus uz lidostu pavadījuši deviņpadsmit padomju aģenti. Par savu līdzdalību piecu jūrnieku „nogādāšanā" atpakaļ Padomju Savienībā, pamatojoties uz to, ka viņi darbojušies ārpus savu tiesību robežām, Sav. Valstu valdība izraidīja divus padomju Apvienoto Nāciju delegātus. Īstenībā izraidīts gan tika tikai viens; otrs aizbrauca jau līdz „brīvprātīgiem" jūrniekiem, un Sav. Valstu valdība ziņoja Padomju Savienības sūtniecībai, ka viņam vairs netiks piešķirta iebraukšanas vīza Sav. Valstīs.

Gribējuši nogalināt „augstos viesus"

Anglijas laikraksti ziņo, ka Kremļa bosu viesošanās laikā Londonā „divas emigrantu pagrīdes organizācijas" gatavojušas attentātu pret Chruščevu un Bulgāņinu.

Skotlendjards par to uzzinājis labu laiku pirms Kremļa vīru ierašanās un tāpēc norīkota līdz šim Anglijā vēl nepieredzēta viesu apsardzība.

PASĀKUMI LATVIEŠU KULTŪRAI ASV.

Kultūras biroja un Kultūras fonda darbības pārskats ALAs kongresam

ALAs Kultūras birojs sagatavojis pārskatu, kuru iesniegs ALAs kongresam. Biroja izglītības sekcija pārzina 69 svētdienas skolas, tas ir par divām vairāk nekā iepriekšējā gadā. Skolām visvairāk trūkst latviešu vēstures grāmatu. Šim darbam paredzēts 500 dol. Jaunatnes organizācijās biedru skaits notecējušā gadā ir audzis. Kā katru gadu arī pagājušā gadā Kultūras fonds piešķīris 500 dol. Augustdorfas ģimnazijai. Notecējušā gadā izdota otrā latviešu mūzikas skaņu plašu serija. Uzrakstīta Latviešu dziesmu svētku vēsture. Darbu veicis mūzikas kritiķis V. Bērzkalns. Vēsturi paredzēts izdot uz 2. dziesmu svētkiem Amerikā, kas notiks 1958. g. Ņujorkā. Izveidota latviešu mūzikas bibliotēka, kas vāc un kārto notis un citus latviešu mūzikas materiālus.

Latviešu teātra veicināšanai Kultūras fonds izsludinājis lugu sacensību. Godalgās piešķirs 750 dol. Sacensībai iesniegti 16 darbi. Zinātniskā sekcija sākusi priekšdarbus demografiskiem pētījumiem par latviešu izvietojumu ASV. Nobeigta latviešu bibliografijas sastādīšana.

Līdzekļu vākšana šogad izvērsta daudz plašāk kā iepriekšējos gados. Izsūtītas 8.000 individuālas vēstules ar Kultūras drauga kartēm. Līdz 19. aprīlim ziedojumos bija ienācis 8.579 dol. Ziedojumi joprojām ienāk.

MASKAVA PRETOJAS ATBRUŅOŠANĀS PĀRRAUDZĪBAI

Piecu valstu atbruņošanās apakškomisija gatavojas pārtraukt savu nesekmīgo darbību, vienai pusei apvainojot otru atbruņošanās sarunu sabotēšanā

Londonā. Apvienoto Nāciju atbruņošanās apakškomisijas sarunas, kas iestiga īsi pirms Bulgāņina un Chruščeva vizītes Anglijā, arī pēdējo viesošanās laikā nespēja izkūņoties uz līdzena ceļa, kā to sākumā cerēja Rietumu valstu optimistiskie pārstāvji. Īsi pirms aizbraukšanas padomju valstsvīri nepārprotāmi deklarēja savu nostāju atbruņošanās jautājumā, uzsverot, ka visa vaina meklējama sabiedroto pusē, kas, tiklīdz Pad. Savienība gatavojoties pievienoties viņu plāniem, šos plānus vairs neatzīstot paši, un tā viņi sabotējot atbruņošanās progresu.

Pēdējās nedēļas laikā Apvienoto Nāciju atbruņošanās apakškomisija, kurā piedalās Kanadas, Anglijas, Francijas, Sav. Valstu un Padomju Savien. pārstāvji, ir sanākusi vairākas reizes, bet nav izdevies tikt ne pie kādas vienošanās. Vienīgais „progress" ir panākts tai virzienā, ka tagad vismaz ir pilnīgi noskaidrojušās Rietumu un Austrumu domstarpības. **Padomju Savienība ne dzirdēt negrib par atbruņošanās pārraudzības ierēdņu darbību tās robežās. Sav. Valstis turpretī uzsver, ka bez ciešas pārraudzības sistēmas izveidošanas par atbruņošanos vispār nav ko runāt.** Padomju Savienība no savas puses aizrāda, ka Sav. Valstis par daudz lielu uzmanību piešķirot atbruņošanās pārraudzībai, bet pati atbruņošanās amerikāņus nemaz tik ļoti neinteresējot. Vispirms, jau tas kaitētu Sav. Valstu militārismam, kas pašreiz esot izstiepis savus tīklus pāri visai pasaulei, un, otrkārt, atbruņošanās nozīmētu bruņošanās samazināšanu, kas savukārt nozīmētu bruņošanās rūpniecības palēnināšanu un kapitālisti to negribētu pielaut ne par kādu cenu.

Dīvains Amerikas poļu protests

Vācu bēgļu laikrakstos Rietumvācijā plaši raksta par kādu Amerikā dzīvojošo poļu protestu, kas izteikts sakarā ar ASV Kongresa locekļa Rīsa paskaidrojumiem par Austrumprūsiju. Rīss savā iesniegumā Kongresam aicinājis rietumvalstis cīnīties, lai svešu varu pārvaldītie Vācijas austrumu apgabali nokļūtu atpakaļ vācu pārvaldē, jo tie no starptautisko tiesību viedokļa arvien vēl ir Vācijas sastāvdaļa.

Par šādu ASV Kongresa locekļa prasību uztraukušies Amerikas poļi. Viņi norāda, ka Austrumprūsija ir poļu zeme. Viņi protestē pret to, ka vācu sūtniecības locekļi meklējot sakarus ar amerikāņu valdību, diplomātiju un presi, lai ar to palīdzību radītu noskaņojumu pret „poļu taisnīgajām prasībām Austrumprūsijā."

„Šāds Amerikas poļu protests ir vairāk kā dīvains, ja negrib izteikt nepatīkamākas aizdomas," raksta vācu bēgļu prese. „Var pienākt laiks, kad Amerikā dzīvojošie krievi prasīs, lai komūnistiem atstāj arī Bulgāriju, Rumāniju, Ungāriju, Albāniju, Baltijas valstis, Čechoslovakiju...

Mks

Belgrades maršals vai Maskavas kaprālis...

Nav dzirdēts, ka bez Dienvidslavijas maršala Tito vēl kāds būtu gājis uz Kominforma bērēm — vispār, vai arī tikai tādēļ, lai pārliecinātos, ka šķirsts nav tukšs. Tito patiesi tagad var uzvaras priekā skatīties iztukšotajā atriebības kausā. Staļins ir beigts; uz moku rata uzstiepto Staļina ēnu lietpratīgi apstrādā piedzīvojuši Maskavas bendes; Staļina vārds ir kļuvis par lielāko ķecerību visā „kolektīvo" elku pielūdzēju pasaulē. Un beidzot, no zemes virsus ir pazudis arī Kominforms, ar kura starpniecību no padomju paradīzes tika padzīts patstāvības kārības pagrimušais Dienvidslavijas maršals.

Bet tas vēl nav viss. Jaunā Padomju Savienības valdība savai vēlībai nezina robežu. Tā neapmierinās ar Staļina nobeigšanu un Kominforma izbeigšanu vien. Visi agrākie Tito draugi un atbalstītāji tagad tiek celti augstā godā. Žēl tikai, ka neviens no tiem vairs nav starp dzīvajiem. Visi Staļina draugi un agrākie Tito ienaidnieki tagad tiek likvidēti — jo „jaunā valdība ir taisnīga un žēlīga."

Belgrades polītisko lietpratēju aprindās Padomju Savienības pārspīlētā draudzība tomēr tiek uzņemta ar zināmiem aizspriedumiem, un nav daudz tādu, kas domā, ka Tito būtu nolēmis savu tik rūpīgi šūdināto maršala mundieri apmainīt pret Maskavas kaprāļa uzplečiem.

PAD. SAVIENĪBAS AIZDEVUMI PLŪST UZ DIENVIDSLAVIJU

Vašingtonā. No tieši financiālā viedokļa raugoties, neitrālitāte pašreiz nevienam neatmaksājas labāk kā Dienvidslavijas prezidentam Tito. Militārā un saimnieciskā palīdzība plūst ne tikai no Sav. Valstīm, bet arvienu pieaugošos apmēros arī no Padomju Savienības. Amerikāņu lietpratēji lēš, ka no Padomju Savienības dažādu kreditaizdevumu veidā Dienvidslavija līdz šim būtu saņēmusi jau vismaz 300 milj. dolaru. Acīmredzot, Padomju Savienība dara visu, kas vien tās spēkos, lai Tito atgrieztu pie Maskavas komūnisma.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRINBERGS

PĀRDOMAS ĢIMENES DIENĀ

RAITS RITUMS

Pasaulē ik brīdi dzimst jaunas idejas. Dažas no brīdi gan apžilbina apkārtni, bet tad ātri vien izdziest, bet dažas, kas sākotnēji liekas niecīgas, vēlāk pārņem visplašākos tautu slāņus un iesakņojas uz laikiem. Starp pēdējām varam ierindot arī ideju par Mātes dienas svinēšanu, kas dzimusi amerikānietes Ennas Džervisas galvā pirms nepilniem 50 gadiem.

Ennai Džervisai (Anna Jarvis) nebija lemts kļūt par māti, un tas viņu sāpināja. Varbūt tieši tāpēc viņa jo dziļāk izjuta mātes, kā dzīvības devējas, lielo misiju un sajuta dziļu cieņu pret katru māti — dzemdētāju, kas, riskējot ar veselību, pat dzīvību, veikusi pašu svēto uzdevumu — jaunas pēcnācējus. Tādā noskaņojumā viņa 1907. gadā ierosināja godināt cilvēka dzīvības devējas un ieteica ik gadus maija otrā svētdienā svinēt Mātes dienu.

Toreiz šī amerikāniete gan nevarēja ne iedomāties, ka viņas ierosinājums izplatīsies pa visu pasauli. Jau septiņus gadus vēlāk, 1914. gadā, ASV prezidents Vilsons amerikāņiem izsludināja Mātes dienu par svinamu dienu, bet pēc Pirmā pasaules kaŗa Mātes godināšana ieviesās arī Eiropas zemēs, to starpā arī Latvijā. Prezidents Kārlis Ulmanis Mātes dienas svinēšanu ieteica vispārināt uz visu ģimeni un nosaukt to par Ģimenes dienu, to arī darām līdz pat šim laikam.

Kāpēc gan mātei un ģimenei vispārīgi veltījama tāda uzmanība? Tāpēc, ka māte ir ne vien dzīvības devēja, bet arī cilvēka pirmā audzinātāja un skolotāja. Prezidents Linkolns ir teicis: „Par visu, kas es esmu, vai par ko varu tapt, jāpateicas vienīgi manai mātei." Tāpat Edisons ir sacījis: „Kas es esmu, to visu mana māte no manis ir veidojusi." Ģimenei uzmanība veltījama arī tāpēc, ka ģimenē katrs cilvēks jau ar mazām dienām saņem pirmos un lielākos iespaidus, kas ir noteicēji visai turpmākai dzīvei. Ģimenē cilvēks jau ar pirmajiem dzīvības gadiem mācās mīlestību, paklausību, pieklājību, saticību, iecietību un citus tikumus, kas ietekmē cilvēka rakstura izveidošanos. Ģimenē tiek veidotas un izkoptas nacionālās un garīgās īpatnības un latviskie tikumi. Ģimenē jaunatne tiek sargāta no kaitīgiem, ārējiem apdraudējumiem morāliskā, kultūrālā, nacionālā un sabiedriskajā ziņā.

Brīvās Latvijas laikā ģimenei turklāt nepiekrita tik liela audzinošā nozīme kā mūsu dienās. Toreiz latviešu ģimenes, īpaši laukos, dzīvoja vienkopus, nereti pat trīs paaudzes vienuviet; tās lielākā vai mazākā mērā ievēroja senos tikumus un tradicijas. Turpreti mūsu izceļošanas dienās, kad latviešu ģimenes izkaisītas pa visu pasauli un dzīvo svešo tautu jūklī, ģimenei piešķirama vislielākā vērība, lai tā neizirtu svešās vēju brāzienos.

Cik reizes neesam jau lasījuši mūsu laikrakstos SOS saucienus: „Kā paglābt mūsu jaunatni no aizklīšanas svešuma ceļos," vai: „Stunda ir vēla, laika vairs maz" un tam līdzīgus? Ko šie saucieni liecina? Tie liecina, ka mūsu jaunatne ir apdraudēta un ka bērnu audzināšanai tiek piešķirta pārāk maza vērība. Vecāki gan mēdz vainot bērnus nemorālās izdarībās vai asimilācijā, bet aizmirst, ka viņu bērni auguši savvaļā, bez vecāku ciešas uzraudzības un stingras vadības. Arī pašu vecāku starpā dažkārt nav pastāvējušas stipras laulības saites, kas ļauni atsaucas arī uz bērniem. Daži vecāki pārāk aizrāvušies ar personīgo ērtību nodrošināšanu, bet bērnu audzināšanai un viņu rakstura veidošanai „neatliek laika." Tā ir izrēķina ar ļaunām sekām. Automobilis un ledus skapis pēc gadiem var viegli apmainīt pret labākiem, bet bērna rakstura pēc gadiem nevar vairs pārveidot. Tāpēc katrai ģimenei, kurā aug bērni, nopietni jāpadomā, lai bērni nenoklīstu bez vecāku vadības svešos ceļos un mūsu tauta nākotnē neizputētu kā pelni vējā. Vēl jau mēs ceram reiz atgriezties dzimtenē. Tur būs vajadzīgi vīri un sievas ar latvisku asinīm un stiprām morālām īpašībām, lai palīdzētu atjaunot panīkušās dzimtenes dzīvi. Bet kā ir pašreiz ar mūsu jaunatni, vai tā tiek šim uzdevumam sagatavota? To lai pārdomājam Ģimenes dienā.

PIE MŪSU KAIMIŅIEM LIETUVJIEM

V. Kārkliņa Sarkanvīns Voterberijā

Draugas 11. aprīļa n-rā recenzents pēc Sarkanvīna izrādes Voterberijā (Conn.), raksta, ka komēdijā trūkstot darbības un dzīvības, bet toties netrūkstot ģeniālu asprātību.

Čikāgas lietuviešu auditorijā 14. aprīlī notika jaunatnes literātūras balvas izsniegšanas akts. Prēmiju piešķīra Bronim Zumerim, kas dzīvo Melburnā, Austrālijā, par veikumu Dzīves ceļš. Grāmatai tuvu pie 200 lpp., un to iespiež Italijā.

LATVIEŠU PROPAGANDA ANGLISKI

Daugas 16. aprīļa n-rā ievietots pagarāks raksts par latviešu propagandu angļu valodā. Autors Al. Gimantas savā rakstā starp citu raksta: „Mums brālīgā latviešu tauta ir ļoti ražīga un enerģiska.

Lai gan latviešu trimdinieku skaits ir daudz mazāks kā mums, tomēr bieži gadās, ka viņi mūs atkārtoti pārspējuši.

Starplaikā, kad mēs viens otram aizrādām par angļu valodas informācijas izdevumu trūkumu, latvieši pasteigušies izdot (Latviešu informācijas fonds, Rietumvācijā) 16. lp. biezu, iedarbīgu un labi illustrētu brošūru: „Red Pestilence grasps at you," kurā vairāk uzņēmumu kā teksta. To var izlasīt trijās minūtēs, un tai labas iespējas tikt izplatītai. Šāds izdevums ļoti labi kalpo Latvijas un Baltijas lietu izcelšanai...

● Pēc tam, kad lietuviešu dienas laikrakstā Draugas parādījās ziņas, ka Latvijā Amerikā regulāri ievieto nodaļu, sauktu: „Pie mūsu kaimiņiem lietuvjiem," šis plašais lietuviešu laikraksts pievērsis lielāku uzmanību ziņu sniegšanai par Latviju un latviešiem. **Hu.- At.**

VAR PIETEIKTIES AUDZINĀTĀJI

Montreālas latviešu skolas vecāku padome aicina pieteikties audzinātājus-jas un izpalīgus darbam bērnu vasaras nometnē. Nometne tiek plānota jūlijā un augusta mēnešos Laurentin kalnos. Interesenti lūgti pieteikties ar rakstu (minot vecumu un izglītību) Latviešu skolas pārzinim Em. Mazutim, 2057 Maplewood Ave, Montreal, P.Q.

ĢIMENES DIENA TORONTO

TLB Sestd. skolas Ģimenes dienas sarīkojumu 6. maijā, pl. 6 sv. Andreja baznīcā ievadīs māc. A. Čopa svētruna. Bērni vecākus apsveiks ar dziesmām un ziediem, vēlāk sekos priekšnesumi — deklamācijas, tautiskās dejas un dziesmas. Vakara noslēgumā tautiskās dejas un rotaļas. Bērni, vecāki un viesi laipni ielūgti.

VĒL NEREDZĒTS LATVIEŠU TAUTAS TĒRPS

ASV un Kanadas latviešu daiļamatnieku darbi Čikāgas izstādē

Austin Town Hall telpās, sestdien un svētdien, — 21. un 22. aprīlī — bija izstādīti 44 latviešu daiļamatnieku ražojumi no Čikāgas, Milvokiem, Indiānāpoles, Toronto un citām pilsētām un no cit. tālām vietām. Izstādi gaumīgi bija iekārtojis mākslt. A. Sildegs, atbildīgais vadītājs sudrabkalis O. Grīns; vērtēšanas komisijā darbojās A. Sildegs, archaiologs H. Riekstiņš un O. Grīns. Izstādi bija sarīkojusi daiļamatnieku pagaidu valde: O. Grīns, A. Šampiņa, E. Kesnere un A. Telle kopā ar Čikāgas latviešu biedrību. Eksponātu telpas stūrī no ieejas pa labi okupējusi milvokiete **Emma Kesnere** ar latviskiem audumiem. Tur ir segas un spilveni. Tālāk augšējos stāvos redz sēžam čikāgieti **Annu Šampiņu.** Viņa strādājot ar pilnu jaudu, pasūtinājumu esot tik daudz, ka nevarot nemaz tikt galā, tomēr... esot jāstrādā vēl arī maizes darbs.

— Kā tas saprotams?

— Nu tā — nav noregulēts tirgus, nav nostabilizētas cenas, darbs netiek pienācīgi samaksāts... Materiāls — vilna, kokvilna, zīds arī maksā naudu. Viņa ir priekuliete (kurzemniece), mākslas aušanu mācījusies pie Viļumsona Rīgā. Eslingenā strādājusi kopā ar Dzērvīša kundzi.

— Tikai nerakstiet avīzē, ka es pieņemu pasūtinājumus. Man jau tā ir par daudz — viņa piekodina. Viņa auž segas, celiņus un spilvenus.

Mākslt. Hugo Merca darbi novietoti vairākās vietās, kopā ar citu autoru eksponātiem (tas pats darīts arī ar dažu citu darbiem), un tādā veidā ir radīta stilizēta izstādes kopnoskaņa. Labi, ka no Toronto atbraucis arī pats autors, viņš var man savus darbus parādīt un arī šo to par tiem pastāstīt. Kokgriezumi: 3 svečturi (viens ar Austras koku, 2 ar saulītes - dardedzes (varavīksnas) ornamentiem; viens riekstu trauks ar saules zirdziņu; īpati veidoti (iegarenu šķīvju formā) galda trauki magoņkokā: viens ar ērgļa galvu, otrs ar putna motīvu; pūcīte no shumac koka (aug Kanadā), kuŗa dabiskā krāsa gandrīz vai pilnīgi atbilst pūces spalvu krāsai; viens šķīvis ar vārpām un Jumja zīmi; otrs šķīvis ar saulīti.

Sudraba izstrādājumi: Saderības saktiņa; sakta ar krusta motīvu (H. Merca zīmējums, A. Gugāna kalums).

H. Mercs no Toronto atvedis arī **A. Dzērvītes** audumus, starp tiem sienas segu (letgaļu) salmu audumā ar linu velkiem, kas plūkti Ķeguma tīrumā. Kanadu vēl pārstāvēja **L. Lūse** (audumi) un **A. Gugāns** (sudrabs). Izstādē piedalījās tikai tie Kanadas latviešu daiļamatnieki, kuŗu darbi godalgoti kanadiešu nacionālajās izstādēs.

Apmeklētāju uzmanību sevišķi pievērsa kokā griezts masīvs kronlukturis, čikāgieša **Imanta Kārkliņa** darbs. Tas pagatavots uz pasūtinājumu Senatobijas latv. ev.-lut. draudzes baznīcai. Kārkliņš izstādē reprezentējās arī ar šķīvjiem un svečturiem.

Ievērību izpelnījās arī **E. Auziņa** intarsijas (tušas zīmējumi kokā). Liela talanta pazīmes uzrāda viņa Kristus galva ar ērkšķu vainagu un Latviete.

Vislielāko izstādes apmeklētāju ievērību un uzmanību tomēr izpelnījās **15 g. vecā Indiānāpoles ģimnaziste Astra Grīna** tādā tautas tērpā, kādu vēl neviens nav redzējis. Viņa ir sudrabkaļa O. Grīna meita, un es viņu ieraudzīju pie tēva izstādīto rotas lietu vitrīnas. No viņas es uzzināju, ka tērpu audusi bij. Etnografiskā mūzeja darbiniece Guste Siliņa-Belte, bet rotas izkalis viņas tēvs. Viņa pati ie-

Astra Grīna dārgajā tautas tērpā

strādājusi villainē ornamentus. Tie ir mazi bronzas krustiņi, augšējos stūros no tiem izveidota Jumja zīme.

Lai par šo tērpu uzzinātu ko vairāk, jārunā ar archaiologu H. Riekstiņu.

— 1936 gadā — pastāsta Riekstiņš — Etnografiskais mūzejs Rīgā saņēma ziņu no Liepkalnes Ķesteriem, ka tur tīrumā izarti kāda sena auduma gabali un bronzas rotas lietas. Nosūtījām uz turieni vienu mūzeja darbinieku un tas pārveda 7-800 gadu zemē gulējuša letgaļu tautas tērpa fragmentus ar visām tam piederošām rotām — vainagu, kakla un pleca rotu, aproci un gredzenu. Pēc tam izdarījām turpat un apkārtnē izrakumus un atradām vēl dažus, gan ne tik greznus, letgaļu tautas tērpus.

Man bija daži jautājumi archaiologam: 1) — attiecībā uz letgaļu tērpu atrašanos Liepkalnes senkapos un 2) — kā tas nāk, ka vilnas audumi, tik daudz gadsimtu zemē atradoties, varēja tik labi uzglabāties, ka bija iespējams rekonstruēt tādu tautas tērpu, kādu redzam ģimnazistei mugurā?

— Līdz vācu ienākšanai mūsu zemē — atbildēja Riekstiņš uz 1. jautājumu — Letgales novadā ietelpa tagadējā Latgale un gandrīz visa Vidzeme. Tikai gar pašu jūrmalu stiepās lībju novads.... Ir viens tāds faktors, kuŗam jāpateicas par mūsu sentērpu restaurēšanas iespēju — skanēja viņa atbilde uz otro jautājumu — vaŗa vitriols, kas rodas bronzai oksidējoties. Visi audumi, kuŗus atradām nesatrūdējušus, bija tādi, kur iestrādāta bronza. Tie bija nokrāsojušies zaļā krāsā un konservējušies. Tas pats sakāms arī par Ķesteŗu (tāds šim letgaļu tautas tērpam dots tuvāks apzīmējums) eksemplāru.

Archaiologs H. Riekstiņš vēl tālāk paskaidroja, ka Ķesteŗu tautas tērps attiecināms uz latviešu etnografijas klasisko laikmetu. Līdz ar vāciešu ienākšanu (laika sprīdī no 11.-12. g. s.) tas izzudis, jo svešie kungi neesot atļāvuši latviešiem vairs tik brīvi tirgoties ar Romu un citām valstīm, kas viņiem apmaiņā pret dzintaru piegādāja vajadzīgos metallus (varbūt arī dažus audumus?). Tāds tik grezns tērps kultūras nesējiem būs licies arī par piedauzību, varbūt pat par grēku, un tā mūsu senču skaistā klasiskā kultūra tika pārtraukta.

Ķesteŗu greznais tautas tērps kas radies, sadarbojoties etnografei G. Siliņai-Beltei, archaiologam H. Riekstiņam, sudrabkalim O. Grīnam un viņa meitai Astrai, ir pašlaik vienīgais tāds eksemplārs trimdā. To restaurēt bijis iespējams pēc no dzimtenes līdzpaņemtajiem paraugiem, zīmējumiem un uzņēmumiem. Tā vērtība sniedzoties pāri 1000 dolariem.

Bez jau minētajiem izstādē ar saviem darbiem piedalījās vēl sekojošie latviešu daiļamatnieki: A. Telle (sudrabs), A. Purkalītis (cimdi), J. Rītiņš (koks — grāmatu plauktiņš), B. Kinsala (rokdarbi), R. Pētersons (sudrabs), O. Ozoliņa (keramika), M. Ķezbere (rokdarbi). A. Zirne (āda — grāmatu vāki), V. Kesnere (āda), K. Krīkis (sudrabs), R. Puriņš (sudrabs ar dzintaru), E. Puriņa (etnografiskas lelles), E. Rožkalns (koks), Z. Salts (lellītes), V. Kūriņa (rokdarbi), K. Grencions (sudrabs), A. Dzenīte (rokdarbi) M. Kļavsone (rokdarbi), J. Kļaviņš (sudrabs) L. Upenieks (sudrabs), G. Siliņa-Belte (tautas tērpi), J. Štāls (koks), A. Graudiņš (eramika), J. Blūms (koks), O. Kutcers (sudrabs), L. Krests, K. Ulmanis (āda), M. Šmits (rokdarbi), A. Sildegs (koks), V. Rinkuss (koks), H. Lapiņš (intarsijas), A. Mežule (audumi), H. Donis (rokdarbi).

Čikāgieši izstādes apmeklēšanā šoreiz piedalījās ļoti dzīvi, abās dienās eksponātu telpā pastāvīgi varēja saskaitīt ap 50 personu, un rīkotāji pavisam kopā bija saskaitījuši 900, bērnus neieskaitot.

Izstādes laikā tai pašā ēkā notika vairāki sarīkojumi: ČLB rīkoja Haralda Berino skaņdarbu vakaru ar ten. Valdemāra Salnas un pianista Valža Treimaņa piedalīšanos. Skaņu mākslas cienītāju bija ap 70. Daiļamatnieki rīkoja archaiologa Hugo Riekstiņa lekciju ar gaismas attēliem par Latvijas etnografiskajiem novadiem, senkapiem, rotām u. t. t. Klausītāju bija ap 100; Apvienība Jaunā dzīve rīkoja vēsturnieka Edgara Andersona lekciju par tematu Latvijas stāvoklis starptautiskā politikā. Klausītāju bija ap 50.

Daiļamatniekiem skaidrs atlikums no izstādes bija $255,00.

S.

DARBA IESPĒJAS MONTREĀLĀ

Inž. N. Zoldners ziņo, ka, būvsezonai sākoties, viņš Montreālā var piedāvāt darbu ar labu atalgojumu un virsstundām 5-6 latviešu studentiem un techniķiem par betona inspektoriem ielu būvdarbos.

Pagājušajā sezonā šis iespējas izmantoja 3 latviešu McGill universitātes inženierzinātņu fak. studenti. Interesenti lūgti pieteikties līdz 1. maijam pie N. N. Zoldnera, — Montreālā, tel. RA 1-4609.

KANADĀ

TORONTO

● Mednieku un makšķernieku kluba jaunievēlētā valde nule sadalījusi amatus. Par priekšsēdi pilnsapulce ievēlēja Dr. P. Bārdiņu, 33 Dalton Rd., WA 2-4608. Valde no sava vidus izraudzīja priekšsēža v. V. Jostiņu, 52 Playter Cres., — RI 4650, sekretāru O. Bērziņu, 158 Westminster Ave, LE 3-3875, kasieri L. Ozoliņu, 373 Indian Grove, — RO 9-8673 un sporta vadītāju V. Freibergu, 86 Glendonnvynne Ave, RO 7-5919.

MONTREĀLĀ

● Organizāciju pārstāvju sanāksmē, ko vadīja Latv. b-bas pr-ks A. Bremze, galvenais jautājums bija 14. jūnija sēru dienas sarīkošana. Šo svinību noorganizēšanu uzticēja Latv. b-bai, DV nod., abām ev.-lut. un katoļu draudzēm, kas iecels rīcības komiteju, pa vienam pārstāvim no katras b-bas. Komitejas pr-di dos vecākā organizācija — MLB, bet turpmāk pr-ži mainīsies organizāciju vecākuma kārtībā. Sēru dienas svinības rīkos ciešā sadarbībā ar pārējiem baltiešiem. Tanīs aicinās piedalīties arī citu tautību trimdinieku, valdības un baznīcas pārstāvjus.

Augšminētai komitejai uzticēja arī Organizāciju pārstāvju padomes pienākumus. Līdz ar to atrisināts padomes jautājums, par ko jau vairākkārt tika pārrunāts agrākajās sanāksmēs. LNAK padomes loc. A. Spūrmanis, aicināja aktīvi iesaistīties LNAK darbībā, sniedzot informāciju par LNAK aktuāliem jautājumiem. Arī konsuls V. Tomsons uzsvēra Kanadas latviešu centrālās organizācijas svarīgumu. Sanāksme ieteica šo jautājumu tuvāk pārrunāt biedrībās un draudzēs. Vienojās lūgt visas organizācijas aktīvi piedalīties līdzekļu sagādē 100 Care saiņu nosūtīšanai, uz Vāciju, pirmām kārtām Augustdorfas ģimnazijai.

Vīru koŗa Junda pārst. L. Landovskis iepazīstināja ar koŗa darbību un līdzšinējiem veikumiem, paziņojot, ka pirmais patstāvīgais koŗa koncerts notiks 9. jūnijā.

Sanāksme atzina koŗa lielo nozīmi un izteica pateicību diriģentam O. Vītolam un dziedātājiem.

Sanāksme piešķīra $25.00 koŗa darbības atbalstīšanai. Atzina konsula V. Tomsona ierosinājumu preses pārstāvjiem (arī fotografiem) piešķirt brīvu ieeju sarīkojumos. O. Klavenieka ierosinājumu izsniegt kaŗa invalidiem sarīkojumos brīvkartes apspriedīs tuvāk.

● Ev.-lut. Sv. Pāvila draudzes dāmu komiteja 6. maijā pēc ģimenes dienas dievkalpojuma baznīcas zālē rīko draudzes vakaru. Paredzēta veco ļaužu godināšana, komitejas dalībnieču uzvedums „Čaukstenes" un tējas galds.

● Jaunkanadiešu sarīkojumā pirmoreiz plašākai auditorijai dziedāja vīru koris „Junda", braši noskandinot vairākas dziesmas. Korī ir ap 30 dziedātāju. Diriģents O. Vītols. Par sniegumu koris izpelnījās klausītāju atsaucību.

Koncertā bija arī daudz kanadiešu; mūsu vīru skandinātās dziesmas viņiem patika, tā Latvijas vārds atkal tika godā celts. Pārējās tautības galvenokārt uzstājās ar tautas dejām. Sevišķu atzinību ieguva vācieši, lietuvieši, rumāņi un ungāri. Japāņi izcēlās ar īpatnējiem tērpiem un uzvedumiem; bija arī religiska satura sniegumi (itālieši). Publikas bija ap 8000

O.

LONDONĀ, ONT.

● 21. aprīlī Londonas latviešu ev.-lut. draudzes Dāmu komitejas rīkoto Pavasaŗa ballī ievadīja Aug. Nopūtas komēdija Uz maiņām, draudzes pr-ka Ervina Ūdra režijā. Sieviešu lomās bija pašas Dāmu komitejas locekles. Maigo dvēseli Līlijas jaunkundzi tēloja pati pr-ce V. Albertiņa, kalponi Anniņu — Z. Caune, Lampatāna temperamentīgo brūti Amāliju — L. Zandersone. Pašu Lampatānu tēloja Alfs Ūdris, bet saimnieku Edgars Upītis. Izrādi noskatīties bija ieradies arī pats autors ar ģimeni. Visi dalībnieki savam uzdevumam bija piegājuši ar vislielāko nopietnību un rādīja skatītājiem diezgan raksturīgus tipus. Skatītāji izrādei sekoja ar vislielāko uzmanību un beigās sumināja autoru, režisoru un izpildītājus ziediem un ilgiem aplausiem. Tā bija jauka pateicība par lielo darbu. Pēc uzveduma sākās balle, kur visi klātesošie ļāvās pavasarīgam deju priekam, pa starpām atpūšoties pie glīti klātiem, pavasarīgiem ziediem rotātiem galdiņiem. Jauks paradums beidzot sācis ieviesties arī Londonā — labā ballē ierasties arī attiecīgā tērpā. Šai vakarā bija tik daudz skaistu balles tērpu, kā, liekas gan, nevienā citā vēl nav bijis. Balle bija arī ļoti labi apmeklēta, par ko rīkotājas izsaka mīļu paldies un cerību visus šīs balles dalībniekus redzēt arī nākošajā.

ĢENERĀLKONSULS Mr. R. N. BRYSON

Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS VILIS TOMSONS

Tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q.,
5210 VICTORIA AVE, APT. 16

Saiņi uz Sibiriju

Ziedojumus pārtikas saiņu nosūtīšanai aizvestajiem tautiešiem Sibirijā var iemaksāt māc. A. Lūsim vai sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas kasierei E. Bukai. Saiņus nosūta ar Zviedrijas Sarkanā Krusta starpniecību, un tautieši lūgti sekmēt šo cēlo pasākumu.

PATEICĪBA

Visu kalpakiešu vārdā izsaku sirsnīgu pateicību par slimo un trūkumā nonākušo kalpakiešu atbalstīšanu, ziedojot zemāk minētās summas: sv. Andreja b-cas draudzei un dāmu kom. par ziedotiem 50 dol.; sv. Jāņa draudzei par 30 dol.; Studentu korporāciju kopai par 50 dol.

J. Dreimanis, kalpakiešu pārst. Kanadā

LASĪTĀJU vēstules

POLEMIKA LABĀKA PAR GRĀMATU

Latvijas Amerikā red.: Ļoti cītīgi sekoju jūsu laikraksta slejās abu augsti mācīto mācītāju — Dr. H. Biezā un A. Čopa polemikai par mīlestības būtību un veidu, izejot no H. Biezā jaunās grāmatas — Amor et Caritas. Šī gudro galvu veiktā cīņa bija tik spraiga un interesanta, ka, saprotams, steidzos iegādāties arī pašu strīdus ābolu — H. Biezā jauno grāmatu, kuŗu iepriekš nebiju vēl paspējusi izlasīt. Bet — aizvēru to vīlusies, jo izrādījās, ka polemika p a r š o grāmatu bija daudz spraigāka, bagātāka, interesantāka un vērtīgāka nekā pati grāmata, kas uzrakstīta diezgan vieglu roku un vispārējos vilcienos, laikam gan lai piemērotos plašāku lasītāju aprindu spriestspējai. Vājākā daļa grāmatā, manuprāt, tās pretenzijas uz daiļliterātūras vērtībām, jo galu galā dialogi un abas darbojošās personas sadiegtas ļoti baltiem diegiem — Galvenais ir un paliek problēmas.

T. P., Longailendā

NEJAUCIET JĒDZIENUS

Latvijas Amerikā redakcijai:

Atbildot uz „A. B., Kanadā" Lasītāju vēstuli (LA 33./466. n-rs), paskaidroju, ka pēc mūsu neatkarīgās valsts satversmes Latvija ir demokratiska republika un tai ir sarkanbaltsarkans karogs (paragr. 4). Manā rakstā nav runa par „demokratisko karogu," bet gan par Latvijas demokratiskās republikas karogu, kas ir tā oficiālais nosaukums. **Ps, Londonā, Ontario**

KAD UN KUR TIKSIMIES TORONTO?

5. maijā Amerikas latviešu teātra Ņujorkas ansambļa viesizrāde Seši mazi bundzinieki.
6. maijā — TLB Sestdienas skolas Mātes dienas sarīkojums sv. Andreja baznīcas telpās.
12. maijā Kurzemes kapitulācijas atceres akts ar koncertu sv. Andreja baznīcas zālē.
18. maijā Ziedu balle Kolumbus zālē.
25. maijā Baltiešu sporta svētki, Centrālā YMCAā.
26. maijā Sporta svētku noslēguma balle.
26. maijā M. Zīverta Minchhauzena precības TLB drāmatiskā ansambļa pirmizrāde Itona auditorijā.
26. maijā, Cosburn Junior High School auditorijā Veras Keišes baleta skolas vakars.
3. jūnijā — TLB Sestdienas skolas izlaiduma akts.
9. jūnijā E. Ošiņas-Bērziņas baleta studijas gadskārtējais baleta vakars.

SARĪKOJUMI HAMILTONĀ

6. maijā HLB koŗa koncerts.
12. maijā Ģimenes dienas sarīkojums.
19. maijā Vīru koŗu apvienības Viesturs koncerts.
17. jūnijā Aizvesto piemiņas dienas sarīkojums.
23. jūnijā DV Hamiltonas nod. un HLB rīkotais Jāņu sarīkojums.
1.-3. septembrim Daugavas Vanagu dienas.
8. septembrī HLB gada svētki un rudens sezonas atklāšanas balle Royal Connaught viesnīcā.
22. septembrī Kristus ev.-lut. draudzes bazārs.
13. oktobrī DV Hamiltonas nod. gada svētki Royal Connaught viesnīcā.
27. oktobrī Mednieku un makšķernieku balle.
17. novembrī Latvijas valsts dibināšanas svētku svinības.

LATVIEŠU ĀRSTI TORONTO

Dr. J. KAROLS, 404 Delavare Ave, tel. LE 4-1681.
Dr. P. BĀRDIŅŠ, 33 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7203.
Dr. SILVIJA UŽĀNS, 52 Linsmore Cres., tel. GL 2892.
Dr. A. TUTERS, 603 Sherbourne St, tel. WA 1-4478 vai WA 1-2764.
Dr. MARTA SALNA, 547 Hillsdale Ave, tel. MO 1864.
Dr. ED. UPENIEKS, 500 College St., tel. LE 4-5196.

PĀRDOT VAI NEPĀRDOT MĀJU?

MĀJĀM PILSĒTAS CENTRĀ CEĻAS CENAS

Daudzi latvieši Toronto, sevišķi pirmos iebraukšanas gados, sapirka mājas pilsētas centra rajonos, jo tur tās bija lētākas un varēja pirkt ar mazākām iemaksām. Ar laiku šis rajons latviešu acīs kļuva par „prastu", un daudzi centās pārcelties uz Haiparka rajonu, uz ziemeļiem vai kur citur.

Tagad, apstākļi sāk grozīties, tie, kas nedzinās uz lepnību, sāk smaidīt un jūtas ļoti apmierināti, ka nav sekojuši citiem uz lepnākām mājām un lauku.

Toronto aug augumā, tuvojas laiks, kad kaizarienes pilsēta kļūs par okeāna ostu, līdz ar to zemes cenas, sevišķi tuvāk ezeram, pasakaini ātri, un šis process vēl turpināsies. Šo svētību saņēmuši arī latvieši. Pirms kāda gada viena latvieša ģimene pārdeva savu nelielo īpašumu, ko pirms dažiem gadiem bija pirkuši par $8.000,- par $17.000 skaidrā naudā. To uzskatīja par laimīgu izņēmuma gadījumu. Tagad tanī pašā centra rajonā kāda sabiedrība grasās pirkt veselu māju bloku, piedāvājot $1000.- par 1 frontes pēdu. Šinī rajonā ir liels skaits latviešu namīpašnieku, un ir 3 latviešu namīpašnieki, un jau prāto, ko pirks par lielo naudu.

Pusīdz droši var teikt, ka zemes cenas Toronto centrā vēl turpinās augt un nevienam nevajadzētu censties likvidēt savus īpašumus tā saucamajos noplēšamos rajonos un to tuvumā. Šiem māju saimniekiem ir „lielā loze" rokā, to nevajaga ielaist pār lēcu virumu. Vēl varētu ieteikt tādu lietu, ka attiecīgo kvartālu namu īpašniekiem vajadzētu cieši saslēgties un visiem vienoti dzīvot pēc iespējas gadījumos iziet vienoti, jo pircēji, protams, centīsies šādā vai citādā veidā gruntes atpirkt par iespējami lētākām cenām.

Mēs zinām, ka kāda liela firma centās iesaistīt pilsētu savos zemes pirkumu darījumos, lai pilsēta likumīgā kārtā izliek lielu rajonu par noplēšamu un ar pilsētas varas palīdzību atpirktu visu rajonu par smieklīgi mazu naudu. Pateicoties vienotai namīpašnieku rīcībai, tas vēl nav izdevies. Šis fakts liek būt uzmanīgiem un vienotiem tā rajona zemes īpašniekiem, kuŗu gruntsgabalu cenas kāpj.

P. Avotiņš.

PROF. DR. MED. NIKOLAJA VĒTRAS

kremētie pelni ir pārsūtīti no Čikāgas uz Toronto un tiks apbedīti Toronto Yorkas kapsētas latviešu nodaļā sestdien, 5. maijā, plkst. 10 no rīta.

Latvietis nodūris latvieti

22. aprīlī Ņujorkā noziedzinājusies kāda greizsirdības traģēdija, kurā Herberts Liepnieks, 30 gadus vecs, nodūris Robertu Vosu, 40 g. v. Abi strādājuši pie trīs ēku noplēšanas Manhatanā. Liepnieks dzīvojis ar savu nelaulāto sievu Doloresu Livīču, 144 E. 4 St. Kādu dienu viņu starpā izcēlies strīds; Livīča aizgājusi pie Vosa un apnakšņojusi viņa dzīvoklī, 90 E. 7 St. Manhatanā. Otrā dienā viņa atgriezusies pie Liepnieka un izlīgusi. Tad abi aizgājuši pie Vosa, kur draugi sākuši kauties. Liepnieks paķēris virtuves dunci un iegrūdis Vosam krūtīs. Tas bijis uz vietas beigts. Pēc tam Liepnieks un Livīča noguldījuši Vosu gultā un uzlikuši tam uz krūtīm papīra ziedus.

Liepnieks un Livīča apcietināti. Tā kā viņi nav varējuši sagādāt līdzekļus, tad Juridiskās palīdzības biedrība (Legal aid soviety) iecēlusi tiem kā aizstāvi B. Šmilu. Tiesnesis Kullins (Cullin) iztiesās lietu ar tulka palīdzību, jo Liepnieks nepietiekoši pārvalda angļu valodu.

DAUGAVAS VANAGI

ZIEDOJUMI

Lieldienu ziedojumu vākšanas akcijā DV Niagaras nodaļas ziedojumu vācējiem ziedojuši:

K. Taube $3; K. Vītols $2; M. Vabals $2; J. Burkevics $1; S. Timšs $2; A. Mucenieks $2; A. Grundmanis $5; O. Siliņš $1.50; E. Skalde $2; R. Kalniņš $3; J. Vīksne $2; J. Celms $2; V. Mundelēns $2; P. Treijers $2; P. Eglīte $2; A. Bērziņš $2; E. Zvaunis $2; V. Strautnieks $2; B. Ivanovs $5; K. Runguls $5; A. Purgails $5; A. Simutis $3; J. Mīškins $5; P. Ruņģis $5; T. Rūsis $5; A. Mežals $5; R. Grigors $2; J. Plaviņš $2; V. Ivsiņš $2; J. Barons $2; O. Jakševics $2; B. T. Krūmiņš $2; I. Menska $2; R. Kalniņš $1; H. Menska $2; J. Līgers $2; J. Pumpurs $3; A. Plavinskis $2; J. Steinbachs $3; J. Rudovičs $2; A. Grebže $1; E. Biss $2; N. Dukulis $1; D. Viks $1; B. Savickis $1; R. Krūmiņš $1; R. Sakars $1; V. Krūmiņš $1; K. Sisenis $2; J. Arājs $1; Fr. Barkāns $1; J. Andžāns $1; J. Brūklis $1; P. Āvotiņš $1. Pavisam kopā saziedots 136.50 dol. Visiem ziedotājiem DV Niagaras nodaļa izsaka visizsirsnīgāko pateicību.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

BONNA NEZIŅAS VARĀ

Kā vācieši uzņēma un pārcieta Francijas ministru prezidenta interviju

Skaļas pārrunas Bonnas republikā sacēla nesenā Francijas ministru prezidenta Gija Mollē intervija pasaules preses pārstāvjiem. Tanī Francijas valdības galva izteica domu, ka Vācijas apvienošana nemaz nav pamatnoteikums miera nodrošināšanai pasaulē.

„Vai mēs patiesībā esam sapratuši, kas pēdējās nedēļās pasaules politikā īsti noticis?" jautā vācieši. „Ko mums, vāciešiem, dod Mollē intervija?"

Šādiem jautājumiem ir tikai viena atbilde: franču valdības galva ar saviem nepārdomātiem vārdiem ielicis varenu kaujas ieroci Chruščeva un Bulgāņina rokās. Mollē, ar pāris vārdiem pārvilcis svītru visai līdzšinējai rietumnieku politikai. Mollē pateicis to, ko šodien pieņemt drīkst tikai ārprātīgais: atteikties no Rietumvācijas apbruņošanas, ieročus samest krūmos, turpināt veidot sadraudzīgo sadzīvi ar Kremļa „džentlmeņiem."

Kā šāda Mollē intervija vispār varēja rasties? Taču zināms ka Francija ir Rietumu sabiedrotā, ka Francija arvien prasījusi Rietumeiropas valstu ciešu sadarbību. Tagad, upurējot Vācijas apvienošanu, Mollē šādai sadarbībai radījis spēcīgu traucējumu.

Bet, ka vienā ziņā, publicēdams savus ieskatus, Mollē nebija vīlies, tas politiskās dzīves vērotājam Rietumvācijā nepalika noslēpts. Mollē droši vien domāja, ka „saprātīgie vācieši ar Ādenaueru priekšgalā" viņa plānu, ja ne visumā, tad daļēji pieņems. Un viņam bija taisnība. Rietumvācijas valdība un vācu parlamentā pārstāvētās politiskās partijas vēl līdz šai dienai nav ieņēmušas noteiktu politisku līniju iepretim Mollē intervijai. Bonna ir kā neziņas varā, no kuras tā netiek laukā. Tam pamatā tas, ka ne ASV, nedz Lielbritānija nav oficiāli no Mollē domas norobežojusies. Bonna nezina, ko teiks ASV, Bonnas ārpolitika ir tik cieši saistīta ar Vašingtonu, ka praktiski nav ne mazākās brīvās vietas savu personisko domu izteikšanai. Tāpēc tad arī Bonna nezina, ko lai dara.

Mazais cilvēks no ielas, kam politiskā dzīve ar savām niansēm ir svešāka, uz Mollē izteicieniem reaģēja asāk, dažās vietās pat ļoti asi. Sevišķu un saprotamu neapmierinātību parādīja vācu bēgļi. Viņu protestam pievienojās sociāldemokrati. Radusies tāda situācija, kas nākošajās Rietumvācijas vēlēšanās lielas priekšrocības var dot sociālistiem. Kurš gan no tiem daudziem miljoniem vāciešu, kas nākuši no valsts austrumiem, dos savu balsi par kristīgiem demokratiem, kas nav varējuši ieņemt skaidru un nepārprotamu stāju iepretim Francijas ministru prezidenta savādājām prasībām? Kurš no vācu bēgļiem gan būs ar mieru pieņemt šādu Ādenauera valdības kursu ārpolitikā? Tādu Rietumvācijā nav un nebūs.

Sašutumu par Bonnas valdības ārpolitiku vācu cilvēkā mazināt nav varējis arī tas, ka Ādenauera un Mollē starpā radusies vienošanās, ka abu valdību galvas par Mollē dotajā intervijā apgalvoto runās maija mēnesī. „Kādas var būt šādu sarunu sekas?", jautā kāds laikraksts, un atbild: „Zinot Francijas politisko līniju, maz ticams, ka Mollē savus izteicienus mīkstinās. Zinot, ka ASV un Anglija ir cieši saistījušās ar Franciju, tad ne ASV, nedz Anglija dos Francijai „vilka pasi". Zinot, ka Francijas politika arvien vēl ir izteikti naidīga Rietumvācijai, franču valdība pieliks visas pūles, lai savu vārdu pie amerikāņiem stiprinātu, bet vāciešu — vājinātu."

Rietumvācijas armija arvien vēl ir „zīdaiņa stadijā." Tas lielu prieku amerikāņiem nerada. Tāpat patika jenkiem nav par to, ka liela daļa vāciešu savu armiju nemaz nevēlas. Amerikāņi jūt, ka līdz ar suverēnitātes atdošanu vāciešiem, pēdējo izturēšanās vienu otru reizi ir it skarba un patstāvīga.

Un beidzot — vai tad arī pašas ASV neruna par atbruņošanos, par tādu pašu atbruņošanos, ko savā intervijā teicis Mollē...

Neziņa Bonnā ir liela. Ja vēl pirms gadiem Bonna bija pasaules politikas degpunktā, tad vismaz pašlaik tā stāv tālu no šāda punkta. Bonna ir klusa, klusa tās politiskā dzīve. Sirmais kanclers ar savu arvien vēl apbrīnojamo spraigumu pūlas rietumvāciešu aktīvitātei piedot sparu, taču ar viena cilvēka darbu tas iesalums, kas pašlaik valda Rietumvācijas politiskā dzīvē, nav atsaldējams. Bet kurai valstij gan šodien var būt sava ārpolitika?

Rietumvācijā aprīlī. Mks.

NO SENATNES LĪDZ MŪSU DIENĀM

LATVIJAS CHRONIKA, 42. N-RS.

1887 — Administrācija slēdz Valkas skolotāju semināru. Arī pamatskolas pārkrievina. Kaudzītes Matīss liecina: „Visaugstākā krievināšanas sasniegšanas laikā pirmzemnieki jau ap ziemas vidu runāja arī savā starpā krieviski un atbildēja krieviski, ja skolotājs vaicāja latviski." Sekas: izglītības lieta pagrima un tautā zuda uzticība skolai; samazinājās skolēnu skaits.

1888. — Latvijā nodibināja krievu policiju, krievu tiesu iestādes. Sākās represijas pret latviešu darbiniekiem, kas pretojās pārkrievināšanas politikai. Apspieda nacionālo un sabiedrisko dzīvi, noliedza skolotāju konferences, „priekšlasījumus", izrīkojumus, bibliotēkas. Spaidi bija tik lieli, ka deviņdesmitajos gados radās pat tik fantastiskas idejas, kā Dr. K. Baloža projekts pārcelt visu latviešu tautu uz dzīvi Brazīlijā.

„Krievu skola un krievu valodas mācīšana, tas lai ir latviešu tautas mērķis" — teica Vidzemes gubernātors Zinovjevs Rīgas latviešu biedrības svētkos. Tam pretī vācbaltiešu ideologs prof. Sirrens sludināja: „Krievu rasei nosprausta robežas pie Peipusa ezera — aiz šīs robežas tās kundzība pārvēršas verdzībā."

1892 — Rodas pirmie jaunstrāvnieku pulciņi Jelgavā, Liepājā un Rīgā.

1893 — „Brīvestības svētkos" Jelgavā students Jansons (Brauns) nolasa savu rakstu „Domas par jaunlaiku literatūru."

1894 — 1897 — Jaunās strāvas ziedu laiks. Šajā laikā jaunstrāvnieki pāriet uzbrukumā pret tautiskiem vadoņiem un ar laiku iegūst vienu sabiedrisku pozīciju pēc otras.

— Zinātņu akadēmija Pēterburgā publicē Latviešu dainu pirmo sējumu. Dažus gadus vēlāk vēl publicē 5 sējumus. Krišjānis Barons savāc un sistematizē 217.789 dainas.

1897 — 137 latviešu sociālistus deportē uz Sibiriju; slēdz Dienas Lapu.

— Tautas skaitīšana Krievijā atklāj, ka tikai 43 proc. no Krievijas iedzīvotājiem ir lielkrievi. Ukraiņi veido 17,41 proc., poļi 6,17 proc., baltrutēņi 4,57 proc., latvieši kopā ar lietuviešiem 2,41 proc., somi 1,89 proc. un igauņi 0,78 proc.

— Pēc jaunstrāvnieku vadoņu izsūtīšanas uz Sibiriju rodas Jaunās strāvas atvase — sociāldemokrātu partija, kas pārņem visas Jaunās strāvas tradīcijas.

INTERVĒTIE TEOLOGI

1. r. no kr.: masterands Tālivaldis Kuškēvics, doktorands Pāvils Ķirsons un masterands Jānis Strautnieks. 2. r.: teol. studenti — Imants Kalniņš, Laimdots Grenze, un Vilis Vārsbergs.

ATJAUNOTS BOSTONAS TRIMDAS DRAUDZES KORIS

Četrās Bostonas draudzēs ir četri kori jeb „korīši", t. i. katrai sava dziesmotāju vienība. Vienīgā kaut cik reprezentācijas spējīgā vienība — koris bija Trimdas draudzei. Sevišķu darba prieku šis koris uzrādīja diriģenta Pētera Galiņa vadībā. Pēdējam aizējot kara dienestā, koris gandrīz paputēja. Lai aizstātu šo tukšumu, Bostonā dibinājās laicīgs koris „Līga," kas arī ir pašlaik reprezentācijai spējīgs. Ar Galiņa atgriešanos Trimdas draudzes koris atkal sācis rosīgi darboties. Žēl tikai, ka daudzas sejas abos koros vienas un tās pašas. Jauki būtu, ja dzīvotspējīgi būtu abi kori. Baznīcas koŗa darbības lauks tomēr ierobežots, kāpēc „Līgas" eksistence nepārprotami nepieciešama Bostonas kultūrālajā dzīvē.

Draudzes koris rīkoja 22. aprīlī savu koncertu ar Ingridas Gūtbergas un Pētera Lielzuikas piedalīšanos.

Koŗa sastāvā spēcīgi alti (šad tad nomāca soprānus) un arī bass-baritoni, bet trūkst tenoru. Vīriešu balsu trūkums vispāri ir Bostonas koŗu liksta. Programma liecināja, ka strādāts ir rūpīgi, un Pētera Galiņa sirdsdedze aizraus atkal kori nopietnā darbā. Dziesmu intonācija apmierināja.

Ingridas Gūtbergas ērģeļu priekšnesumi apliecināja viņas virtuozitāti arī šinī virzienā. Nāca prātā mūsu mūzikas krīva Alfrēda Kalniņa varenā ērģelēšana Doma baznīcā. Ievērojot, ka mākslinieece nevar atlicināt pārāk daudz laika ērģeļu spēlei, sniegums pelnīja patiesu atzinību.

Pirmoreiz Bostonā uzstājās tenors Lielzuika. Baznīcas velvēs akustika gan kāpināta, tāpēc žēl, ka jauno tenoru nedzirdējām koncerta zālē. Lielzuikas balss stiprā daļa ir vidējie reģistri, ‚augšas" vēl nepārliecina, tas pats sakāms par „apakšām." Stipri daudz vēl jāvēlas arī kantilēnas ziņā — balsij trūkst vienlīdzīga plūduma. Tas sevišķi izpaudās Bethovena „Tā debess izteic" dziedājumā. Diapozona ziņā arī vēl daudz varētu vēlēties. Dikcija apmierinoša. Liekas, Lielzuika netaupīs pūles savās studijās, balsi stabilizēs un izveidosies par krietnu drāmatisko tenoru.

Klausītāju bija pilna baznīca. Koŗu koncertiem Bostonā vienmēr liela piekrišana. Tad nu solisti tiek iestarpināti. („entrabanda"), labi arī tā, ja jau publika tā atradinājusies interesēties par viņiem kā tādiem. Koncertu sarīkošana kļūst aizvien grūtāka.

Auseklis.

VĪRI BEZ BAILĒM NO NEZINĀMĀ

Amerikāņi demonstrē vāciešiem savas speciālvienības partizānu kaŗam, kuŗas ir sīkstākas par bavāriešu bikšu ādu

Rietumvācijā stacionētā amerikāņu armija marta beigās vācu preses pārstāvjiem un Bundesveras virsniekiem pirmoreiz sniegusi oficiālas ziņas un demonstrējusi savas Bavārijas Alpos novietotās speciālvienības partizānu kaŗa darbībai.

Šī ciņu grupa, kuŗa atrodas Bad-Telcas apkārtnē, kurā kādreiz sa[illegible] militāras zināšanas un slēpošanas ieguva arī latviešu leģiona kadeti, nes samērā nevainīgu vārdu — „Desmitās izplētņu lēcēju grupas speciālvienība". Vienības apmācību programma, starp citu, aptver arī uzbrukumus cietumiem un gūstekņu nometnēm, kā arī piegādes ceļu un militāro transportu iznīcināšanu. Ciņas grupas vīriem Alpu bargajā klimatā tiek attīstītas ne vien fiziskās, bet arī garīgās spējas. Apmācībās sevišķi uzsvērta „izturības māksla katros apstākļos un katrā klimatā".

Vienības vīri mācās vai arī jau pārvalda daudzas valodas, dzīvojot ciņās zināšanas, kas vajadzīgas, lai, [illegible] pulkvedis Viljāms E. Ekmans [illegible] paskaidrojis [illegible] „bez bailēm no nezināmā" [illegible] Pēc pulkveža

Viljāma E. Ekmana domām viņa speciālvienības karavīru svarīgākais uzdevums esot gadījumā [illegible] nolēkt ar izplētņiem dziļajā ienaidnieka aizmugurē un ar vietējo partizānu vienībām sakausēt [illegible] kaujas grupas. Par Rietumvācijā esošo partizānu vienību stiprumu un nacionālo sastāvu oficiālas ziņas nav sniegtas, bet atzīmē, ka tajās atrodas arī vairāki brīvprātīgie latviešu leģionāri.

Kur ASV saimniecībā jaušamas grūtības?

ASV saimnieciskā dzīvē vājākā nozare patlaban ir auto tirdzniecība. Pag. gadā ASV ražoja turpat 8 milj. pasažieru auto, no kuriem 7,2 milj. pārdoti ASV tirgū. Šogad auto tirdzniecība [illegible] vairs nesasniegs. Līdztekus samazinātam tirgum, samazinās arī auto produkcija. Pēdējās nedēļās tā gan [illegible] produkcija [illegible] šinī pašā laikā. [illegible] arī sa[illegible] salīdzinot ar [illegible]. Tirdzniecības [illegible] televīzijas, radio un [illegible] nozarēs. Tautsaimnieki tomēr atzīst, ka [illegible] izlīdzināsies [illegible] nekā cerēts. [illegible] rūpniecības uzlabošanā [illegible] bezdarbs [illegible] priekšā vēl [illegible] mēnešu [illegible] tomēr [illegible] sagaidāms uzplaukums.

kk.

TOP JAUNI DIEVA VĀRDA SLUDINĀTĀJI

INTERVIJA AR LATVIEŠU TEOLOGIEM

Man gadās kādu dienu iegriezties Čikāgas luterāņu seminārā, Meivūdā, kur studē arī latvieši, un mans pirmais jautājums viņiem ir: „Cik latviešu pavisam ASV studē teoloģiju?"

Uz šo jautājumu gan varētu atbildēt tikai prof. K. Kundziņš, viņi saka, tomēr kādu informāciju, kaut gan trūcīgu, dabūju arī no viņiem. Izrādās, ka daži latvieši jau paspējuši nobeigt studijas ar „Bachelor" gradu, ordinēti par mācītājiem, strādā draudzēs un līdztekus turpina studijas kā masterandi vai doktorandi. Filladelfijā doktora disertāciju gatavojot Grīslis, studijas ar pirmo gradu šogad beigšot Valters, bet kolledžā tikko iestājies Ziedonis. Nebraskas centrālo luterāņu semināru 1953. gadā beidzis Modris Gulbis, Kolumbus seminārā studējot Tālivaldis Gulbis, Mineāpolē Mednis un Alksnis. Augustānas kolledžā pēc studiju beigšanas par mācītāju (chaplain) iesaistīts Kārlis Ozoliņš. Oklahomas universitāti ar Master gradu beigušas Skaidrīte Paegle un Aina Ozoliņa.

Čikāgas luterāņu seminārs dibināts pirms 60 gadiem, un pirmais latvietis, kurž tur studējis un to beidzis (1927. gadā) ir Zeltiņš, tagad kādas Mineāpoles ev.-lut. draudzes mācītājs. Pašlaik seminārā studē 6 latvieši, trīs jau graduēti, bet trīs cītīgi gatavojas pirmā grada iegūšanai. Doktorands Pāvils Ķirsons par mācītāju ordinēts jau Latvijā, seminārā iestājās 1953. gadā un semināra baznīcā sāka arī noturēt latviešu dievkalpojumus. Tagad viņam ir izveidojusies jau diezgan paliela Sv. Pāvila draudze. Masterands Tālivaldis Kuškēvics semināru ar Bachelor gradu beidza pag. gadā, kad viņu arī ordinēja par mācītāju. Tagad viņš apkalpo ULC sinodes draudzi Blufsā (Ill.) un līdztekus seminārā grib iegūt Master gradu. Teoloģiju studēt viņš sācis Gettingenas universitātē, Vācijā. 1935: gadā beidzis kolledžu Kalamazū.

Vispirms iestājies St. Paula luterāņu seminārā, kur par mācības spēkiem saistīti divi latviešu teologi. Prof Edm. Šmits tur lasot lekcijas kristīgā ētikā, patristikā un pastorālā psīcholoģijā, bet prof. J. Rozentāls Jaunajā derībā. Viņš tomēr pārnācis uz Čikāgu, jo te esot labāk; Masterands Jānis Strautnieks lekcijas seminārā klausās pirmo gadu. Viņu pag, gada rudenī archibīskapa vietnieks J. Kullītis ordinēja par pilntiesīgu mācītāju. Viņš tagad ir mēnešraksta Ceļa biedrs redaktors un Čikāgas Ciānas dr. svētdienas skolas pārzinis. Šad tad kā garīgā, tā laicīgā periodikā parādās viņa teoloģiskie raksti.

Ar Bachelor gradu semināru šo pavasari beigs Imants Kalniņš, kurš teoloģiju sācis studēt Tībingenā, Vācijā. Viņš ir cēsnieks, par teoloģiju sācis interesēties kaŗa laikā. Iestājoties teoloģijas fakultātē, gribējis pārliecināties, kas tais svētajos rakstos īsti esot — vai tikai tukši fārdi, kā daži mēdzot teikt, vai arī kas vairāk? Un viņš pārliecinājies, ka esot kas vairāk, tādēļ studijas turpinot un gribot kļūt mācītājs.

1957. gadā semināru cer absolvēt Vilis Vārsbergs. Viņš ir praulienietis. Teoloģiju studēt viņu pamudinājuši dažādi faktori, pa daļai mājas audzināšana, pa daļai pie tā esot nopelni māc. Ž. Kristbergam. Visi Vārsbergi esot viņam vai nu tuvāki, vai tālāki radinieki. Viņš strādā un studē. Amerikāņu draudzi viņam būšot vieglāk apkalpot nekā latviešu draudzi, jo studējot visa teoloģiskā terminoloģija tiekot iekalta angļu valodā;

Tāpat 1957. gadā semināru absolvēs Laimdots Grenze. Viņš ir trikātietis, beidzis Fuldas ģimnaziju Vācijā, un Nebraskas Midland kolledžu. P. Ķirsons bijis viņa mācītājs Fuldā un Senatobijā. Tagad viņš ar to ir kopā seminārā. Es viņu sastapu virtuvē, palīdzot Rasmai Ķirsonei sagatavot studentiem vakariņas. Viņš studē ar ULC stipendiju, tādēļ pēc semināra beigšanas tā būs jāatkalpo, un laikam jau ne latviešu draudzē.

Šis seminārs esot ievērojams, pirmkārt, ar to, ka tajā mācot arī grieķu un ebrēju valodu (ASV tādu teoloģijas semināru esot pavisam maz), un, otrkārt, ar to, ka no 10 profesoriem 2 esot plaši pazīstami zinātnieki savās priekšmetu disciplīnās: Jāzeps Sitlers (Joseph Sittler) sistēmatiskā teoloģijā (ASV apjomā) un Artūrs Vēbus (Arthur Vööbus, pēc tautības igaunis) kā jaunderībnieks (pasaules apjomā). Studentiem esot ļoti daudz jāstrādā, ārpus lekcijām jāizlasa vēl 11 nedēļās 15.000 lappušu teoloģiskās literātūras. Graduētiem 30.000 lpp.

Pie semināra ir internāts ar pilnu pansiju, par ko jāmaksā $14,50 nedēļā, un apm. 75% studentu (to skaits esot 100) tur arī dzīvojot. Graduētie, (to skaits — 40) gan dzīvojot ārpusē, izņemot doktorandu Pāvilu Ķirsonu, kuram pašam tur ir draudzes baznīca un kanceleja, bet viņa kundzes rokās semināra saimniecības vadība. Studentiem lekciju nauda nav jāmaksā, jo līdzekļus profesoru algām un citiem izdevumiem dod ULC sinode, kuras pārziņā un uzraudzībā arī seminārs darbojas.

Seminārā sevišķa vērība tiek pievērsta praktiskai teoloģijai. Katram studentam, lai iegūtu gradu un tiktu ordinēts par mācītāju, pa studiju laiku vienu gadu jānokalpo kādā ULC sinodes draudzē un vienu semestri jāapmeklē slimnīcas. Praksi iegūst arī semināra baznīcā, kur 2 studenti katru dienu notur dievkalpojumus, un katru ceturtdienu ir pilns dievkalpojums ar dievgaldu. 1957. gadā Čikāgas luterāņu seminārā sākšot darboties ULC misijas skola, kur sagatavošot darbinieku ārmisijai.

Visiem semināra absolventiem draudzes esot nodrošinātas, pieprasījums katru gadu esot lielāks nekā kandidātu skaits.

Uz semināra durvīm ir uzrakstīti sv. Benedikta klosteŗu noteikumi. Kāds izvilkums no tiem brīvā tulkojumā skan apm. tā:

„Ja viens brālis nāk no tālas vietas un vēlas kā viesis palikt šeit, un ir mierā ar visām paražām, ko šeit atrod, tad viņš uzņemams. Bet ja viņš atrod kļūdas un vainas, tad pamāci viņu kristīgā laipnībā. Bet ja viņš ir mēlnesīgs, tad viņš nav uzņemams, un viņam ar godu jāsaka: „Atstāj!" Bet ja viņš neiet, tad liec 2 brāļiem, kam „krietns nags", viņam šo lietu Dieva vārdā ieskaidrot."

K. K.

Aleksis Kalniņš

SKAIDRAS, PAREIZAS, BAGĀTAS LATVIEŠU VALODAS LABAD

V

b) Pavēles izteiksmes daudzsk. 1. personā un abu skaitļu 3. personā, (bet ne abu skaitļu 2. personā!): baŗam! baŗamies! lai viņš, -a, viņi, -as baŗ! baŗas! (bet: bar! baries! bariet! barieties!) 4) Sal.: ceļam! ceļamies! lai viņš, -a, viņi, -as ceļ! ceļas! (bet: cel! celies! celiet! celieties!) 4)

c) Vajadzības izteiksmē (to darina, tagadnes 3. personai priekšā liekot jā-): jābaŗ, jābaŗas. Sal.: jāceļ, jāceļas.

d) Atstāstījuma izteiksmes tagadnē (tā beidzas visās personās un abos skaitļos ar -ot, -oties): es, tu, viņš, -a, mēs, jūs, viņi, -as baŗot, baŗoties.

Sal.: es, tu, viņš, -a, mēs, jūs, viņi,-as ceļot, ceļoties.

e) Divdabjos ar „galotnēm -ot, -oties, (ošs, -a), -ams, -ama, -am, -amies: baŗot, baŗoties, (baŗošs, baŗoša), baŗams, baŗama, baŗam, baŗamies. (Sal.: dzirdu tēvu bērnus baŗam: dzirdu bērnus baŗamies).

Sal.: ceļot, ceļoties, (ceļošs, ceļoša, ceļams, ceļama, ceļam, ceļamies.

Kas domā, ka grūti iegaumēt ŗ mīkstināšanas noteikumus norisenos (verbos) tāpat lietvārdos, tas var, kā redzējām, viegli orientēties, salīdzinot ŗ ar ļ. Vēl daži piemēri verbiem:

Celt — bārt, svērt, bērt, kārt; cēlis — bāris, svēris, bēris, kāris; cēlies — bāries, svēries, bēries, kāries; celts — bārts, svērts, bērts, kārts; ceļams — baŗams, sveŗams, beŗams, kaŗams; viņas ceļas — baŗas, sveŗas; cel! celiet! — bar! bariet! sver! sveriet! ber! beriet! kar! kariet!

2. Kur r var mīkstināt (ŗ nav obligāts).

ŗ nav obligāts, kur to neprasa līdzskaņu mīkstināšanas sistēma.

1) Te vispirms pieskaitāmi vārdi, kuros ŗ atrodams vai nu paša vārda sākumā (piem.: ŗaukt vai raukt, ŗukt vai rukt), vai arī ŗ seko tūlīt aiz kāda vārda sākuma līdzskaņa (piem.: gŗaut vai graut, gŗava vai grava, gŗūt vai grūt, gŗūts vai grūts, kŗaut vai kraut).

2) ŗ nav obligāti mīkstināms arī šādos (un vēl citos) vārdos, kur tas atrodas starp patskaņiem: baŗot vai barot, buŗas (zēģeles) vai buras, buŗāt (zēģelēt) vai burāt, dziŗa (mežs) vai dzira, jūŗa vai jūra, kaŗote vai karote. —

3. Kur r nav mīkstināms.

Te minēti tikai daži piemēri; tādus vārdus, kur r nepareizi mīkstināts, varētu sameklēt arī lielākā skaitā.

1) r nav mīkstināms vispirms dažos aizguvumos, piem.: **karalis** (aizgūts vispirms no lietuvju val. ‚karalius"), **Karalauči**5) (no vārda „karalis," sal. vācu val. „Koenigsberg"), **karogs** (no senkrievu val.). Šiem vārdiem nav sakara ar vārdu „kaŗš." 2) Otrkārt, r nav mīkstināms šādos pazīstamākos latviešu cilmes (Ursprung) vārdos: **kur, kuriene, gar**6), **varavīksne**7), **varavīksnene** (acij).

---

4) Tādas formas kā „baŗiet!" baŗieties!", „ceļiet!", „ceļieties!", „gāžiet" (pareizi: gāziet!), „gāžieties" (pareizi: gāzieties!), „dzēšiet!" (par.: dzēsiet!) atzīstamas par nepareizām.

5) Sk. Kārļa Mīlenbacha „Latv. val. vārdnīcas" II sējuma 160. lappusē.

6) Lai gan vārdam „gar" pamatā „garām" un šis (gaŗām) savukārt rada ar „gaŗš," tomēr r formā „gar" nemīkstina aiz tā iemesla, ka ļoti daudzās izloksnēs, kurās mīkstina r, tomēr pazīst tikai gar (Sk. J. Endzelīna „Latv. val. gramatikas" 86. c pargr., 1951. g. izdev.).

7) Vārdam „varavīksne" pēc tautas etimoloģijas sakars ar v. ‚vaŗš,' un tālab izlokšņu daļā te atrodam ŗ; Rucavā pat pazīst formu „vaŗīkste"! Sk. K. Mīlenbacha vārdnīcas IV sējumu. Tomēr valodnieki „varavīksnes" cilmi skaidro citādi.

FABRIKU PAPLAŠINĀŠANA UN NODARBINĀTĪBA

Darba ministrs Miltons F. Gregs nesen izteicies, ka Kanadas rūpniecības fabriku paplašināšanās 1955. gadā radījusi vismaz 14.000 jaunas darba vietas Kanadas strādniekiem visā valstī.

Savienotās VALSTIS

ČIKĀGĀ

● Čikāgas jaunatnes organizāciju rīkotā referātu cikla ievadījumā Dr. Kārlis Lejasmeijers runās par temu: „Jaunatnes loma liktenīgu cīņu laikmetos." Referāts notiks piektdien, 4. maijā, plkst. 8 vakarā Rainbow Garden telpās, 1957 W. Armitage. Pēc referāta pārrunas un saviesīga dzīve. Jaunatne un visi, kas interesējas par jaunatnes problēmām, aicināti. Ieeja pret ziedojumiem.

KALAMAZU

● Sestdien, 21. aprīlī šeit notika Dziesmu Vairoga sarīkojums. Pirms sarīkojuma pulcējās skauti un gaidas ar saviem karogiem, lai sagaidītu un sveiktu viesi — sūtni prof. Dr. A. Spekki, viņš tika sirsnīgi suminâts un tam pasniedza rozes. Izrīkojumu ar īsu uzrunu atklāja koŗa pr-ks agr. N. Riekstiņš. Prof. A. Spekke nolasīja referātu par tematu Dzintara tirdzniecība ar Baltijas krastiem Romas imperijas laikos, papildinot referātu ar gaismas bildēm. Referāts bija ļoti vērtīgs un interesants, klausītāji to uzņēma ļoti atsaucīgi. Sekojošā koncertā dziedone V. Melliņa dziedāja A. Kalniņa un Em. Dārziņa dziesmas, Dainas Kalnājas klavieŗu pavadījumā. Jānis Rinkušs spēlēja vijoles solo, bet jauniešu stīgu orķestris — Lelde Brauķe, Daira Kalnāja, Ivars Līcis, Jānis Rinkušs, prof. Ruševica vadībā (pie klavierēm V. Melliņa), spēlēja P. Čaikovska un A. Ketelbija darbus. Koris dir. brīvmākslinieka A. Kalnāja vadībā nodziedāja Em. Dārziņa, J. Graubiņa un J. Poruka dziesmas. Plašo programmu publika uzņēma ļoti sirsnīgi. Pēc tam sekoja deja un rotaļas. Spēlēja Saginavas latviešu deju kapella A. Āriņa vadībā. Sarīkojums bija apmeklēts vēl neredzēti kuplā skaitā. Atlikums paredzēts koristu ceļa naudai uz Ņujorkas dziesmu svētkiem.

● Svētdien, 22. aprīlī, tika iesvētīts un atklāts latviešu biedrības nams. Nama telpas šim gadījumam bija jauki uzpostas, greznotas mūsu valsts un šīs zemes karogiem, kā arī rotātas palmu kokiem. Rīta lūgšanu ievadīja māc. A. Piebalgs, bet svētīšanu izdarīja māc. J. Turks. Abi garīdznieki teica dziļi pārdomātus dievvārdus. Latviešu biedrības priekšn. J. Salna sniedza īsu pārskatu par nama iegādi un pārbūves gaitu, izsakot visiem pateicību par lielo atsaucību naudas ziedošanā un par piedalīšanos nama pārbūves dažādos darbos, minot, ka visvairāk strādājuši: Meija, Austriņš, Vaseris, Gaigals, J. Kalniņš, R. Reņģis, Segliņš, Zumburs, Polis, V. Kalniņš, Kinnēns, Liepa, un vēl daudzi citi. Pēc tam runāja prof. A. Spekke, teikdams jaukus vārdus no dzīves pieredzes, un atklāja namu. Pēc tam Kalamazū ev.-lut. draudzes priekšn. J. Gailis draudzes vārdā nesa sveicienus un nodeva jaukus svečturus, teikdams, ka sveču gaisma ir simbols, lai šinī namā arī vienmēr mājotu īsta gaisma. Svētbrīža korāļus un himnas spēlēja prof. A. Ābele.

Kalns.

INDIĀNAPOLĒ (IND.)

● Nesenajā Indiānas latviešu studentu kopas pilnsapulcē ievēlētā jaunā kopas valde savā pirmajā sēdē konstituējusies šādā sastāvā: kopas priekšnieks — Margers Caune, sekretārs — Ēriks Krūmkalns, kasiere — Rasma Puisāna.

● 12. un 13. aprīlī, Arsenal Technical vidusskolas (Indiānāpolē) tespiāņu un drāmas kluba dalībniekiem uzvedot lugu „16. janvāra nakts", 18 tēlotāju vidū redzējām arī šīs skolas audzēkni latvieti Jāni Strēlnieku.

● Kongress dejos! — ar tādu saukli jaunatne pošas ALA's kongresa dalībnieku tuvināšanās ballei, kas notiks sestdien, 5. maija vakarā, Severīna viesnīcā. Kamēr vietējā jaunatne izdancinās tālos cieminus valša taktī, kongresa laikā Indiānāpolē saradusies buršu saime sastapsies uz pāris stundām Antlera viesnīcā seno jaunības dienu atmiņu pārcilāšanai.

— Onkulīt, vai jūs nevarat mums atdot mūsu bezbola bumbu, kas ieskrēja jūsu mājā?

CEĻA VĀRDI

Mīlēt tos, ko nicini — vai tas nav sevi pašu nicināt? — Bet nīst tos, ko tu nicini, — vai tas nav vēl vairāk sevi pašu nicināt?

*

Kad suni sit, tad visi suņi brūk virsū — ne sitējam, bet sistajam. Bet neaizmirsti, ka tie ir suņi!

*

Viegli uzņemas pienākumu tas, kam viegli nākas to nepildīt.

*

Pārrautu saiti var arvien sasiet, bet sasienot tā top arvien īsāka, nestiprāka.

Rainis

PRINČA RENJĒ UN GRĒSES KELLIJAS LAULĪBAS

SPECIĀLKORESPONDENCE NO MONAKO

Otrā dienā pēc Grēses ierašanās Monako saderinātie ar vecākiem bija uzaicināti pie Renjē māsas, princeses Antuanetes Ezē veclaiku pilsētiņā. Automašīnu aplenca žurnālistu un fotografu pulks. Kāds no viņiem nogūlās uz šosejas, lai prinča mašīnai spiestu apstāties. Še drusku laipnības un smaidi būtu daudz līdzējuši nākošās princeses popularitātei, bet princis bija ļoti pikts un aizdrāzās tālāk.

Grēses pirmā oficiālā ierašanās 15. aprīļa vakarā arī bija neveiksmīga: greznā lielā zālē, bagātīgi puškotā, viesi gaidīja Grēses un Renjē ierašanos. Pēc 40 min. Grēse ienāca ložā pirmā. Viņa bija daiļa, eleganta, bet ledaini auksta, neviena sirsnīga žesta. Publika aplaudēja, tikai ierodoties princim ar viņa ģimenes locekļiem. Zālē čukstēja, ka Grēsei trūkstot režisora, bez kuŗa viņa nezinot, kā uzvesties. Pēc varietē programmas, kur Grēse dzirdēja daudz oficiālu komplimentu, pārim atstājot klubu, bija jāpiedzīvo vēl kāds incidents. Kaut gan lija brāzmains lietus, ziņkārīgie bija sapulcējušies, un pūlī atskanēja svilpieni. Renjē un Grēse nervozi un steidzīgi iekāpa auto mašīnā...

Sliktais laiks turpinājās, lija. Prinča biktstēvs, amerikānietis R. P. Takers teicis, ka jāziedojot 12 sveces sv. Klārai Spānijā. Tā arī darīja, un tiešām 18. aprīlī dzimtsarakstu laulību dienā saulīte parādījās starp mākoņiem.

Grimaldi pils zālē Grēse sēdēja pa kreisi, viņa bija skaisti ģērbusies rožainā mežģīnu tērpā, bet ļoti nervozēja. Aiz viņas Kelliju piederīgie un viesi. Princis pa labi ar savu ģimeni. Pilsētas galva lūdza prinča atļauju viņu salaulāt. Princis tikko manāmi pamāja.

Vakarā operas namā galā izrādē Grēse Patricija ieradās ar sv. Kārļa ordeņa lentu pār krūtīm. Uzlikusi acenes, viņa ar bērnišķīgu interesi noskatījās izrādē, izraisot blāzētās publikas simpatijas.

Sarūgtinājumu franču modes namam Lanvin, kuŗš pieder Polinjakiem, prinča Renjē tēva Pjēra Polinjaka ģimenei (Renjē III tēvs nekad nav bijis Monako valdnieks) sagādāja fakts, ka Grēse beidzamā brīdī atteicās rādīties viņai speciāli gatavotā tērpā, jo viņai esot līgums ar Savienoto Valstu modistēm un viņa Francijas modes namos ģērbties nevarot.

No filmu zvaigznēm Grēse ielūgusi kāzās tikai Āvu Gardneri un Gloriju Svensoni (pēdējā bija Monako kā reportiere). Renjē agrāk minētiem viesiem jāpievieno ekskaralis Faruks. Viesu „zelta grāmatā" viņš parakstījies — Faruk Rex. To redzot, Nasera pārstāvis gribēja izplēst šo lapu, bet apmierinājās, rakstveidā iesniedzot oficiālu protestu.

19. aprīļa rītā notika laulības katedrālē. Pēc protokola Grēsei, kas vēl nebija princese, bija jāierodas pirmajai un jāgaida savu līgavaini stāvot. Renjē gan tūlīt seko un dod viņai atļauju sēsties. Viņas acis pieplūst asarām. Pēc gandrīz 2 stundu ilgas ceremonijas jaunais pāris dodas atklātā Rollroisā lēnām caur mazo pilsētu. Pie sv. Devotes kājām princese nometas ceļos un noliek savu laulību ziedu pušķīti — maijpulkstenīšus. Tā ir veca Monako tradicija. Pūlis, to redzot, uzgavilē.

Jaunais pāris pievakarē devās uz jachtu Deo Juvante II. Jūŗa bija vētraina, un jau vakarā jachta atgriezās Villefranšas ostā, apm. 10 km attālumā no Montekarlo. Jachta devās uz Pollensu, Majorkas salā. No turienes, domājams, jaunlaulātie dosies uz Italiju, kur Romā pāvests viņus pieņems privātā audiencē.

A. O.

KUR ‚RĪGA' ATRODAS BLAKUS ‚KASABLANKAI'

Dž. Rimkeita raksts Latvijai Amerikā no Spānijas.

Sakarā ar amerikāņu eļļas lielrūpnieku viesošanos Šveicē, savā laikā kāds turienes avīzes žurnālists apjautājās eļļas speciālistiem par „pipe line." Šveices apjomā nebija izprotams, ka cauri Savienotajām Valstīm ir likta „pipe line" un ka tās montāžas izdevumi saimnieciski atmaksājas. Eļļas magnāts atbildēja, ka Šveicē par maz eļļas patēriņa, lai tur liktu „pipe line". Bet ASV tas esot citādi, un tur darba spēks, proti šoferi u. c. ļoti dārgs, un „pipe line" jau īsā laikā atmaksājoties.

Šis gadījums tika komentēts spāņu presē 1942. gadā. Daži apgalvoja, ka Spānijā nekad neatmaksāšoties „pipe line". Pirmkārt, darba spēks esot ļoti lēts un bez tam Spāniju gandrīz no visām pusēm apskalo jūŗa, tātad ostas viegli pieejamas eļļas transportkuģiem.

Sakarā ar Sav. Valstu un Spānijas militāro līgumu, tagad amerikāņi liek Eiropā garāko „pipe line". Protams, ka tai militāra nozīme. Tā 908 kilometri gaŗa un velkas no Atlantijas okeana pie Kadisas pāri 1000 m augstiem kalniem, gandrīz cauri visai Spānijas pussalai līdz Saragosai pie Pirenējiem.

Par to, ka nākošajā varbūtējā kaŗā Spānijai būs lidmašīnu bazes kuģa loma, nav šaubu, un ka šī „pipe line" ir viens solis tuvāk nākošajam kaŗam, arī nav šaubu. Atceroties Vāciju pēdējā pasaules kaŗā un pēckaŗa gados, kad amerikāņi bija redzami visur savās uniformās un militāros auto, tas pats norisinās Spānijā arī šodien, tikai ar to starpību, ka amerikāņu militāristiem ir liegta uniforma un arī automobiļiem ir spāņu numurs, lai tie nedurtos acīs. Bet gaŗie, blondie amerikāņi tomēr duŗas acīs ar saviem īpatnējiem uzvalkiem un no maziem brūniem spāniešiem pilnīgi atšķiŗas.

Spānijā pašreiz notiek kaut kas līdzīgs tam, kas notika Perona Argentīnā. Avīzes raksta, ka viss rit ļoti jauki, bet tauta ar katru dienu jūt, ka visa saimniecība iet uz leju. Nemanāmi viss tiek nacionālizēts. Valdība vai, labāk sakot, valdību atbalstītājas grupas visu rūpniecību pārņem savā ziņā. Importa-eksporta materiāli atrodas sindikātu rokās.

Ja Spānijā nekad nav bijis daudz vidusšķiras pārstāvju, tad jāsaka, ka tagad Spānijā vidusšķira tikpat kā izskausta. Neapmierināto skaits ļoti pieaug. Apgalvo pat, ka apmierināti ir tikai valdības un vadītāju aprindu rūpnieki. Madridē pēdējos nemieros, kuŗus dēvēja par „studentu nemieriem", faktiski tieši falangistu grupas aprindas sacēlās pret pastāvošo kārtību. Franko lielākais politiskais atbalsts ir tieši Falange. To priekšnieki un sekretāri it sevišķi Madridē un tās apkārtnes politiskos novados iesniedza savam vadonim Franko memorandu, kurā viņam izteica uzticību, bet oponēja pret pastāvošo kārtību un nepiederīgo valdības vīru stāvokļa izmantošanu. Franko atbilde bija: Visus parakstītājus ieslodzīt cietumā!

Arī sakarā ar amerikāņu „viesošanos", tautā aug neapmierinātība. Amerikāņi, pieraduši pie savām ikdienas paražām, tā arī uzvedas, neko ļaunu nedomādami. Bet salīdzinot ar neizsakāmo nabadzību spāņu tautā, varam droši teikt, ka amerikāņi šeit dzīvo izšķērdīgi. Tas redzams ik uz soļa, kafejnīcās, lokālos, veikalos u. t. t. Pat no spāņu valdības puses amerikāņiem tika aizrādīts, lai tie nemaksājot saviem ierēdņiem — spāniešiem „amerikāniskās algas."

Tā kādai militārās aprūpes iestādei bija vajadzīgs labs grāmatvedis. Tas tika oficiāli pieprasīts kādā Madrides bankā. Ierēdnim piesolīja algu dubultā un viņš bija tūlīt ar mieru no bankas aiziet. Bankā viņš pelnīja 1.500 pesetu (apm. $37,-) mēnesī. Kad jaunajā darbā pagāja nedēļa, viņam prasīja vai viņš algu vēlas saņemt pa nedēļām vai pa mēnešiem. Ierēdnis, pieradis pie mēneša maksas, vēlējās to saņemt kā agrāk. Pagāja mēnesis un, pārskaitot algas aploksnes saturu, viņš konstatēja, ka viņam izmaksāts 12.000 Ptu ($290) Tūdaļ viņš atgriezās, jo viņš domāja, ka amerikāņi pārskatījušies. Atbilde bija: „To jau mēs jums solījām: dubultalgu!"

***

Protams, ka šādos apstākļos arī Spānijā dzīvojošie latvieši nav apmierināti, un pēdējā laikā viņos manāms izceļošanas drudzis. Tā, Kārlis Zariņš, bijušā VEF'a inženieris, strādā Spānijas kapitāla degspuldžu lielākajā fabrikā: „Excel". Pēc spāņu apstākļiem viņam ļoti lab alga, bet tā nesasniedz amerikāņu maksāto algu labam grāmatvedim. Zariņš vēlas doties uz Kanadu, kur viņam brālēns. Nelaika pulkveža Kārkliņa meita Vanda, kas apprecējusies ar Valencijas ārstu - traumatologu Dr. José Cogollos, arī pēc Spānijas apstākļiem ļoti labi situēta. Vecākais dēls Patriks domā sekot vectēva pēdās — viņš izraudzījies militāro karjēru, ne jau Spānijā, bet ASV. Toledo pilsētā atrodas restorāns „Trocadero", tā īpašniece Irēne Goegginger de Cepeda ar vīru domā doties uz Toronto, kur viņai divi brāļi. Kanāriju salās Tenerifā latviešu īpašumā atrodas otrs restorāns — „Casablanca". Tās īpašniece Vēra Ozollapa, mūsu Rīgas advokāta meita, arī domā doties uz Kanadu. Tenerifā bieži prasa: Kur atrodas Kasablanka? Atbilde tad skan: Blakus Rīgai...! „Rīga" ir naktslokāls, un tam blakus restorāns „Casablanca". Agrāk arī „Rīga" piederēja Verai Ozollapai, bet viņa, nodomā emigrēt, naktslokālu izdevīgi pārdeva.

Ieva Štāle de Lebrero, kas audzina brašu bērnu pārīti un arī pati ir eleganta bāra „Hogar de Turista" īpašniece Barselonā, arī domā drīzumā doties uz Kanadu. Viņas vīrs José Lebrero ir Barselonas lielāko kafejnīcu koncerna direktors, bet arī viņš vēlas mainīt spāņu zemi pret Kanadu un tur nodibināt kafejnīcas spāņu stilā. Barselonā medicīnas fakultātē priekšpēdējo gadu studē Rīgas Zemes bankas direktora meita Sigrida Krastiņa. Viņa vēlas nobeigt studijas un pēc tam doties uz Kanadu.

Šo rindiņu rakstītājs arī pārdevis savu fotouzņēmumu Bilbao pilsētā un ar saviem četriem bērniem un sievu drīzumā domā ierasties Kanadā.

500.000 AMERIKĀŅU ŠOGAD APMEKLĒS EIROPU

Šogad Eiropu apmeklēs vairāk amerikāņu nekā jebkad agrāk, viņu skaitu lietpratēji lēš ap 550.000. Vietas kuģos un gaista satiksmes līdzekļos jau aizrunātas mēnešiem uz priekšu, tā, piem., uz tvaikoņiem lētajās tūristu klasēs biļetes pasūtinātas jau pat augustam, bet lidmašīnās tūristu klases tikpat kā izpārdotas jūlijam. Tāpat viesnīcas Eiropas lielākajās pilsētās un kurvietās jau aizņemtas ilgākam laikam. Par dārgāko zemi pašreiz amerikāņu tūristi ieskata Franciju, bet lētāko — Grieķiju un Spāniju. Franciju šobrīd apmeklē 60 proc. jeņķu vairāk ne kā pēckaŗa ceļojumu uzplaukumā 1952. gadā. Maijā amerikāņi Francijā aizrunājuši viesnīcas par 50 proc. vairāk nekā pagājušā gadā šinī pašā laikā. Francijā amerikāņi izdodot caurmērā 30 dol. dienā. Spānijā par 5 dolariem auto tūristu apmetnēs „paradore" istaba ar visu uzturu maksājot tikai 5 dol. Madridē vienkāršāku istabu varot dabūt jau par 3 dol. diennaktī.

Īpaši pieaugot amerikāņu ceļojumi Eiropā ar auto. Daudzi ņemot līdzi savas mašīnas no ASV (transports izmaksā 425 dol. turp un atpakaļ), citi noīrē auto Eiropā (maksā 80 dol. nedēļā, ieskaitot degvielas), bet ir arī tādi, kas ceļojumam pa „veco pasauli" turpat nopērk jaunu auto, ko ceļojuma beigās pārdod. Šajā nolūkā vairāki uzņēmumi jau izsludinājuši, ka garantē auto atpakaļpirkšanu, ja amerikānis, uzturējies attiecīgā valstī vismaz 6 nedēļas (pēc viena mēneša atpakaļpērkot atrēķina tikai 125 dol., bet par katru nākošo — 75 dol. vairāk). Eiropieši visādā veidā kļuvuši nadzīgi uz ASV dolariem. Tā kā ASV auto apvienība izsniedz tūristiem īpašu Starptautisku auto vadītāja apliecību, tad formālitātes autotūristiem vairs nav nekādas. Amerikāņiem ārzemju pase jāpieprasa 30 dienu pirms ceļojuma. Iebraukšanas vīzas vajadzīgas vienīgi ceļojumam uz Padomiju, zemēm aiz dzelzs priekškara un Somiju. Visās Eiropas valstīs iemaina ASV „ceļojumu čekus", tā ka skaidra nauda tūristam nav līdzi jāņem. Anglijā vien šogad gaida ap 265.000 amerikāņu. Arvien lielāku popularitāti gūst gaisa satiksmes sabiedrību piedāvātie lidojumi uz Eiropu ar samaksātām visnīcām, apskatēm un uzturu, kas iegūstami uz labiem nomaksas noteikumiem uz 12 mēnešiem un pat vēl ilgāk. Eiropas tūristu savienība paredz, ka sākot ar 1960. gadu Eiropu ik gadus apmeklēs pusotra miljona amerikāņu.

kk.

SIEVAS GŪSTĀ

Britu dižkareivim Rojam Dillonam bija nesen jāstājas Čīlvelas militārās tiesas priekšā par patvaļīgu prombūtni. Kopš pagājušā gada oktobra, kad viņš devies atvaļinājumā, karaspēka vienība brašo dižkareivi bija veltīgi gaidījusi atgriežamies. Tiesā 20-gadīgais puisis paskaidrojis, ka viņa sieva, kas gados vecāka par viņu, ieslēgusi viņu guļamistabā un, atvaļinājumam izbeidzoties, nav laidusi vairs laukā. Ieslēgtajam dižkareivim guļamistabā visumā ir klājies jauki, bet pēc triju mēnešu pretestības viņš bijis spiests dot karavīra goda vārdu, ka savā karaspēka daļā un vispār armijā vairs neatgriezīsies. Lai solījums nebūtu jālauž, dižkareivis ar savas mātes starpniecību par savu patvaļīgo prombūtni beidzot paziņoja policijai, kuŗa viņu nogādājusi atpakaļ vienībā. Roja Dillona aizstāvis tiesā savu aizstāvāmo raksturojis kā mīkstdabīgu cilvēku, bet citādi lielisku karavīru. Jau tas vien, ka, būdams mīlas lietās rafinētās sievas gūstā, viņš neesot ļāvis sevi „pretiniekam" trijos mēnešos, salauzt, norādot, ka viņš esot izcils karavīrs. Tiesa dižkareivim tomēr piespriedusi 112 dienu ilgu cietumsodu. Kā uz visu notikušo reaģēs viņa sieva, vēl nav zināms.

Pāvests mācās krieviski

Ziņas no Vatikāna pilsētas vēsta, ka 79. gadus vecais pāvests Pijs 12, kurš jau tekoši pārvalda 8 valodas, un puslīdz saprotas duci citas, pasācis mācīties krieviski. Sv. Tēvs domā, ka krievu valodas piesavināšanās palīdzēs viņam labāk izprast krievu tautas psīchi, turklāt dos iespēju uzrunāt krievus viņu mātes valodā. Tagad pāvesta vēstījumus Padomju Savienības tautām krieviski pārtulko un ierunā citi.

kk.

ASV prezidenta amata kandidāts solās anektēt — Kanadu

Sikaukā, Ņūdžersijā, krodziņa īpašnieks Henrijs Krajevskis jau otro reizi pieteicis vietējai vēlēšanu komisijai savu personu svarīgajam ASV prezidenta amatam. Krajevskim diezin kamdēļ zobs uz Kanadu: viņa vēlēšanu propagandas platformā galvenais trumpis ir solījums, ka gadījumā, ja tauta viņu norīkotu Baltā namā, anektēt Kanadu!

kk

TARENTAS LĪČA VAMPĪRS

Prātā jucis profesors tēlo teiku briesmoni

Apenīnu pussalas vistālāko dienvidu daļu apdzīvo ne vien ļoti nabadzīgi, bet arī samērā māņticīgi cilvēki. Senas leģendas un teikas tur vēl tagad tāpat kā pirms tūkstoš vai divi tūkstošiem gadu pāriet no mutes mutē, no paaudzes uz paaudzi, un, tanīs klausoties, šausminās ne vien bērni, un vecas sievas. Tā pie Tarentas līča, nez' kur un kā cēlusies, cauri gadu simteņiem ir uzglabājusies teika par vampīru, kas pēc katriem simts gadiem nokāpjot no kalniem, lai sūktu cilvēku asinis. Protams, vecie teiksmotāji izmirst arī Italijā, un vampīra teikai, tāpat kā citām, droši vien, būtu bijusi nolemta izgaišana uz visiem laikiem, ja San Damiano ciema zemnieki nebūtu piedzīvojuši tās pārvēršanos īstenībā.

Kādu dienu, īsi pirms Otrā pasaules kaŗa, kādā kalnu ceļa krustojumā garāmgājēji atrada mirušu ciema skaistāko meiteni Lauru Cezarīnī. Atklājās, ka viņa bijusi norunājusi satikšanos ar savu līgavaini, un tā radās aizdomas, ka Lauru tās izredzētais ir nogalinājis. Zemnieki, kas Lauru bija atraduši, tomēr nebija atklājuši nevienu ievainojuma, un viņas līgavainis viegli ar daudziem lieciniekiem, pierādīja, ka uz paredzēto satikšanos nebija varējis aiziet. Ārsts, kas izdarīja līķa sekciju, Laurai atklāja kodienu sprandā un līdz ar to atdzīvojās senā teika, ka vampīrs ir nonācis no kalniem un meklē sev upuŗus. Tarentas līča apkārtnes ciemos tas kļuva par galveno sarunu tematu. Neviens māņticīgajiem ļaudīm arī nespēja iestāstīt, ka vampīru nemaz nav. Kaŗa apstākļos notikums arī vietējo iedzīvotāju starpā lēni aizmirsās, un viņi nomierinājās, pielaižot, ka vampīrs šoreiz apmierinājies tikai ar vienu upuri un atgriezīsies tikai pēc nākošajiem simts gadiem.

Pēc Otrā pasaules kaŗa teika par vampīru uzliesmoja no jauna, jo viņš — bija atgriezies!... Netālu no San Damiano ciema atrodas arī bagātnieka Bucī „latifundijas." Kādā rītā arī skaisto muižnieka meitu Mariju atrada ceļa grāvī ar tādu pašu kodienu kā Laurai. Ārsti konstatēja, ka Marijai arī tiešām ir izsūktas asinis. Tā kā izglītotajai un modernajai muižnieku atvasei mēteļa kabatā atrada arī pielādētu „brauniņu," kuŗu viņa acīm redzot nebija paspējusi pat izraut, lai aizstāvētos, tad vampīra teika karstasinīgos un misticisma piesātinātos dienviditaliešus noveda līdz zināmam trakumam. To pavairoja arī apstāklis, ka policijas pūles atklāt Marijas slepkavu palika bez sekmēm. Tumšajos vakaros pat drosmīgākie vīri baidījās iziet no mājām. Lai satrauktos ļaudis kautcik nomierinātu, valdība uz notikuma vietu nosūtīja pat veselu karabīneru nodaļu, kuŗas uzdevumos bija apsargāt ceļu krustojumus un patrulēt naktīs ciemu klusajās ieliņās. Māņticīgos ļaudis tas nomierināja maz, jo pēc viņu domām vampīrs ir nenotveŗams un neievainojams.

Kādu mēnesi pēc daiļās Marijas nāves saulainā priekšpusdienā ciemā no vīna kalniem brēkdama un ar noplēstām drēbēm ieskrēja 16. gadīgā Graciela Manno un tikko saprotami satraukumā stāstīja, ka tēva vīna lauciņā viņai un māsai uzbrucis vampīrs spuraina veča izskatā. Savās bailēs Graciela iaidusi vampīram ar dārza grieznēm, un tā abas ar māsu izsprukušas no viņa nagiem.

Karabīneri, kuri nekavējoties pārmeklējuši vīna kalnus, drīz atrada ar griezņu dūrienu ievainotu vecu vīru, kas bezspēcīgi sēdējis uz zemes un čapstinājis muti. Karabīneri veci pārsējuši, un pa ceļam uz ciemu viņš vēlreiz atguvis spēku. Tikai ar pūlēm ievainoto izdevies sasaistīt un bez liegšanās viņš atzinies, ka ir meklētais vampīrs...

Vampīrs izrādījies prātā sajucis cilvēks. Tomēr pagājis ilgāks laiks, kamēr noskaidrota viņa personība, un tikai nesen atklājies, ka vampīrs saucās Bartmans un pirms daudziem gadiem bijis profesors kādā Ziemeļamerikas universitātē. Pirms apmēram 20 gadiem viņš ieradies Italijā, San Damiano apkārtnē viņš kādreiz izdarījis archaioloģiskus izrakumus un vācis teikas, līdz sajucis prātā. Vampīra teika prātā sajukušo profesoru tā iespaidojusi, ka viņš sācis patiešām justies kā vampīrs, kas pēc katriem simts gadiem nokāpj no kalniem, lai sūktu cilvēku asinis. Pirms kaŗa pēc pirmā upuŗa Bartmans aizturēts kalnos kā „drusku ķerts cilvēks" un ievietots Neapoles trako mājā. Pēc kaŗa no turienes viņš izmucis un atgriezies San Damiano apkārtnes kalnos, lai atkal kļūtu par teiksmaino vampīru.

ŅUJORKAS METROPOLITĒNA OPERAS

VIESIZRĀDES TORONTO MAPLE LEAF GARDENS NO 28. MAIJA LĪDZ 2. JŪNIJAM

Aīda — pirmdien, 28. maijā. Dziedās Zinka Milanov, Kurt Baum, Blanche Thebom, Robert Merill, Giorio Tozzi, Louis Sgorro.

Fausts — otrdien, 29. maijā. Dziedās Giusepe Campora, Nadine Conner, Jerome Hines, Robert Merrill, Mildred Miller.

Karmena — trešdien, 30 maijā. Dziedās Rise Stevens, Richard Tucker, Lucine Amara un Frank Guarrera.

Sikspārnis — ceturtdien, 31. maijā. Dziedās Charles Kullman, Eleanor Steber, Roberta Peters, Blanche Thebom and John Brownlee.

Bohēma — piektdien, 1. jūnijā. Dziedās Jan Peerce, Lucine Amara, Frank Guarrera, Clifford Harvuot, Nicola Moscana and Laurel Hurley.

Rigoleto — sestdien, 2. jūnijā. Dziedās Richard Tucker, Leonard Warren, Roberta Peters, Giorgio Tozzi and Rosalind Elias.

Lielisks inscenējums, krāšņi kostīmi, gaismas efekti un slavenais balets.

Izmantojiet gadījumu noklausīties pilnīgu simfonisko orķestri un pasaules lielākos operdziedoņus.

Ieejas kartes dabūjamas pie kases Maple Leaf Gardens un Royal York viesnīcā.

Jānis Sarma

Negantnieks

ROMANS

(75. turpinājums)

— Tas ir, ka Dievs, svētī Baltiju Baumanis veidojis, ņemdams par pamatu vācu dziesmiņu Kaut putniņš būtu es, ko divi spārni nes?... —

— Protams. —

— Nesaprotu, kas tur ko uztraukties? Domāju, ka skaņu mākslinieks var ņemt motīvus savam darbam, kur vien tam patīk, un, ja kāds aizrāda uz avotu, tad par to nav jādusmo. —

— Domāju, ka Baumanis vis nedusmo par to, bet gan tāpēc, ka rakstītājs saka, viņš nopietnai domai ļāvis izteikties meldijā, ko katra skuķe klimperējot uz klavierēm. —

— Kāda gan nozīme šim avīžu rakstam pēc tam, kad Baumaņa dziesmu dziedāja seminaristu koris dziesmu svētkos Rīgā un to, kājās stāvot, noklausījās tūkstošiem klausītāju? —

— Baumanis ir pārliecināts, ka uzrakstījis dziesmu, kuŗu dziedās latviešu nākamās paaudzes, tāpat kā krievi dzied Dievs, sargi ķeizaru, vai prūši Heil dir im Siegerkranz. Un varbūt viņam taisnība, jo arī es domāju, ka Baltijas vietā šai dziesmā reiz stāvēs Latvija un tad... —

Krogzemis neizrunāja savu domu līdz galam, bet laikam Gūtmanis to uzminēja. Viņš brītiņu klusēja.

— Varbūt, — viņš tad teica, — varbūt tiešām ir tā, ka Baumanis, par spīti viņa iedomībai un pat it kā aušībai, savā dziesmā runājis kā pravietis. Un, ja tas tā ir, tad vēlāk neviens vairs neprasīs, kā dziesma cēlusies, bet, to dziedot, jutīs un domās to pašu, ko dziesmas sacerētājs.—

Pie viņiem pienāca Kažoks un iedeva katram pa nošu burtnīcai.

— Ir laiks, ka sākam dziedāšanas mēģinājumu, — viņš teica, un Gūtmanis ar Krogzemi gāja līdz pie citiem dziedātājiem, kuŗu nu bija salasījies krietns pulks.

XLVI

Kam kavējas vēl cīņa baigā,
Un kādēļ kaujas stunda pirmā neataust?
Aleks. Puškins

Istabā, ko ne visai devīgi sildīja zaļas holandiešu krāsns dibens, kas aizņēma gandrīz vienu istabas sienu, bija četri cilvēki. Telpu diezgan vāji apgaismoja stearīna svece, kāpēc sejas izskatījās pelēkas un ēnu sakropļotas. Istaba bija stipri piepīpēta, un dūmu radās vēl arvien vairāk, jo divi pīpmaņi kārtīgi sūca gaŗkāta pīpes, bet trešais tina bez pārtraukuma no avīžu papīra cigaretes un, izpīpējis tās līdz pusei, aizmeta un ķērās pie nākošajām. Galds pie pilnīgi aizledojušā loga bija apkrauts grāmatām, lekciju kladēm un visādām aprakstītām papīra strēmelēm, tāpēc istabas saimnieks Fricis Grosvalds bija paplāti ar pāris pudelēm un četrām glāzēm nolicis vienkārši uz krēsla. Šad un tad, kad glāzes bija tukšas, viņš tās piepildīja, un viens otrs no viņiem tad paņēma savējo un, iztukšojis to, ar saviebtu seju paķēra no šķīvja siļķes gabaliņu un kumosu rupjas maizes.

Jaunie cilvēki bija atnākuši pie Grosvalda ne kādas tiesas vajadzības pēc, bet gluži nejauši, bēgdami no sestdienas vakara vientulības, kas nospieda viņus visus nemīlīgajā, ziemas aukstuma apņemtajā pilsētā. Viņiem visiem vēl bija atmiņā vecāku mājas un ģimenes siltums, un to trūkumu viņi jo sevišķi sajuta saltajā sestdienas vakarā. Nevienam arī nebija tik daudz naudas, lai varētu meklēt kādas pilsētas izpriecas. Andrejs Stērste, sastapis uz ielas Krogzemi, aicināja viņu sev līdz pie Grosvalda, teikdams, ka tam gan būšot kaut kas no Rīgas atsūtīts, kas derēšot arī ciemiņiem. Vēlāk atnāca Grosvalda universitātes biedrs Grigorijs Tulupovs, izputējuša Maskavas apkārtnes muižnieka dēls. Viņa tēvs tagad bija kāds zemāks ierēdnis Pēterburgā, un dzīvoklis bija allaž pilns ar krustmātēm, māsīcām un paziņām, ar kuŗiem Grigorijs diezincik labi nesapratās un tāpēc labprāt apmeklēja savus biedrus.

Viņš atnesa līdz ziņu, kas visus satrauca: nupat, kad ķeizars Aleksandrs 2. bija pie Īzāka katedrāles izkāpis no kamanām, lai apmeklētu vakara dievkalpojumu, kāds bija metis uz viņu bumbu. Bet viens no cara pavadoņiem to bija vēl laikā satvēris un aizmetis gabalu tālāk, kur tā arī bija eksplodējusi, ievainodama vairākus cilvēkus. Cars bija palicis neievainots, un ļaudis, ieskatīdami to par brīnumu, bija ceļos nometušies, uzgavilējuši viņam.

—Tauta! — Tulupovs nicinādams piebilda, nobeidzis savu stāstu, — ikvienā muļķīgā negadījumā tā saskata brīnumu! —.

— Tas ir anarchistu darbs! — Grosvalds iesaucās, neievērojis Tulupova pēdējos vārdus.

— Nē, to darīja kāds no revolūcionārā studentu pulciņa biedriem, — Tulupovs paskaidroja, — un revolūcionārie studenti nav nekādi anarchisti. —

— Bet kas notiks ar bumbas metēju, jo, droši vien, policija to sameklēs? —

— Policijai tas nemaz nav jāmeklē, jo viņu turpat notvēra ļaužu pūlis, un, ja policija viņu nebūtu paglābusi, tad pūlis to būtu saraustījis gabalos... —

— Tātad tagad sagaidāma tiesa, kas, protams, piespriedīs nāves sodu? —

Tulupovs praustīja plecus.

— Vispirms viņu kādus mēnešus pūdēs Šliselburgas cietokšņa kazemātos, jo policija gribēs no viņa izspiest ziņas par līdzvainīgajiem, kas piedalījušies atentātā rīkošanā. Pēc tam tiesa par uzbrukumu Dieva svaidītā personai viņam piespriedīs nāves sodu pakarot, jo galvas jau cērt tikai muižniekiem. Bet, tā kā Krajevskis nav muižnieks, tad viņu novedīs pie karātavām. Iespējams, ka tur viņam paziņos par cara žēlastību, kas nāves vietā viņam nolēmis gadus divdesmit piecus katorgas cietuma Sibirijā, jo taču Dieva žēlastība arī caru paglābusi no nāves. —

— Tātad tu Krajevski pazīsti? — Grosvalds jautāja.

— Jā, protams, pazīstu un zinu, ka viņš ir ne vien krietns matēmatiķis, bet arī tikpat labs revolūcionārs. —

Tulupovs paņēma savu glāzi un iztukšoja to ar īsta dzērāja veiklību.

— Jūs par visu šo lietu runājat tā, it kā Krajevska darbs līdzinātos parasta pienākuma pildīšanai, — Krogzemis teica.

— Tas arī tāds ir, — Tulupovs attrauca, apslapinādams lūpām cigareti, — jo ikviens revolūcionārs ir apņēmies pildīt savu pienākumu un arī mirt, ja tas vajadzīgs. —

Stērste, kuŗš līdz šim bija sēdējis nomaļus un šķirstījis kādu kladi, atnāca pie improvizētās bufetes un izdzēra savu glāzi.

— Es nesaprotu krievu studentus, — viņš teica, — un, ja šis atentāts tevi nesatrauc, ja tu par to vari runāt kā par kādu ikdienas notikumu, tad... tad...—

— Vari mierīgi izrunāt savu domu līdz galam, — Tulupovs, nicīgi smīnēdams, teica, — un tā varētu apmēram skanēt tā: ja tu revolūcionāru rīcību attaisno, tad arī pats varētu tāds būt. Vai ne, Grosvald, tā taču bija Andreja doma? —

— Man šķiet gan, ka viņš tā domā, — Grosvalds atzinās.

— Un tu pats? Vai tu nedomā tāpat? —

— Man jāatzīstas... —

— Ak, kādēļ tev vēl atzīties, ja tas jau gaiši redzams! Un jums abiem ir taisnība — es principā esmu vienisprātis ar Krajevski un darītu to pašu, ko viņš, ja vien revolūcionārā organizācija to no manis prasītu. —

— Es to nesaprotu, — Krogzemis paraustīja plecus, — jo vai tad tavs tēvs un līdz ar to tu pats nepiederat pie krievu augstākās aristokratijas? Un vai ķeizars arī nav šīs aristokratijas loceklis? Esmu lasījis, ka viņš sevi pats par tādu nosaucis. Kādēļ tad šis aklais naids pret viņu? Es saprastu, ja ķeizaru neieredzētu ķēkšu un sulaiņu dēli, kā jūs apzīmējat studentus, kas nāk no tautas zemākām šķirām, bet to, ka tu un tev līdzīgi... —

— Jā, — Tulupovs pazvila pret krēsla atzveltni un, it kā gribēdams no kaut kā atbrīvoties, pārvilka ar plaukstu pār pieri un acīm, — jā, jums, latviešiem, ir grūti saprast, kāda ir mūsu dzīves jēga. Lai gan jūs dzīvojat mūsu starpā, izliekaties mums līdzīgi, jūs tādi neesat un arī nekad nebūsit. Jūs esat zemnieki, jūs domājat kā zemnieki, un jums trūkst tieksmes pēc tā plašuma, pēc tās pārcilvēciskās varenības un brīvības, par kādu sapņojis jau mūsu teiku varonis Iļja Mūromietis. Jūs spējat būt tikai krietni un godīgi pilsoņi, bet ne varoņi. Un, kas tas galvenais — jums trūkst krievu aristokratiem īpatnējās sirdsapziņas.

(Turpinājums sekos)

JAUNA GRĀMATA J…

TALIVALDIS DANGAVS

STĀSTS

no cikla Strandējošo…

34. turpinājums

A VAMPĪRS

lo teiku briesmoni

ā. Savās bailēs Gracīela ķidu- mpīram ar dārza grieznēm, un as ar māsu izspruksušas no vī- agiem.

rabīneri, kuri nekavējoties neklējuši vīna kalnus, drīz at- ar griežņu dūrieniem ievainotu vīru, kas bezspēcīgi sēdējis uz es un čapstinājis muti. Karabī- veci pārsējuši, un pa ceļam uz u viņš vēlreiz atguvis spēku ir pūlēm ievainoto izdevies istīt un bez liegšanās viņš at- s, ka ir meklētais vampīrs... mpīrs izrādījies prātā sajucis ks. Tomēr pagājis ilgāks laiks, er noskaidrota viņa personība, ikai nesen atklājies, ka vam- saucas Bartmans un pirms dziem gadiem bijis profesors Ziemeļamerikas universitātē. s apmēram 20 gadiem viņš ie- s Itālijā, San Damiano apkārt- viņš kādreiz izdarījis arheol- iskus izrakumus un vācis tei- īdz sajucis prātā. Vampīra prātā sajukušo profesoru tā aidojusi, ka viņš sācis patiešām ies kā vampīrs, kas pēc kat- n simts gadiem atkal nokāpj no as, lai sūktu cilvēku asinis. s kara pēc pirmā upura Bart- izturēts kalnos kā „drusku s cilvēks” un ievietots Neapo- rako mājā. Pēc kara no turie- viņš izmucis un atgriezies San un apkārtnes kalnos, lai at- klūtu par teiksmaino vampīru.

ŅUJORKAS METROPOLITĒNA OPERAS

SIZRĀDES TORONTO MAPLE AF GARDENS NO 28. MAIJA LĪDZ 2. JŪNIJAM

Aīda — pirmdien, maijā. Dziedās Zinka Milanov, t Baum, Blanche Thebom, Ro- Merill, Giorio Tozzi, Louis rro.

Fausts — otrdien, maijā. Dziedās Giuseppe Cam- , Nadine Conner, Jerome Hi- Robert Merrill, Mildred Miller.

Karmena — treš- , 30. maijā. Dziedās Rise Ste- , Richard Tucker, Lucine Ama- Frank Guarrera.

Siksparnis — ce- dien, 31. maijā. Dziedās Charles erman, Eleanor Steber, Roberta ers, Blanche Thebom un John wnlee.

Bohēma — piekt- n, 1. jūnijā. Dziedās Jan Peerce, ino Amara, Frank Guarrera, ford Harvuot, Nicola Moscana Laurel Hurley.

Rigoletto — sestdien, jūnijā. Dziedās Richard Tucker, nard Warren, Roberta Peters, rgio Tozzi and Rosalind Elias.

Ielisks inscenējums, krāšņi kos- i, gaismas efekti un slavenais stes.

zmantojiet gadījumu noklausī- s pilnīgu simfonisko orķestri pasaules ielikos operdziedo- .

Ieejas kartes dabūjamas pie ka- Maple Leaf Gardens un Royal k viesnīcā.

nākumu un arī mirt, ja tas

bija sēdējis nomaļus un šķir- pie improvizētās bufetes un u studentus, — viņš teica, nesatrauc, ja tu par to vari nošāvīt kā kaut... tad... māt savu domu līdz galam, vīru, kas tu, — un tā varētu tu revolucionāru rīcību at- tādus būt. Vai ne, Gros- a doma? —

a viņš tā domā, — Grosvalds

tu nedomā tāpat? —

atzīties, ja tas jau gaiši re- ir taisnība — es principā evski un darītu to pašu, ko

— Krogzemis paraustīja ple- ēvs un līdz ar to tu pats ne- rakstu aristokratijas? Un vai tokratijas loceklis? Esmu la- par tādu nosaucis. Kādēļ tad ņi? Es sapratu, ja ķeizaru ulu dēļ, kā jūs apzīmējat tautas zemākām šķirām, bet

pazvila pret krēsla atzveltni kaut kā atbrīvoties, pārvilka au seim, — jā, jums, latviešiem, mūsu dzīves plāņa. Lai gan a, izliekaties mums līdzīgi, jā ad nebūsit. Jūs esat zemnieki, un jums trūkst tieksmes pēc ārcilvēciskās varenības un brī- jūs patiesi tikai krietni un godīgi Un, kas tas galvenais — jums titiem īpatnējās sirdsapziņas.

(turpinājums sekos)

JAUNA GRĀMATA JAUNATNEI PAR LATVIJU

Irēne Karule — Raibā vasara. Romāns jaunatnei. Amerikas latviešu apvienības Kultūras fonda godalgots. 1955. Autores izdevums.

Kādreiz mums Rīgā A. Dauges izdevumā iznāca ļoti jauka Martas Bērziņas grāmata „Ģirts Tekumieklētājs”. (Kāda zēna ceļojums pa Latviju). Šī grāmata trimdas grāmatu tirgū, diemžēl, nav dabūjama. Tādēļ vēlējos šoreiz, pievērst mūsu lasītāju saimes uzmanību šai jaunajai Irēnes Karules grāmatai, kurā tās autore aprakstījusi, kā daži Rīgas ģimnazijas audzēkņi un audzēknes pavadījuši vasaras brīvdienas.

Grāmatā 24 nodaļas. Pirmā ar virsrakstu „Brīvdienas sākas” ir it kā ievads ,kurā bērni pārrunā, ko katrs vasarā nodomājis darīt. Nākošā nodaļa saucas — „Uz Tukumu pēc smukuma.” Te nu šī jaunatnes romāna galvenā persona Maruta brauc uz Milzkalnes pagastu, Tukuma apkārtnē pie radiem Jāņus svinēt. Nākošais Marutas ceļojums ir uz Vidzemes pērli — Cēsīm, un tad no turienes uz Araišiem, pie draudzenes Maijas. Šai ceļojuma aprakstā atzīmēts brīvības piemineklis Cēsīs, Kauguru nemieri, Amata ar Zvārtes iezi. Plašāks apraksts ir par ekskursiju pa Latgali. Jaunieši aizbrauc līdz Krāslavai pa dzelzceļu un tad no turienes dodas kājām uz Saules kalnu, ar Dieva dārzu tā pakājē, kāpj skatu tornī, no kura redz 26 ezerus, tad iet tālāk līdz Dagdai un Bukmuižai, seko piedzīvojums ar nikno aptiekara suni, braukšana ar laivām pa Ežezeru, kam 19 salas, nokļūšana it kā Robinsona stāvoklī, pārsteigums Mākoņkalnā un tad tālāk, ceļojums uz Rēzekni, par ko gan grāmatā nav stāstīts. Būtu paticis palasīties arī par Aglonu, bet dažam var patikt šis, citam atkal tas, ar visiem taču nevar rēķināties. Un tā nu šī Latgales ekskursija izbeidzas.

Pēc tam Maruta nonāk Bulļu ciemā, kur viņas tēvs pavada atvaļinājumu, un te nu arī pavīd drusku romantikas, mīlestības. No Bulļiem sākas ceļojums ar tvaikonīti uz Sloku un tad pa Lielupi uz Jelgavu, pieminot brīvības cīņas, Ložmetējkalnu, Tīreļpurvu, Kalnciemu. Seko Jelgavas pils un Pētera akademijas apskate.

Te nu gan lasītājam jāiebilst, lasot Marutas vārdus par to, ka „Jelgava ir o t r a lielākā pilsēta Latvijā.” (105. lpp.) Ģimnazistei taču nu gan vajadzēja zināt, ko jau pamatskolā māca, ka otra lielākā pilsēta Latvijā ir Liepāja, tai seko Daugavpils, un tad tikai nāk J e l g a v a k ā c e t u r t ā.

Labprāt būtu paticis vairāk kaut ko dzirdēt par Jelgavas pili, bet — labi arī tā. Ziņas par to jau var sameklēt citos avotos. No Jelgavas ceļš ved tālāk pa Lielupi uz augšu ar motorlaivu līdz Bauskai un tad uz lauku mājām Mežotnē. Patīk uz lauku mājām Mežotnē. Patīk iesprausti citāti no „Straumēniem.” Un tad — ugunskurs Mežotnes pilskalnā un stāsts par Mežotnes pili.

Grāmatas pēdējās nodaļās rakstīts par Marutas braucienu ar vilcienu — mazbānīti no Stendes uz „Dundak — smalk viet.” Te nu gan man kā apvidus pazinējam, jāceļ nelieli iebildumi par teikto 132. lpp.. braucot no Talsiem uz Dundagu, Maruta „pat nemanīja, ka vilciens pieturēja V a l d e m ā r p i l ī.” Patiesība ir tā, ka, braucot pa dzelzceļu uz Dundagu, ceļš nemaz neved gar Valdemārpili. Valdemārpils atrodas pavisam pie citas dzelzceļa līnijas — tās, kas iet no Talsiem nevis uz Dundagu, bet Roju.

Tālāk drusku jābrīnās, ka dundadznieks Vilis Stirna, kas studē valodas, stāsta, ka D u n d a g a s b a z n ī c a s ē r ģ e l e s „b ū v ē n e v i e n s c i t s k ā p a t s D ī n s b e r ģ u E r n e s t s.” Šīs ziņas ir pavisam aplamas, jo ē r ģ e ļ m e i s t a r s b i j a n e v i s D ī n s b e r ģ u E r n e s t s, b e t v i e n s n o v i ņ a b r ā ļ i e m — A n s i s D ī n s b e r ģ i s...

Interesanta ir nodaļa par sastapšanos ar meža cūku un tās nošaušanu, bet šis stāsts gan gluži nepārliecina.

Grāmata nobeidzas ar nodaļu „Atkal skolā”, kad bērni, protams, stāsta par saviem vasaras piedzīvojumiem, un tad, pašās beigās, ir Latvijas karte, kurā parādīti šīs grāmatas varoņu ceļojuma ceļi: Rīga-Cēsis, Rīga-Krāslava-Rēzekne, Rīga-Jelgava-Bauska, Rīga-Tukums-Talsi-Dundaga. Neapceļota tomēr vēl paliek liela Latvijas daļa.

Grāmatu illustrējis Māris Sietnieks. Jāņu vakars. Siena laiks pļavā. Latgales ceļš ar krucifiksu. Bukmuižas aptieka. Meitene jūrmalā. Zvejnieklaivā naktī uz jūras. Mazbānītis starp Stendi un Talsiem. Mežs pie Zilajiem kalniem. — Illustrācijas ļoti jaukas.

Patīk arī vairāk vietās sastopamie citāti, piem., jau minētie no „Straumēniem”, un tad vēl citi no dzejdarbiem. Grāmata ir laba un ieteicama.

J. S.

HLB koris gatavojas koncertam Hamiltonā

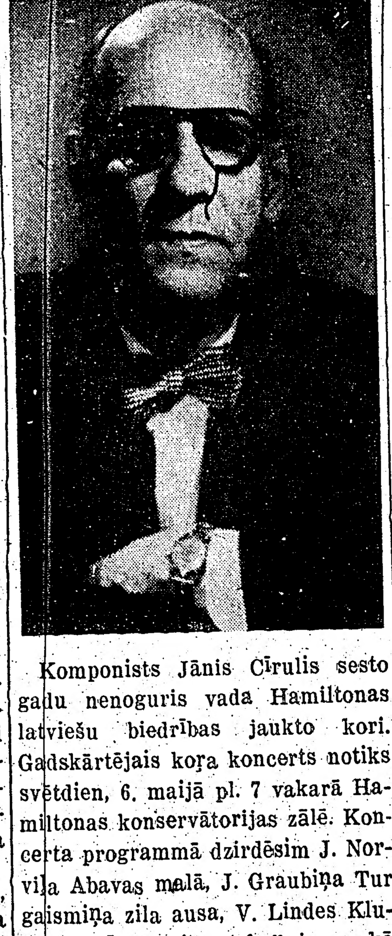

Komponists Jānis Cīrulis sesto gadu nenoguris vada Hamiltonas latviešu biedrības jaukto kori. Gadskārtējais koŗa koncerts notiks svētdien, 6. maijā pl. 7 vakarā Hamiltonas konservātorijas zālē. Koncerta programmā dzirdēsim J. Norvila Abavas malā, J. Graubiņa Tur gaismiņa zila ausa, V. Lindes Klusā naktī — pirmatskaņojums, kā arī Em. Dārziņa Ciānas bērni un Mēness starus stīgo, un paša Jāņa Cīruļa Bērzs rudenī un citas tās jau vairāk vai mazāk dziedātas un dzirdētas latviešu koŗu dziesmas. Koŗa sastāvs patlaban ir ļoti kupls, turpat vai 50 dziedātāju. Koŗa priekšnieks ir Alfrēds Atvars.

Bez HLB koŗa J. Cīrulis ir arī vīru koŗu apvienības Viesturs virsdiriģents. Kopā ar V. Rundānu viņš diriģē apvienotos koŗus 28. aprīlī Toronto, 5. maijā Sv. Katrīnēs un 19. maijā, pl. 6 p. p. Hamiltonā. J. Cīrulis izbrauc arī uz koŗu mēģinājumiem Niagarā un Sv. Katarīnēs.

J. Cīrulis izbeidzis darbu slimnīcā un tagad nodarbojas ar klavieŗu skaņošanu, tādējādi atlicinādams vairāk brīva laika mūzikai un dziesmām. J. Cīrulim padomā arī pāris tautas dziesmu apstrādājumi jauktam korim, kā arī vairākas oriģināldziesmas jauktiem un vīru korim.

J. G.

Seši mazi bundzinieki pošas uz Toronto

Amerikas lativešu teātris Kanadas latviešiem nav vairs svešinieks — Tā Ņujorkas ansamblis iepriecinājis aizrobežas tautiešus jau ar vairākām viesizrādēm, un visas tās ir skatītājus pārliecinājušas par to, ka pāris mūsu profesionālo aktieŗu, aizraujot ar sirdsdedzes spēku nopietnā darbā jaunos skatuves mākslas entuziastus, var saliedietēs kopīgā noskaņotā ansamblī, kas spēj dot īstu māksliniecisku pārdzīvojumu.

Šoreiz pošoties uz Toronto ar Alunāna tautas lugu Seši mazi bundzinieki, ņujorkieši uzņēmušies seviškas pūles, jo ansamblī, neskaitot techniskos darbiniekus ir 24 dalībnieki, kuŗiem visiem bijis jāziedo daudz brīva laika, spēka un enerģijas, lai iestudētu šo lugu, bet, tālajā ceļā dodoties, jāziedo arī kavētas darba dienas, jāatrauj daudzas stundas miegam un atpūtai, lai ziedotos teātŗa spēls priekam.

Ansamblis ieradīsies Toronto izrādes dienā, 5. maija, rīta pusē, lai tūlīt steigtos uz Ītona auditoriju un stātos pie skatuves izbūves, pēc tam ķertos pie grima zīmuļiem, jo stundas skrien ātri, un brīdis, kad atskan pēdējais gonga sitiens, pienāk drudžainā steigā.

Bet skatītāji par to varēs savās izjūtās un atmiņās pārcelties Alunāna uzburtajā latviskās gaisotnes pasaulē, dzīvojot trīs stundas līdzi sešu jautro bundzinieku piedzīvojumiem un dēkām. Ansamblī blakus jaunajiem piedalās daudzi redzami mūsu skatuves mākslinieki, kā Helga Gobzine, Skaidrīte Pence, Austra Šteinberga, Kārlis Lagzdiņš, Kārlis Ģērmanis, u. c., kuŗus vada režisora Jēkaba Zaka stiprā roka.

Būtu jauki, ja izrādē vecāki ņemtu līdz arī savus bērnus — tie daudz varētu gūt no šīs lugas, kas ir īsti latviska no pirmā līdz pēdējam skatam.

V.

Irma Brača

BRĪDINĀJUMS

(1926.)

Visi tev slavu sauc, Latvija diženā,
Vīrākiem kvēpina, gavilēm sveicina.
Kādēļ tās man
Svešādi skan?
Ausīs tik baigas
Kā tirgus klaigas?

Varoņi tavi snauž mūžībā tinušies,
Vadoņi mazisķās tieksmēs tev pinušies.

Dzintara vainagā zirnekļi tīklus auž,
Bandkāri pirksti no vainaga pērles lauž.

Uzmanis! Neļaujies
Sev dārgajās rotās,
Tev likteņa dotās,
Klaunu zvārguļus kārt,
Rokām netīrām skārt!

RAKSTNIECEI I. BRAČAI 70 GADU

10. maijā rakstniecei Irmai Bračai piepildās 70 gadu. Viņa dzimusi Jaunjelgavā 1886. gadā. Pēc tēva nāves mātei nācās vienai izvadīt skolās lielo bērnu pulku. Brālis Miķelis Vītols vēlāk kļuva Tautas padomes loceklis, brāļi Vilis un Jēkabs — profesori Latvijas universitātē. Irma beidza Maldoņa ģimnaziju Rīgā un tūlīt apprecējās ar Vecpiebalgas lauksaimnieka dēlu Jūliju Braču, kas darbojās grā-

matrūpniecībā un uzņēmumu vadītājs. Pēc Pirmā pasaules kara tika iepirktas Zušu mājas Ikšķilē. Vīrs bija aizņemts savā darbā Rīgā, faktiski lielo saimniecību vadīja ar lielu enerģiju rakstniece viena pati. Toreiz atklātībā parādījās viņas pirmie darbi: „Pasakas”, viencēliens „Leļļu teātris”, dzejas un dzejas prozā. Kā žurnāliste viņa strādāja „Latvijas Sargā” un vēlāk „Pēdējā Brīdī”. Jūlijs (vēlākais vēsturnieks) un Egīdijs Romāns gāja Rīgā 1928. gadā pēkšņi mira ģimenes galva. Turpmākie gadi nebija viegli. „Zuši” pārgāja brāļa Jēkaba Vītola īpašumā, rakstniece pārcēlās dzīvot uz Rīgu. Nākamā gadā Nacionālā teātra dramatisko darbu sacensībā godalgota viņas luga „Velni”, kas tēlo [illegible] attieksmes, pretēji Blaumaņa Indrāniem nostājoties jaunās paaudzes pusē. „Velni” kļuva ļoti populāri, un līdz pat Latvijas neatkarības beigām tā piedzīvoja daudzas izrādes uz Latvijas lauku skatuves.

Latvijas neatkarības pēdējos gados rakstniece gandrīz nemaz nepublicējās, bet strādāja klusībā. Drāma „Zirneklis”, kas tēlo brīvās mīlas jautājumu, izrādīta pēc manuskripta, tāpat simboliski-patriotiskā drāma „Gaismas pils”. Drāma „Maršala sirds” tulkota arī lietuviski. Par rakstnieces lielāko darbu uzskatāms vēsturiskā traģēdija „Likteņa krustceļos,” kur Baltijas un Vācijas varenās ainās tēloti mūsu tautas likteņi.

Tikai šajā laikā rakstniecei izdevās saimniekot Bračiem dzimtajās mājās Vecpiebalgā. Tad sekoja ceļš ar saimniecības dzīvo inventāru cauri Vidzemei un Rīgai uz Kurzemi, pusgads Berlīnē, un krieviem tuvojoties, gājiens kājām no Berlīnes līdz Hannoverai. Tagad rakstniece dzīvo savā idilliskajā dārza mājiņā un nodarbojas ne tikai ar rakstniecību (top romāns par Latvijas neatkarības sākuma gadiem „Apsolītā zeme”), bet pēdējos gados ārpus glezniecības pievērsusies arī tēlniecībai. Vēl viņa jūtas jauna un dzīves prieka un spēka pilna.

SVĒTRĪTA PĀRDOMĀM

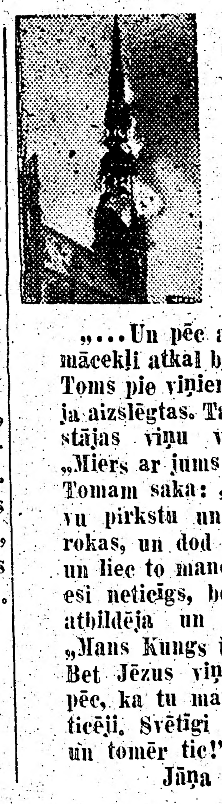

„...Un pēc astoņām dienām mācekļi atkal bija kopā, un arī Toms pie viņiem. Un durvis bija aizslēgtas. Tad Jēzus nāk un stājas viņu vidū un saka: „Miers ar jums!“ Pēc tam viņš Tomam saka: „Stiep šurp savu pirkstu un aplūko manas rokas, un dod šurp savu roku un liec to manos sānos, un neesi neticīgs, bet ticīgs! Toms atbildēja un sacīja viņam: „Mans Kungs un mans Dievs.” Bet Jēzus viņam saka: „Tāpēc, ka tu mani redzēji — tu ticēji. Svētīgi tie, kas neredz un tomēr tic!”

Jāņa ev. 20. 26.-29.

SVĒTĪGI TIE, KAS NEREDZ UN TOMĒR TIC

Mācītājs Arnolds Lūsis

Kristīgā baznīca varējusi augt un veidoties tikai tādēļ, ka vienmēr un visos laikos ir bijuši kristieši, kas savu Kungu un Pestītāju **neredzēdami,** tomēr ir **ticējuši** Viņa klātienei, Viņa solījumam — „Es esmu pie jums ikdienas līdz pasaules galam.”

Kāds baznīcas izdevums nesen vēstīja par zīmīgu notikumu Austrumvācijā, kur, kā mēs zinām, Otram pasaules kaŗam beidzoties, notika visās komūnistu okupētās valstīs parastā baznīcas un kristiešu vajāšana. Par spīti okupācijas varas aizliegumam noturēt reliģiska rakstura sanāksmes ārpus baznīcas, tāda sanāksme tomēr notikusi kāda kristieša privātā dzīvoklī. Pēkšņi pie aizslēgtām durvīm atskanējusi skaļa klaudzināšana. Visi dievlūdzēji sapratuši, ko tas nozīmē. Bet, paļaudamies uz Dievu, visi palikuši savās vietās. Namatēvs atvēris durvis, un istabā iebrukuši bruņoti krievu kaŗavīri jauna virsnieka vadībā.

„Ko jūs te darāt?”, virsnieks jautājis, turēdams roku uz savas pielādētās pistoles spala.

„Mēs lūdzam Dievu”, skanējusi nepārprotama, droša atbilde.

„Vai jūs nezināt, ka jums aizliegts sapulcēties?” krievs prašņājis tālāk. „Mēs pierakstīsim jūsu visu vārdus, un jums būs jānes atbildība par okupācijas varas rīkojumu neievērošanu...”

Istabā bijuši 16 cilvēki. Kad to vārdi atzīmēti, virsnieks vēlreiz tos nolasījis un licis visiem atsaukties.

„Piedodiet,” pēc saraksta nolasīšanas, teicis namatēvs. „Vienu, kas arī ir mūsu vidū, jūs esat aizmirsuši ievest savā sarakstā.”

„Kā tā?” jaunais virsnieks apmulsis, „jūs taču esat sešpadsmit.”

„Nē! Mēs esam šeit septiņpadsmit. Jūs aizmirsāt atzīmēt, ka arī Jēzus Kristus ir pie mums. Jo — Viņš ir teicis: „Kur divi vai trīs ir sapulcēti manā vārdā, tur es esmu viņu vidū.”

Tas ir zīmīgs stāsts. Uu zīmīgs notikums. Jo tiešām — vienmēr un visos laikos kristīgā baznīcā ir bijuši cilvēki, kas, savu Pestītāju neredzēdami ir ticējuši tam, ka Viņš ir pie tiem priekos un bēdās, laimē un grūtumā. Un ikdienas. Un, līdz pasaules galam.

Bet vienmēr un visos laikos ir bijuši arī skeptiski noskaņoti ļaudis, kas atrodas šaubu varā, cilvēki, kas prasa pierādījumus. Par šo cilvēku prototipu ir kļuvis Toms, vīrs, par kuŗu ziņas atrodam Jāņa evaņģēlijā. Pēc Kristus notiesāšanas un viņa nāves Golgātā Toms, tāpat kā visi cit mācekļi, mēģinājis paslēpties. Baidoties no varbūtējām vajāšanām, viņš, kā gudrs un piesardzīgs vīrs, nogājis, kā mēs tagad teiktum — „pagrīdē” Tikai pēc kāda laika, satraukumam un bailēm mazliet norimstot, Toms atkal uzdrošinās rādīties mācekļu sabiedrībā. Un te viņš dzird vēsti, ka Kristus ir augšāmcēlies; vēsti, ka Kristus parādījies saviem mācekļiem. Bet Toms neticīgi krata galvu.. Viņš domā, ka viņa draugi viņu grib tikai izmuļķot, zoboties par viņu.

„Iekāms es nebūšu pats Kristu redzējis un nebūšu pats licis savu pirkstu Viņa rētās” saka Toms, „es neticēšu.”

Kopš tā laika ir bijuši daudzi kristieši, kuŗu ticība ir bijusi saistīta ar zināmām **kondicijām, zināmiem priekšnoteikumiem.** Šāda rīcība, protams, ir cilvēcīga. Jo **mēs visi bieži vien dusam uz šaubu spilvena.** Arī Kristus nav Tomu nosodījis. Bet, ļaujot tam pārliecināties par savu augšāmcelšanos, mūsu Kungs un Pestītājs Tomam un, arī mums atklāj patiesību, ka **ticība ir kaut kas vairāk nekā redzēšana un pārliecināšanās,** ka **„svētīgi ir tie, kas neredz, un tomēr tic!”**

Svētīgi ir tie, kas neredz, un tomēr tic, jo:

1. „ticība, ap. Pāvila vārdiem runājot, ir stipra paļaušanās uz to, kas cerams, un pārliecība par neredzamām lietām (vēst. Ebrējiem 11.) ,un

2. ticība ir piedalīšanās sacīkstē, kuŗas vārds ir cilvēka dzīve cerībā iegūt uzvaras vainagu ne šeit, bet mūžībā.”

*

Dzīvē bieži atgadās tā, ka visvairāk par ticības lietām **domāt** mūs dažkārt paskubina cilvēki, **no** kuŗiem mēs to vismazāk varētu sagaidīt. Es, piemēram, atceros laiku, kad mācījos Rīgas pilsētas pirmajā ģimnazijā. Mūsu ticības mācības skolotājs bija A. Mačulāns — vīrs, kam Dievs licis piedzīvot gandrīz Metuzāla vecumu, kas vēl tagad, jau pārkāpis deviņdesmito gadu slieksni, dzīvojot Vācijas austrumu zonā un esot piedalījies Jaunās Derības pēdējā izdevuma sagatavošanā, tulkojot Dāvida dziesmas latviešu valodā.

Bet man jāatzīstas, ka mūs, zēnus, mūsu krietnais un sirsnīgais ticības mācības skolotājs nespēja ne sevišķi aizraut, nadz arī ierosināt reliģiskām pārdomām.

Daudz labākas sekmes šinī ziņā bija J. Speram — mūsu matēmatikas skolotājam. Viņš bija bargs vīrs, bet mēs visi viņu ļoti mīlējām un cienījām viņa apdāvinātības un taisnīgā rakstura dēļ. Vissarežģītākās matēmatikas formulas viņš mācēja mums ieskaidrot tā, ka visi tās sapratām. Un tad reiz, nezinu vairs kā un kādēļ mēs sākām runāt par reliģiju, par to, ko cilvēks var un ko viņš nevar pierādīt. „Zēni”, tad teica mūsu matēmatikas skolotājs, „dzīvē vienmēr paturiet prātā to, ka ir kāda pasaule, kuŗas pastāvēšanu mēs nevaram un, laikam arī nekad nevarēsim, pierādīt. **Un, mūsu „sestais prāts”,** ar kuŗu mēs atskārstam šādas pa**saules esmi, ir reliģija.** Es esmu studējis matēmatiku, šo zinātni, kuŗā valda dzelžaina likumība, kuŗā nav izņēmumu, kas balstās tikai uz skaitļiem un pierādījumiem. Bet matēmatika nav sagrāvusi manu ticību kādas citas pasaules esmei un tai mācībai, ko Kristus atstājis cilvēcei...”

(Nobeigums 8. lpp.)

KANADAS LATVIEŠU 2. DZIESMU SVĒTKU KONKURSS KOŖA UN SOLO DZIESMĀM

Konkursā, aicināti piedalīties visi brīvajā pasaulē dzīvojošie latviešu skaņraži, paredzētās balvas ir: Jauktā koŗa dziesmām I godalga $100, II gadalga $50; Vīru koŗa dziesmām Daugavas Vanagu Kanadā godalga $75, solo dziesmām I godalga $100, II godalga $50.

Konkursa noteikumi

1. Iesūtāmas koŗa un solo dziesmas ar latviešu autoru tekstiem. Par oriģināldziesmām nevar uzskatīt tautas dziesmu harmonizācijas vai aranžējumus.

2. Iesūtāmiem darbiem jābūt nepublicētiem un publiski neatskaņotiem.

3. Konkurss ir anonims, un iesūtāmo darbu pirmās lapas augšējā malā jābūt autora moto vai pseudonimam. Iesūtāmiem darbiem jāpievieno slēgta aploksne ar autora vārdu un adresi, bet uz aploksnes jāatzīmē izvēlētais moto vai pseudonims.

4. Konkursam domātie darbi jāiesūta līdz 1956. gada 15. septembrim II Latviešu dziesmu svētku rīcības komitejas sekretāram Arnoldam Jankovskim, 11 Hogarth Ave., Toronto, Ontario, Canada. Darbi no tālākām zemēm izsūtāmi savlaicīgi, ar pasta zīmogu ne vēlāk par 1965. gada 15. septembri.

5. Žūrijas komisija patur tiesības godalgojamās summas pārkārtot vai arī godalgas nepiešķirt.

6. Ārpus godalgojamām dziesmām žūrijas komisija eventuāli izvēlēsies arī tādus darbus, kas kaut arī netiktu godalgoti, tomēr pelna ievērību. Tie līdz ar godalgotām dziesmām tiks ieteikti atskaņošanai Jaundarbu koncertā, kas notiks II Latviešu dziesmu svētku Kanadā laikā, 1957. gada maijā Toronto. Šajos svētkos tiks arī paziņoti godalgoto skaņražu vārdi.

Žūrijas komisijā, kas novērtēs iesūtītos darbus, aicināti piedalīties komponisti un diriģenti Teodors Reiters (Zviedrijā), Jānis Cīrulis un Tālivaldis Ķeniņš (Kanadā).

II Latviešu dziesmu svētku Kanadā rīcības komiteja

TĀLIVALDIS DANGAVS

Ed. Keiša viņete

S T Ā S T S

no cikla Strandējošo sala

34. turpinājums

Reiz, kopā iznākdami no mūzeja, sarunādamies bijām pienākuši pie manas mājas. Lūdzu profesoru ienākt, un viņš arī neatteicās. Man bija neērti, ka šis dzīvoklis tik vienkāršs, salīdzinājumā ar to, ko manas acis atcerējās redzējušas bērnībā tēva pilī Elzasā. Sākdams sarunas, to arī pateicu, piezīmēdams, ka viņa tautieši mums to atņēma.

„Es neesmu vācietis,“ Bergs sacīja.

„Domāju, ka tas esat.“

„Nāku no Krievijas,“ viņš paskaidroja.

„Tad jūs esat pirmais krievs, ko pazīstu.“

„Atkal maldāties,“ profesors smaidīja. „Arī krievs neesmu.“

„Kas tad?“

„Esmu latvietis.“

„Latvietis?“ es atkārtoju šo vārdu, gribēdams labi iegaumēt. „Par tādu tautu un valsti neesmu nekad dzirdējis.“

Viņš brīdi nogrima domās, tad sacīja:

„Krievu cāriem prātā atdarināt Romas imperātorus, un tāpēc Kievija šodien ļoti liela. Tāda vista kādreiz bija arī Romas ērglis, zem kuŗa spārniem atradās daudz cālēnu — iekaroto tautu. Reiz nebija arī Francijas, un jūsu senči piederēja pie Romas imperijas. Ja jūs būtu nācis no turienes, svešinieks domātu, ka esat romietis. Tā Krievija ir sagrābusi vairākus apgabalus, kuŗos dzīvo tautas ar citu valodu un daudz senāku kultūru nekā pašiem krieviem. Šīs provinces ir pie Baltijas jūras. Franči tās pazīst kā Livoniju, un šai zemē dzīvo latvieši, kas rada prūšiem.“

Mēs sarunājāmies savas pāris stundas. Un visu laiku Mirjama klusēja, galvu piespiedusi pie mana pleca, un kāri klausījās mūsos. Beidzot arī viņa ierunājās:

„Jūs esat kā gudra grāmata, profesora kungs.“

„Paldies, kundze!“

Šķirdamies viņš teica:

„Pateicos par šo brītiņu. Man nav bijusi laime apprecēties. Tāpēc ir liels gandarījums redzēt, ka vismaz citi ir laimīgi. Argentīniešu ģimenēs eju reti, jo viņi noslēgušies. Apmeklēju gan viņu lielās viesības, bet tas ir kas cits.“

Lūdzām viņu nākt ciemos.

Visu vakaru vēl bijām viesa iespaidā un par viņu runājām arī jau apgūlušies.

Mirjama jautāja:

„Vai arī tavs tēvs bija tikpat gudrs kā viņš? Ai, ko es prasu! Ja tā nebūtu, tu nevarētu ar profesoru runāt par visu. Kur gan es vienīgā tāda muļķe radusies! Taisni kauns par sevi. Nederu ne ugunij, ne vērša barībai. Nekam. Un ja mūsu bērni atsitīsies manī, ko tad iesāksim? Droši vien, viņu arī būs daudz, tāpēc ka tevi tik ļoti mīlu. Tādām sievām dzimstot vismaz divi uzreiz.“

„Ak tu meitenīt!“ nosmējos. „Nu gan sapļāpājies nezinko. Brauksim tik ātrāk uz mājām, tur tādas aplamības nenāks prātā.“

„Brauksim gan, Eduard,“ viņa piekrita, „bet vai to labāk nedarīt pēc dzemdībām? Te ir mācītas vecmātes, kur lai tādas ņem Paragvajā? Es jau vienu sarunāju, kas mani šad un tad apmeklēs.“

„Tā ir labi,“ es priecājos par viņas prātīgumu.

Turpmākā dzīve tomēr rādīja, ka cilvēka prātīgums nav bruņas, kas spētu aizsargāt pret to kailo varu, kas iejaucas cilvēku laimē un paveic savu, kaut līķiem pāri ejot. Jo Liktenis nebija nedz pametis, nedz aizmirsis mani. Kā riebīgs glūņa, šķēpu jau pacēlis sviedienam, tas bija pacietīgi gaidījis stundu, kad asmens grieztu vissāpīgāk. Un tā izvēlētais mērķis bija Mirjama, kas viendien pavēstīja, ka ar viņu neesot labi. Kaut kas nekārtībā. Bet man nevajagot uztraukties: vecmāte visu nokārtošot labi.

Kādu rītu tad arī vecmāte sāka ņemties ap Mirjamu un atstāja viņu tikai pēcpusdienā gulošu, palagos ievīstītu.

Noticis bija tas, ka Mirjamai vairs nebūs bērna.

Viss šķita kārtībā, un mierīga viņa aizmiga, savu roku turēdama manējā, taču naktī viņai sākās karstumi un neciešamas sāpes visā ķermenī. Lielas bailes bija viņas acīs par to, kas nu būs. Pa galvu, ka kaklu steidzos meklēt ārstu. Kādu arī izrāvu no gultas, un tas konstatēja, ka slimniecei saindējušās asinis. Ārsta iedotās zāles viņai noņēma tikai lielās sāpes, bet neārstēja. No rīta atkal meklēju ārstus, tos vislabākos. Visu, visu, — kaut arī nabags kļūtu! Bet ārsti izpūlējās bez panākumiem: Mirjama vairs nebija glābjama. Arī viņa pati to jau nojauta.

„Lai ārsti iet mājās,“ slimniece čukstēja. „Man cita nekā nevajag, ja tu pie manis līdz beigām.“

„Tu nemirsi, Mirjam, nemirsi!... Tu nedrīksti mirt!“

Bet tie bija tikai tukši vārdi, kas nelīdzēja nekam, Tāpēc apskāvu slimnieci un piespiedu savu vaigu pie viņas karstās sejiņas. Droša manās rokās, viņa brīdi iekrita miegā. Tūdaļ sākdama murgot par čūskām, kas viņu apvijušas žņaudz, un pūlējās atraut manas rokas no sevis.

„Ak Dievs!“ izmisis runāju,“ tās manas rokas, mana mīlestība, ne čūskas. Mirjama, mīlulīte, mana mīlestība ir ap tevi.“

Viņa atkal pamodās un sāpīgi pasmaidīja. Iedevu zāles. Tad saņēmu viņas roku un, uz ceļgaliem pie gultas meties, turēju to pie sava vaiga.

Ai, ai! tas ir šausmīgi, ka jums jāsēž pie vismīļākās būtes, kuŗai jāmirst. Jūs nedrīkstat viņu apraudāt, kaut gan irst jūsu sirds, gribas kliegt un matus plēst un mirt pašam līdz. Bet jums jāsavaldās, jāpārvar savas sāpes... — Un tikai tad, kad sākās agonija, sagrābu viņu cieši jo cieši, un manas dvēseles kliedzieni lauzās uz āru kā dziļi ievainotā vaidi.

Kādā brīdī starp lielām sāpēm un nemaņu viņa teica:

„Tu mani mīli un tāpēc piedosi. Piedosi? Eduard, mīļais... es... es noindēju savu māti. Kā lai tavs bērns būtu slepkavas pēcnācējs? Nē, nē, to es nevarēju pieļaut, es liku vecmātei...“

„Nav taisnība, Mirjam! Nav taisnība!...“ es brēcu.

„Savācu čūsku indi kā Lukrēcija Bordža. Ielēju vīna glāzē. Pielēju vīnu. Noliku uz ēdamgalda. Domāju iedzert, kad būšu uzrakstījusi vēstules tev un mātei. Kamēr rakstīju, viņa bija iegājusi. Iedzērusi. Dzirdēju vaidus. Skrēju iekšā. Mātei jau bija krampji. — Piedod, māt!... Piedod!... — Tev noklusēju — Vai tu vairs gribēsi atcerēties mani, kas tevi tā mīlēja... no bērnības.“

„Tā ir sagadīšanās, mana mīļā! Tu neesi vainīga! Ai, kāpēc to neteici! Viss labi būtu. Ai Mirjama, mana mīļā mana vienīgā!...“

„Tagad gribētu, ka Dievs būtu... Mēs sastaptos augšā...“ viņas balss jau dzisa. „Edu — ard...“

Turēju mirstošo cieši apskautu, no Nāves rokām sargādams, un lūdzos:

„Nemirsti, Mirjama! Neatstāj mani vienu!...“

Nāve atstāja miesas man un paņēma dvēseli. Aiznesa prom. Ak Dievs, uz kurieni?

XVI

Kapu sargi nāca celt mani kājās un vest ārā no kapiem, kad to vārti bija jānoslēdz vakaros. Taču negāju prom. Stāvēju pie vārtiem atbalstījies, nevarēdamas apjēgt to, ka Mirjama varētu palikt viena.

(Turpinājums sekos)

PLAŠĀKĀ

DV GRĀMATNĪCA

123 HURON ST., TORONTO, ONT., CANADA, TEL. EM 8-0792

VIENMĒR KRĀJUMĀ:

- VISJAUNĀKIE IZDEVUMI
- ROMĀNI
- STĀSTI
- NOVELES
- DZEJAS
- BĒRNU GRĀMATAS
- REITERA KOŖA SKAŅU PLATES
- ŽURNĀLI
- „DELTA" SMARŽAS

Nupat pienākušas grāmatas:

R. RAIDS
KAD KRIEVI NĀK
Cena $5.00

APSIŠU JĒKABS
BAGĀTI RADI
Cena $2.40

R. BLAUMANIS
KOPOTI RAKSTI 6. sēj.
Cena $3.80

J. KLĪDZĒJS
DŽENITORS
$4.00

I. LIEPSALA
SUMPURŅU LAIKS
$2.80

ANŠLAVS EGLĪTIS
LĪGAVU MEDNIEKI
$3.50

ES NEBIJU VARONIS
$4.50

K. IEVIŅŠ
PIE TEIKSMOTĀ EZERA
$4.00

AD. ERSS
KRUSTS CEĻMALĀ
$4.00

KN. HAMSUNS
JŪSMOTĀJI
$2.25

T. HARDIJS
SKAIDRĀ SIEVIETE
$3.80

J. TORVALDS
MĪKLAINIE LIKTEŅI
$2.80

TRIECIENS UZ BERLĪNI
$3.50

V. MOBERGS
JAUNĀ ZEME
$3.80

J. VĪTOLS
200 LATVIEŠU TAUTAS DZIESMU
$11.00

DZĪVĀ DZEJA
$8.00

AL. ČAKS
MANA PARADĪZE
$6.00

ANDREJA EGLĪŠA dzejas
VAI VĒL DIEVKOCIŅŠ ZIED MĀTES KAPU LAUKĀ?
$4.00

DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. KRONE-BALDUMA

MAKARONI

Pārmaiņai nedēļas ēdienu kartē var likt kādu no makaronu sacepumiem. Tas neprasa daudz laika sagatavošanai.

Makaronus var lietot pie vērša gaļas kotletēm un cepešiem kartupeļu vietā.

Pamersana un Emmeltalera sieri kā piedevas makaroniem piešķir ļoti patīkamu un pikantu garšu.

Makaronus var arī sagatavot salātu veidā.

MAKARONI AR KRĒJUMU

250 gr. makaronu, 50 gr. sviesta, ⅛ ltr. skāba krējuma, mazliet muskata, 3 ēd. kar. asāka siera, sāls pēc garšas.

Katliņā izkausē sviestu un tanī ieliek iepriekš sālsūdenī novārītus makaronus. Pievieno sarīvētu sieru, sāli un krējumu, izmaisa. Katliņu aizvāko un uz lēnas uguns vai plīts malas sautē 10 minūšu.

MAKARONU SACEPUMS I

250 gr. makaronu, 75 gr. sviesta, 3 olas, 150 gr. sarīvēta siera (asāka) sāls pēc garšas, paprika pārkaisīšanai.

Makaronus novāra vieglā sālsūdenī un noskalo aukstā ūdenī, notecina uz sieta. Saputo sviestu, pieliek olu dzeltenumus, makaronus, sarīvētu sieru, sāli pēc garšas un labi izmaisa, tad viegli iecilā saputotos olu baltumus un liek ar sviestu ieziestā ugunsdrošā traukā un pārkaisa ar papriku. Liek cepeškrāsnī, cep apm. 3/4 stundas.

Pasniedz galdā ar holandiešu mērci.

MAKARONU SACEPUMS II

250gr. makaronu, 50 gr. sviesta, 100 gr. šampiņonu, 200 gr. vistas gaļas pārpalikumu, 50 gr. tomātu biezeņa, sāls pēc garšas.

Makaronus novāra, kā iepriekš minēts(bet nenovārīt pārāk mīkstus) un liek ietaukotā ugunsdrošā traukā. Sviestu izkausē katliņā un ieliek tajā šķēlēs sagrieztus šampiņonus, tāpat vistas gaļu, pārlej tomātu biezeni un visu labi sakarsē, tad pārlej makaroniem, izmaisa un liek cepeškrāsnī. Cep vidējā karstumā apm. 1/2 stundu.

Pasniedz galdā ar lapu salātiem.

MAKARONI AR SIERU

400 gr. makaronu, 60 gr. sviesta, 100 gr. Pamarsansiera vai Emeltalera, sāls.

Makaronus salauž un novāra sālsūdenī un noskalo aukstā un notecina uz sieta. Katliņā izkausē sviestu, pieliek sarīvēto sieru un labi samaisa, līdz siers izkusis, tad pievieno makaronus un labi izmaisa. Šādā veidā sagatavotus makaronus var pasniegt kā atsevišķu ēdienu, vai arī, makaronus gatavojot bez siera piedevas, var pasniegt pie vērša cepeša vai vērša gaļas kotletēm.

MAKARONU SACEPUMS AR ŠĶIŅĶI

400 gr. makaronu, 60 gr. sviesta, 150 gr žāvēta šķiņķa, 50 gr skāba krējuma, 10 gr. rīvmaizes.

Makaronu sagatavošanas veids, kā iepriekš minēts. Katliņā izkausē sviestu, ieliek sagriezto šķiņķi (šķēlītēs vai mazos četrkantīgos gabaliņos), sakarsē un pievieno makaroniem, izmaisa un liek ietaukotā ugunsdrošā traukā, pārlej ar krējumu un pārkaisa ar rīvmaizi.

Liek cepeškrāsnī un cep 25 minūtes. Sacepumam var pievienot arī sieru vai to pārkaisīt.

MAKARONU SALĀTI

400 gr. novārītu makaronu, 100 gr. sarīvēta pamersānsiera, 1 neliels burkāns, 120 gr. majonēzes, sāls pēc garšas.

Sagatavotos makaronus ieliek lielākā traukā, pieliek sarīvētu burkānu ,sarīvētu sieru, majonēzi 1 ēd. karoti.

MAKARONU SALĀTI II

500 gr. novārītu makaronu, 200 gr. skāba krējumā, pētersīļu lapiņas, 120 gr. sarīvēta Ementālera siera, sāls pēc garšas.

Kapsi's Hair Styling
113 MAC PHERSON AVE.

Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585

— runā vāciski, krieviski un zviedriski

IETAUPIET $30
SINGER

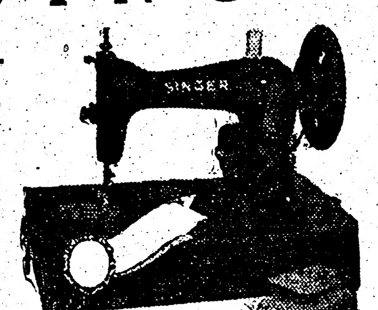

Šinī izpārdošanā tikai $2.00

Elektriskā pārslēgšana.

Pilna cena $29.50, agrāk $59.50.

Šuj uz priekšu

Šuj uz priekšu un atpakaļ

5 GADU GARANTIJA

Pilnīgā kārtībā, elektriskās pārslēgšanas ierīces pārklātas ar ādas pārvalku pārnesamā kastē, šuj uz priekšu un atpakaļ. Jauna veida šūšanas apgaismošana. Jauns pēdas pārslēgs, 25 un 60 ciklu motori. Pilnīgi pārveidota ar Imperial jaunām daļām.

NACIET — ZVANIET — RAKSTIET!

100 jūdžu radijā demonstrējumi par brīvu

IMPERIAL SEWING MACHINE Co. LTD.

289 College St., Toronto (pie Spadina), WA 1-5161
99 King St., So., Waterloo, tel. SH 2-6853

NODROŠINIET SAVU ĢIMENI

Jaunais ‚LYSOL'

Nav indīgs! Drošs!

Jaunais LYSOL — Kanadas galvenais dezinfekcijas līdzeklis, kas nav indīgs, pašreiz iekaro pasauli — nepārspēts dīgļu iznīcinātājs spēks. LYSOLA pilnīgās dīgļu iznīcināšanas spējas nodrošina jūsu mājsaimniecību pret baktērijām un kaitēkļiem, dezificējot visu māju.

LĪZOLS
Tīra
Dezinficē
Novērš nepatīkamo smaku

Dabūjams visos drogu veikalos

LD-5508

KANADĀ

Veiksmīgs līdzdalībnieks katram...

Ikvienā jūsu darījumā Jaunskotijas banka Kanadā ir jūsu partneris, palīdzot Kanadai attīstīties — un arī jums līdz ar to!

Jums ir parocīgi kontaktēt ar Jaunskotijas bankas Kanadā jums tuvāko nodaļu — tāpat, kā to dara neskaitāmi kanadieši.

Vienalga, vai tirdznieciskos darījumos, vai personiskai līdzekļu uzkrāšanai, redzēsit, ka Jaunskotijas bankas jums tuvākā nodaļa jūs ar patiku sagaidīs un laipni apkalpos.

Iepazīstieties ar jums tuvākās BNS nodaļas vadītāju — viņa pieredze var jums daudz noderēt jūsu līdzekļu uzkrāšanai.

THE BANK OF NOVA SCOTIA

Jūsu partneris Kanadas jaunuzbūvei

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 Wellington W., (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.
Runā krieviski, vāciski un latviski

LATVIJAS AMERIKĀ

MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO

pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus:

Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus: laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, u. c.

Darbus apzinīgi un gaumīgi veic kvalificēti amatnieki ar praksi

Pasūtinājumus pieņem:

spiestuvē, 154 St. Patrick St., EM 8-3239
un kantorī, 123 Huron ielā, tel. EM 8-0792,
Toronto, Ont., Canada

ZIEDOJUMI AUGUSTDORFAS ĢIMNAZIJAI

Aicinājums ziedot Augustdorfas ģimnazijai ir radis jau daudz sekotāju. Cerams, ka atsaucība neapsīks arī turpmāk, un latviešu saime trimdā spēs nodrošināt savas vienīgās pilna apmēra latviešu skolas pastāvēšanu arī turpmākos gados.

Līdz š. g. 8. aprīlim ir ienākuši un caur LNAK Palīdzības nozari uz Vāciju nosūtīti šādi ziedojumi: Vinipegas latviešu biedrība — $33.29, Bramptonas latv. jaunatnes pulc. „Liesma" — $10,-' Bramptonas latviešu kopa $15, Vinipegas latviešu biedrība $29,50, Bramptonas latv. biedrība „Auseklis" — $50,-, Lesbridžas latviešu kopa — $3,- Toronto latv. jaunatnes pulciņš „Lāpa" — $500,,-, LNAK Palīdzības nozare $100,-, LNAK padomes sesijas dalībnieki — $38,50, E. Slaucītājs, Toronto — $5,-, M. Apinis, Viktorijā — 4,-, V. Vijums, Marisburgā — $1, A. Sprūdžs, Sv. Katarīnā — $1; Latv. preses biedrības Kanadas kopa — $50,-, J.A. Īvans, Alderšotā — $50,-; kopā $890,29.

Vairākas draudzes, organizācijas un atsevišķi tautieši savus ziedojumus ir nosūtījuši tieši Augustdorfas ģimnazijai, piem., Sv. Katarīnas latv. ev.-lut. draudze — $78,50.

Sevišķa pateicība visiem, kas atbalstīja Toronto latv. jaunatnes pulciņa „Lāpas" īpašā sarīkojuma labo izdošanos, un karavīram J. A. Īvanam par lielāko vienas atsevišķas personas ziedojumu.

Sirsnīgs paldies visiem ziedotājiem LNAK Skolu daļa.

ATOMENERĢIJA MIERAM

Vašingtonā. — Sav. Valstu ārlietu ministrija ziņo, ka 12 valstu konferencei, kas sākās šī gada 27. februārī, izdevies vienbalsīgi pieņemt tekstu plānu izstrādāšanai, lai dibinātu starptautisku aģentūru, kuras pienākums būs pētīt un veicināt atomenerģijas attīstību miera laika vajadzībām. 12 valstu pārstāvju izstrādātā chārta tiks iesniegta apstiprināšanai Apvienoto Nāciju pilnsapulcei, kas sanāks Ņujorkā šī gada septembrī. Vašingtona paskaidro, ka vienošanās par aģentūras dibināšanu panākta tikai pēc ilgākas Pad. Savienības kavēšanās. Padomju pārstāvis esot piesprasījis, lai paredzētā aģentūra tiktu padota lielvalstu veto tiesībām Drošības padomē un lai jaunajā organizācijā tiktu uzņemta arī komūnistu Ķīna. Beigās krievi tomēr no savām prasībām atkāpušies.

Aiz DZELZS aizkara

OKUPĒTĀ LATVIJĀ

STRĀDNIEKU KOPMĪTNES

„Šoziem bargā sala laikā kļuva redzams, cik slikti daži Rīgas rūpnīcu un fabriku direktori u. c. rūpējušies par kopmītnēs dzīvojošiem strādniekiem. Daudzi ziņojumi par nekārtībām un trūkumiem, ko kopmītnēs vajadzēja novērst pirms sala iestāšanās, palika bez atbildes. Kādu dienu grupa šūšanas cecha strādnieču, kuras dzīvo kopmītnē Daugavgrīvas ielā 4, raudādamas stāstīja meistarei, ka jau vairākas naktis nav kārtīgi izgulējušās aukstuma dēļ... Kopmītnē Daugavgrīvas ielā 63 bieži bojājas ūdensvads un kanālizācija, iedzīvotāji mēnešiem paliek bez nepieciešamajām labierīcībām. Bet pats galvenais — visi mājas netīrie ūdeņi gandrīz nemitīgi pārpludina pagrabus, kuros daļa strādnieku glabā savu mantu un kartupeļus, un izskalo ēkas pagrabus.

ZAUDĒJUMI RŪPNIECĪBĀ

„Tā kā Rojā nav vēl gatava jaunā saldētava, fabrika spiesta nomāt sev telpas Rīgas ostas saldētavā. Tur bez pastāvīgās speciālistu uzraudzības un kontroles aizgāja bojā 12.000 kārbiņu siļķu. No ostas saldētavas nosūtīja uz Ņižņetagilu un Čeļabinsku 35.000 kārbiņu konservu, par kurām saņemta reklamācija. Zaudējumu kopsumma ir 300.000 rub. Bez tam pērn no citām vietām saņemtas reklamācijas par 216.000 rub. zaudējumu. Rojas zivju fabrikai pag. gadā vajadzēja dot 5 proc. pirmā labuma produkcijas, bet deva tikai 3.5 proc."

BEZGAUMĪGI UZRAKSTI

„Ieejot rakstāmlietu veikalos, nereti nākas dzirdēt pircējus runājam par bezgaumīgiem izstrādājumiem. Pircējs var iegādāties dažāda biezuma un kvalitātes klades, bet uz visām rēgojas uzraksti: Obščaja tetradj vai arī kas cits. Dabūjami papes vāciņi, bet pāri atkal uzraksts: „Papka dlja bumag," „K dokladu"... Par „ziediem" ieskatāmi arī tādi uzraksti kā „Tetradj dlja pisma karandašom..."

„Bīriņu patērētāju biedrības veikalā nav spēkbarības, būvmateriālu, degvielu, sīkais inventārs, reti veikalā parādās āda, naglas, dzelzs, lopbarības minerāli... (Saulkrastu raj. Oškalna v. n. k. pr-js)."

NEKĀRTĪGA TRAMVAJU SATIKSME

„Torņakalnietis iet uz tuvāko pieturu pie Arkādijas dārza. Pulkstenis rāda 8.30. Paiet piecas līdz 10 minūtes — nāk arī 10. tramvajs. Bet, rau! Tam pat uz kāpnēm stāv pasažieri. Par iekšā tikšanu nav ko domāt! Pēc dažām minūtēm tam seko 5. tramvajs, kam 2 vagoni. Arī tam pasažieri stāv uz kāpnēm, gan arī pieķērušies aizmugurē un vagonu starpā. Taisni jāpabrīnās, cik pilsētas saimnieki nesaimnieciski - vizina ļaudis bez maksas, jo kas gan te var pieprasīt un nopirkt biļeti. Par tā pazaudēto naudu varētu gan iegādāties vagonus.. Jau gala punktā tramvajs ir pārpildīts. Ar autobusu ir tāds pats negals. Tie tāpat līdz pēdējai iespējai pārpildīti. Slapju muguru te jāizcīna savas tiesības izkāpt, jo katrā pieturā te spiežas iekšā pasažieri..."

PRIEKŠNIEKS PIRTĪ

„Limbažos... vīriešus ved cauri sieviešu pirtij zem komandas, liekot labo aci aiztaisīt; drēbes saviež visi kaudzē; pirtī kā nēģi saspiesti, uguns nodziest, trūkst ūdens."

V. PALKAVNIECES RAKSTS CĪŅĀ

„Cik daudzreiz tiek sabojāts darba cēliens visai dienai tikai tādēļ vien, ka, meklējot kādu mājsaimniecībai nepieciešamu lietu, izstaigāti vai desmit veikali un visur saņemta viena atbilde: „nav!"

Gribētos, lai jaunajā piecgadē attiecīgie rūpniecības uzņēmumi un tirdzniecības iestādes vairāk padomātu arī par mājsaimniecēm. Kāpēc gan veikalos tik neviemērīgi parādās, piemēram, valējā eļļa, margarīns, raugs, etiķis utt., ko mūsu rūpniecības uzņēmumi taču ražo ar uzviju... Patērētāji nekad nevar laikus izplānot, ko kurā dienā pirks, cik naudas izies. Un cik daudz lieku soļu tas sagādā mājsaimniecēm... Bērnu zeķītes fabrikās noada ar nevienādām pēdām, nevienādā garumā. Skarbus vārdus var sacīt arī par bērnu veļu, uzvalciņiem, mētelīšiem... Veikalos nevar dabūt saspraužamās adatas, arī šujamās adatas ir tik resnas, ka spiedpogas ar tām grūti piešūt. Pēc mazgāšanas veļā no tām rodas rūsas traipi..."

SLIKTAS BURTNĪCAS

V. Avotniece, Rīgas 6. vidusskolas mācību daļas vadītāja: „Kādu sarūgtinājumu pārdzīvo 1. klases skolēns, kas ar vislielāko uzmanību pēc visiem skolotāja norādījumiem ieraksta, savā burtnīciņā pirmo burtu, bet... tā vietā redz izveidojamies izplūdušu traipu! Šim „sīkumam", kas cēlies sliktās burtnīcas dēļ, var būt tik liela nozīme, ka tas sabojās bērna darba prieku, pazudinās viņa centību uz visu mūžu..."

LATVIEŠU JAUNAVAS SIBIRIJĀ

„Rīgas 7. arodskolā pie sienas liela ģeografiska karte, kurā atzīmēts, kur absolventes strādā: Komsomoļskā pie Amuras — 11, Chabarovskā 25..., bet visvairāk Rīgā 552... Pašlaik skolā 250 meiteņu."

ZAUDĒJUMI LAUKSAIMNIECĪBĀ

Limbažu MTS pērn pabeidza gadu ar 93.847 rub. zaudējumu. Katrs mīkstā arumā izstrādātais hektārs izmaksāja 52.82 rub., vai par 8.81 rub. vairāk nekā plānā paredzēts. Katrs centners graudu izmaksāja par 31.77, bet piena par 75.90 rub. dārgāk nekā bija paredzēts... Automēchaniķis mēnesī saņēma 880 rub.... Iecirkņu mēchaniķi visu ziemu neko nedarīja..."

MELIORĀCIJA

Tagad, līdztekus Galvenajai meliorācijas pārvaldei, zemes nosusināšana un apgūšana jāorganizē arī Lauks. ministrijai.

Ko meliātori var darīt, ja viņi nav apgādāti ar visnepieciešamākajiem instrumentiem:, nivelieri, ekeri un zondu, bez kā nemaz nevar sastādīt kvalitātīvus zemes nosusināšanas projektus.., Piebalgas MTS meliorātora Petrova izgatavotā projekta slēgto drenu tīkls 60 ha lielā zāļu purvā nedarbojas... Gaujienes raj. Ciruļčeva v. n. kolchoza valde iesniedza tiesā prasību pret Petrovu.

Taču šī prasība patiesībā jāvērš pret Lauksaimn. ministriju, jo b. Petrovs ir bijis spiests sastādīt technisko projektu bez attiecīgiem instrumentiem... Lai nosusinātu 1.000 ha zemes ar slēgto drenu tīklu, kā tas paredzēts Valmieras rajonam, nepieciešams vismaz 1,5 miljoni māla cauruļu, bet šā rajona rūpniecības kombināts šogad ražos tikai 80.000 drenu cauruļu..."

DRAUGU BŪŠANA

„Dobeles rajonā fin. nod. pr-kam Ruskam izpildkomiteja piešķīra 10 ha meža pļavu, kaut gan lopu viņam nav. Otrs inspektors Piguļevs noplāva 2 ha, ieguva 3 t siena, ko pārdeva Deģu ciemā par 2.500 rub., bet Ruska savu pļāvumu aizveda uz Rīgu, kur siena cenas daudz augstākas. Prokurors Odriņš nodeva lietu partijas komitejai, bet ne tiesai. Piguļevu no darba atlaida, bet Ruska savā amatā palika..." (Cīņa, 1956. gada martā.).

Calvert PIEZĪMJU GRĀMATA

Kanadieši saka

"HOLD THE LINE" (HOLD DE LAIN)

Parasti to lieto telefona sarunās, kad saruna nav pabeigta. Tas ir lūgums klausītājam otrā galā uzgaidīt, kur runātājs spiests atiet no telefona vai pasaukt kādu citu.

Calvert Dzērienu ražošanas sabiedrība

Amherstburg, Ontario

KURZEMES KAPITU...
SVINĪG...
notiks sestdien, 12. maijā, pl...
zālē ar...
1) Atklāšanas runa. 2) Kur...
karā, referēs ROBERTS ANG...
pirmās līdz pēdējai dienai. 3...
ronto ansambļa...
Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem, ...
$1.00. Bērniem un skolēniem ieeja...

AMERIKAS LATVIEŠU...
ŅUJORKAS ANSA...
VIESIZRĀDE TO...

1956. g. 5. maijā, pl. 8.00 vak...
(Central High School of Com...
izrādīs ĀDOLFA ALUNĀNA...
SEŠI M...
BUNDZI...
Rež. JĒKABS ZAĶIS. Skatuves glezno...
Tēlotāji: Helga Gobzine, Skaidrīte...
Rūta Saulgoze, Austra Šteinberga, Ad...
Rūta Medne, Vija Bāliņa, Rasma Kalni...
ra, Silvija Kalniņa, Kārlis Lagzdiņš, J...
manis, Viesturs Kundziņš, Kārlis K...
Zālītis, Jānis Matvejonoks, Vilnis Zik...
mārs un Uldis He...
Biļešu iepriekšpārdošana Lotus puķu...
un divas stundas pirms izrādes...
Biļešu cenas: 1. vietā — $2.50, ...
Skolēniem pus...

KIČENERAS — VATERLO...
TRADICIO...
MAIJA ...
š. g. 5. maijā Haciend zāl...
Waterlo...
Polonēze, dažāda veida ...
un rotaļas. ● Iztur...
dalībniekiem godalgas. ...
vācu deju kapella JO ...
BUFETE
Ieeja: dāmām $1.00, kungiem $1.25. ...
DV

In...

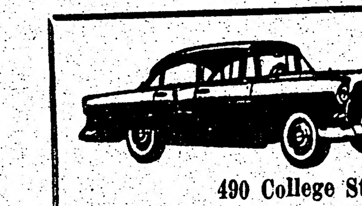

490 College St., tel. W...
Automatiskie un standart...

PACI...
UZ AUSTRUMEI...
Ar šo atļaujamies paziņo...
kas, tekstil- un medikam...
Informācijai rakstiet jau šodien...
Mūsu cenas ir zemākās...
Jūs droši varat uzticēt...
paciņu pārsūtīša...
INTERNATIONAL GIFT...
1176 Sherbrooke St., W...
Canada. Tel. ...

MAKARONU SACEPUMS AR ŠĶIŅĶI

400 gr. makaronu, 60 gr. sviesta, 150 gr žāvēta šķiņķa, 50 gr skāba krējuma, 10 gr. rīvmaizes.

Makaronu sagatavošanas veids, kā iepriekš minēts. Katliņā izkausē sviestu, ielieк sagriezto šķiņķi (šķēlītes vai mazos četrkantīgos gabaliņos), sakaisa un pievieno makaroniem, izmaisa un liek ietaukotā ugunsdrošā traukā, pārlej ar krējumu un pārkaisa ar rīvmaizi.

Liek cepeškrāsnī un cep 25 minūtes. Sacepumam var pievienot arī sieru vai to pārkaisīt.

MAKARONU SALĀTI

400 gr. novārītu makaronu, 100 gr. sarīvēta pamersānsiera, 1 neliels burkāns, 120 gr. majonēzes, sāls pēc garšas.

Sagatavotos makaronus ieliek lielākā traukā, pieliek sarīvētu burkānu ,sarīvētu sieru, majonēzi 1 ēd. karoti.

MAKARONU SALĀTI II

500 gr. novārītu makaronu, 200 gr. skāba krējuma, petersīļu lapiņas, 120 gr. sarīvēta Ementālera siera, sāls pēc garšas.

Kapsi's Hair Styling
118 MAC PHERSON AVE.
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585
– runā vāciski, krieviski un zviedriski

LATVIEŠU JAUNAVAS SIBIRIJĀ

„Rīgas 7. arodskolā pie sienas liela ģeografiska karte, kurā atzīmēts, kur absolventes strādā: Komsomoļskā pie Amuras — 11, Chabarovskā 25..., bet visvairāk Rīgā 552... Pašlaik skolā 250 meiteņu."

ZAUDĒJUMI LAUKSAIMNIECĪBĀ

Limbažu MTS pērn pabeidza gadu ar 93.847 rub. zaudējumu. Katrs mīkstā arumā izstrādātais hektars izmaksāja 52.82 rub., vai par 8.81 rub. vairāk nekā plānā paredzēts. Katrs centners graudu izmaksāja par 31.77, bet piena par 75.90 rub. dārgāk nekā bija paredzēts... Automēchaniķis mēnesī saņēma 880 rub.... Iecirkņu mēchaniķi visu ziemu neko nedarīja..."

MELIORĀCIJA

Tagad, līdztekus Galvenajai meliorācijas pārvaldei, zemes nosusināšana un apgūšana jāorganizē arī Lauks. ministrijai.

Ko meliātori var darīt, ja viņi nav apgādāti ar visnepieciešamākajiem instrumentiem:. nivelieri, ekeri un zondu, bez kā nemaz nevar sastādīt kvalitātīvus zemes nosusināšanas projektus... Piebalgas MTS meliorātora Petrova izgatavotā projekta slēgto drenu tīkls 60 ha lielā zāļu purvā nedarbojas... Gaujienes raj. Chruščeva v. n. kolchoza valde iesniedza tiesā prasību pret Petrovu.

Taču šī prasība patiesībā jāvērš pret Lauksaimn. ministriju, jo b. Petrovs ir bijis spiests sastādīt technisko projektu bez attiecīgiem instrumentiem... Lai nosusinātu 1.000 ha zemes ar slēgto drenu tīklu, kā tas paredzēts Valmieras rajonam, nepieciešams vismaz 1,5 miljoni māla cauruļu, bet šā rajona rūpniecības kombināts šogad ražos tikai 80.000 drenu cauruļu..."

DRAUGU BŪŠANA

„Dobeles rajonā fin. nod. pr-kam Ruskam izpildkomiteja piešķīra 10 ha meža pļavu, kaut gan lopu viņam nav. Otrs inspektors Piguļevs nopļāva 2 ha, ieguva 3 t siena, ko pārdeva Deģu ciemā par 2.500 rub., bet Ruska savu pļāvumu aizveda uz Rīgu, kur siena cenas daudz augstākas. Prokurors Odriņš nodeva lietu partijas komitejai, bet ne tiesai. Piguļevu no darba atlaida, bet Ruska savā amatā palika..." (Cīņa, 1956. gada martā.).

PIEZĪMJU GRĀMATA
...adieši saka
...E LINE" (HOLD DE LAIN)
... telefona sarunās, kad saruna nav pa... klausītājam otrā galā uzgaidīt, kur... no telefona vai pasaukt kādu citu.
Dzērienu ražošanas sabiedrība
...ntario

KURZEMES KAPITULĀCIJAS 11 G. ATCERES
SVINĪGAIS AKTS

notiks sestdien, 12. maijā, pl. 8 vak. sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē ar sek. programmu:

1) Atklāšanas runa. 2) Kurzemes cietokšņa traģēdija Otrā pasaules karā, referēs ROBERTS ANCĀNS, kas piedalījies Kurzemes cīņās no pirmās līdz pēdējai dienai. 3) Koncerts — vīru koŗa VIESTURS Toronto ansambļa sniegumā. 4) Deklamācijas.

Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem, sākot ar $1.00. Bērniem un skolēniem ieeja brīva.

DV TORONTO NODAĻA

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

Lauksaimnieki!
100 akru saimniecība ezera malā.
Derīga gaļas lopu un aitu audzēšanai.
2 gadi brīvā lietošanā.
AM 5-5106,
TORONTO

AMERIKAS LATVIEŠU TEĀTŖA
ŅUJORKAS ANSAMBĻA
VIESIZRĀDE TORONTO

1956. g. 5. maijā, pl. 8.00 vakarā, 570 Shaw St, (Central High School of Commerce auditorijā) izrādīs ĀDOLFA ALUNĀNA tautas lugu 5 ainās

SEŠI MAZI BUNDZINIEKI

Rež. JĒKABS ZAĶIS. Skatuves gleznotājs EVALDS DAJEVSKIS

Tēlotāji: Helga Gobzine, Skaidrīte Pence, Rūta Grundmane, Rūta Saulgoze, Austra Šteinberga, Adrijenne Apsīte-Maļinovska, Ruta Medne, Vija Bāliņa, Rasma Kalniņa, Aija Vesele, Daina Skara, Silvija Kalniņa, Kārlis Lagzdiņš, Jānis Neimanis, Kārlis Ģērmanis, Viesturs Kundziņš, Kārlis Ķuzulis, Māris Zaķis, Andris Zālītis, Jānis Matvejonoks, Vilnis Zikmanis, Juris Freimanis, Ilmārs un Uldis Heisters.

Biļešu iepriekšpārdošana Lotus puķu veikalā, 802 Bathurst St. un divas stundas pirms izrādes sākuma pie ieejas.

Biļešu cenas: 1. vietā — $2.50, 2. — $2.00, 3. — $1.50.

Skolēniem puscenas

Pudiņu un cepumu pulveŗi tikai no

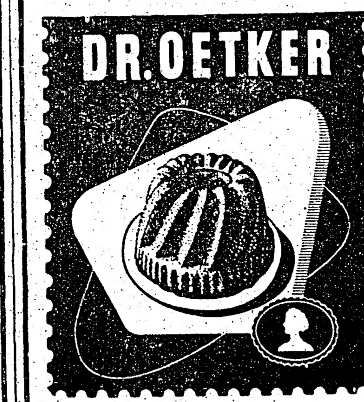

TAUTIEŠI!
Kas var apgādāt man darbu dienā pret vienas nedēļas algas atlīdzību?
Vēlams fabrikā.
Esmu vidējos gados.
Zv. LE 6-3607, Toronto

Ja jūties vientuļa un ilgojies pēc ģimenes,
mājas un dzīves drauga, kam patīk veselīga dzīve, māja, sports, daba, mūzika un deja, kas ir spējīgs otru saprast, piedot un palīdzēt, — atraksti.
Esmu 38 g. v., vid. auguma, slaids, nepīpotājs. Dzīvoju Toronto tuvumā, skaistā vietā, labā darbā.
Adrese:
„CILVĒKAM"
šīs avīzes kantorī

APGĀDA LATVJU GRĀMATA 5 DARBA GADI

Grāmata par Latviju angļu valodā — CROSS ROAD COUNTRY — LATVIA, bagātīgi illustrēta, cena, ies. $12.50

Rūdolfa Blaumaņa KOPOTI RAKSTI, 12 sējumi, 3860 lapaspuses, ies., cena $45.00

A. Rupaiņa rom. — MĀRA MOSTAS, I., II., ies., cena $8.00

V. Plūdoņa — DAIĻDARBU IZLASE, ies., cena $3.50

J. Klīdzēja — GRĒKS UZ PUSĒM, ies., cena $2.90

Irmas Grebzdes stāsti — RAGANA, ies., cena $2.50

T. Zeltiņa romāns — SLAZDĀ, ies., cena $3.00

O. Liepiņa romāns — VĒLĀ LIESMA, ies., cena $3.40

Andr. Niedras — KAD MĒNESS DILST, ies., cena $3.60

A. Niedras romāns — MAIJA PURENE, I, II, kopsējums, cena $5.90

A. Niedras romāns — PIE AZANDAS UPES, ies., cena $3.50

A. Niedras stāsti — PASAULES PLAUKSTA, ies., cena $3.40

Birznieka-Upīša — PASTARIŅA DIENAS GRĀMATA, ies., cena $2.60

Apsīšu Jēkaba — BAGĀTI RADI, ies., cena $2.40

Ed. Tūtera — TRAUCIŅŠ AR MEDU, broš., cena $1.40

E. Andersones stāsti — VASARA, broš., cena $1.20

E. Andersones stāsti — ZAĶI UN PELES, broš., cena $1.20

V. Richtera 3 cēl. kom. — TRAKIE, broš., cena $1.00

M. Vesterlindas biogrf. romāns — NEMIRSTĪGAIS MOCARTS, ies., cena $3.40

H. Sobeka sp. romāns — UZVARA, ies., cena $2.30

Dž. Londona romāns — JŪRAS VILKS, ies., cena $3.60

A. Elgūta — PAZĪSTI ČIKĀGU, (ģenerālkomisijā), cena $0.80

Dr. Z. Ligera — LATVIEŠU ETNOGRAFIJA (ģenerālkomisijā), broš., cena $6.50

Visiem par brīvu R. BLAUMAŅA KOPOTI RAKSTI pirmie 5 sējumi, ies., pasūtinot jebkuras sešas mūsu grāmatas.

Mūsu pasūtinātājiem par brīvu TRIMDAS GRĀMATU KATALOGS, kas aptveŗ visus trimdas (apm. 2500) izdevumus, skaņu plates u. c.

APGĀDS LATVJU GRĀMATA, P. O. Box 332, Waverly, Iowa, U.S.A.

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 Dundas St., West
(Spadina stūrī)
Zvanīt EM 8-9038, Toronto

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimībās
260 St. Clair Ave, W. Toronto
Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

Frank Vass B.A
ADVOKATS — NOTARS
455 Spadina Ave, Apt., 403
(College un Spadina ielu stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112, Toronto

MĀSA MEKLĒ
KĀRLI MAZDĀVIDU
(Adolfa dēls) dz. 1926. g. 26. martā.
Rakstīt: Mrs RASMA TUGWELL, 60 Bridge Lane, London N.W., 11, England.

LŪDZU ATSAUKTIES
J. SILU.
Ziņas no Latvijas.
Rakstīt: A. AUDZE, 1403 Lansdowne Ave, Toronto vai zvanīt LE 6-1815 pēc 5 vakarā. (613)

MEKLĒJU
ALEKSANDRU
HOFMANI,
dzim. 1920. g. 14. janv. Rīgā.
1948. g. it kā atradies Anglijā.
Ja kādam būtu zināma viņa pašreizējā adrese, lūdzu to paziņot šīs avīzes kantorī ar ‚606'

HIGH PARK — BLOOR raj. izīrējams gaišs 2 vai 3 istabu dzīvoklis ar virtuvīti un 1 liela istaba ar virtuvīti. Garāža. Zvanīt RO 2-9530, Toronto. (599)

IZĪRĒJAMAS 2 mēbelētas istabas klusā mājā, vārīšanas iespējas. Zvanīt WA 1-0441, Toronto. (617)

CARLAW — DANFORTH rajonā izīrējama mēbelēta istaba vienai personai ar vārīšanas iespējām. — Zvanīt GL 0586, Toronto. (615)

IZĪRĒJAMA mēbelēta vai nemēbelēta istaba Jane — Bloor rajonā. Zvanīt vakaros pēc plkst., 5, sestdien un svētdien visu dienu. Tel. — RO 9-6501, Toronto. (597)

S. VASARĀJA
Transporta uzņēmums
Tel. LE 4-1403
Toronto

IZNĀCIS KĀRĻA ZARIŅA ROMĀNS
DZĪVĪBA UN TRĪS NĀVES
Šajā darbā ievērojamais latviešu rakstnieks attēlojis 1905. gada revolūcijas pēclaiku Rīgā. Spraigā stāstījumā autors meistariski veidojis kā laikmetu, tā cilvēkus un viņu traģiskos likteņus.
Lasītājs tagad varēs vilkt interesantas paralēles starp toreizējo un šīsdienas varmācīgo krievu pārvaldi Latvijā.
Grāmatu ikviens lasīs ar lielu interesi
Tā maksā broš. $2.00, glīti iesieta $2.60.
Pērkama visos latviešu grāmatu galdos vai arī tieši apgādā

O. DĪĶIS, R. 2 Waverly, Ohio, U.S.A.

LITTLE BEAUTY SALON
(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 ST. CLARENS AVE, tel. LE 1-5937
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto
PIRMDIENĀS SLĒGTS

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīgu prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās
8537 PARK AVE, MONTREL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 3-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave.)
Zvanīt WA 8-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slavu valodas

KIČENERAS — VATERLO DV NODAĻA rīko
TRADICIONĀLO
MAIJA BALLI
š. g. 5. maijā Haciend zālē, 238 King St., N., Waterlo
Polonēze, dažāda veida pārsteigumu dejas un rotaļas. ● Izturīgākajiem sacensību dalībniekiem godalgas. ● Spēlēs iecienītā vācu deju kapella JO VAGNERA vadībā.
BUFETE Sākums pl. 19.30
Ieeja: dāmām $1.00, kungiem $1.25. Tuvi un tāli viesi laipni ielūgti
DV K-V NODAĻAS VALDE

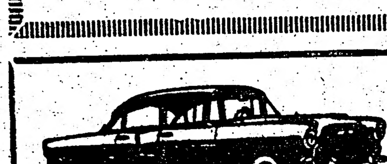
Ing. M. MARDI'S
AUTOVADĪŠANAS SKOLA
490 College St., tel. WA 4-8219, Toronto
Automatisko un standarta transmisiju auto

PACIŅAS
UZ AUSTRUMEIROPAS ZEMĒM
Ar šo atļaujamies paziņot, ka uzlabojam pārtikas, tekstil- un medikamentu paciņu sūtīšanu.
Informācijai rakstiet jau šodien un pieprasiet jauno cenrādi.
Mūsu cenas ir zemākās visā Kanadā un ASV.
Jūs droši varat uzticēties Kanadas lielākai paciņu pārsūtīšanas firmai.
INTERNATIONAL GIFT PARCEL SERVICE
1176 Sherbrooke St., West., Montreal 2, P.Q., Canada. Tel. Belair 4860

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKĀ

Betlemes baznīcā, Third Ave un Pacific St., Brooklyn.

Svētdien, 6. maijā, Ģimenes dienu pl. 2 ar dievkalpojumu atzīmēs Port Vašingtonā māc. F. Treus un Hempstedē māc. D. Grauds. Betlēmes baznīcā regulārais dievkalpojums plkst. 3 pp., māc. R. Zariņš.

Sestdien. 12. maijā skolās notiks akti, Beisaidā pl. 7.30 vakarā dievkalpojums Mesijas baznīcā, māc. R. Zariņš.

Ģimenes dienā, svētdien, 13. maijā, plkst. 9 rītā, Bronksas sv. Toma baznīcā ar dievgaldu māc. A. Ozols; pl. 3 pp. Betlēmes baznīcā ar dievgaldu māc. R. Zariņš. Abās vietās veco ļaužu godināšana, uzņems dāmu komiteja. Bez tam pl. 5 pp. (nevis pl. 6) Džamaikā Mūsu Pestītāja baznīcā Ģimenes dienas sarīkojums, māc. A. Ozols.

Sestdien, 5. maijā, Ņuarkā sarīkojums bērniem, māc. A. Ozols.

Vasarsvētkos, 20. maijā Ņuarkas baznīcā, pl. 1 dienā, māc. A. Ozols.

Port Vašingtonā.

6. maijā Ģimenes dienā, plkst. 2, ar sekojošu kafiju un veco ļaužu godināšanu.

DETROITĀ

Detroitā (Mich.). Detroitas ev.-lut. latviešu Kristus draudzes Mātes dienas dievkalpojums svētdien, 6. maijā, plkst. 2 pp. sv. Markus b-cā (1045 E. Grand St.) prāv. A. Skrodelis. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē tējas galds ar priekšlasījumu.

ČIKĀGĀ

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā, lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudzē, 5015 W. Ferdinand St., **Māc. Pāvils Ķirsons**, Melvūdā, Ill., tel. FI 3-2420.

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave, tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 13.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

San Džosefā, Saron lut. baznīcā mēneša 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

Saginavas St. Paula Episkopālā baznīcā mēneša 2 un 4. svētdienā plkst. 15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E. Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Mineapoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

DIEVKALPOJUMI KANADA

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel. 4-0302).

Māc. V. Šēfers, 659 Piccadilly St., London, Ont.

Niagarā, 5. maijā, plkst. 6 vak., Ģimenes dienas dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd., N.

Londonā, 13. maijā, plkst. 4 pp. Trīsvienības bazn. Ģimenes dienas dievkalpojums.

St. Katarinēs, 20. maijā (Vasarsvētkos), plkst. 3 pp., Kristus baznīcā jaunatnes iesvētīšana ar dievgaldu.

Londonā, 27. maijā, plkst. 4 pp. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums

Māc. A. Cops, (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī Tel. WA 4-1563.

6. maijā Ģimenes dienas dievkalpojums ar dievgaldu plkst. 4 pp.

13. maijā, plkst. 11 rītā Debesbraukšanas dienas dievkalpojums.

20. maijā, plkst. 4 pp. Vasarsvētku dievkalpojums.

27. maijā, plkst. 11 rītā mācītāju un draudžu pārstāvju konferences dievkalpojums.

Jaunatnes iesvētīšana 1. jūlijā. Jaunieši lūgti laikus pieteikties pie mācītāja.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

6. maijā, plkst. 4 pp., Ģimenes dienas dievkalpojums sv. Trīsvienības baznīcā, Sprediķos viesis mācītājs Arturs Voitkus.

13. maijā, plkst. 4 pp. Debesbraukšanas dienas dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā.

20. maijā, plkst 4 pp. Vasarsvētku dievkalpojums ar dievgaldu sv. Trīsvienības baznīcā. Solisti.

27. maijā, plkst. 4 pp. Jaunatnes dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 4-8171.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

Māc. T. Aviks, 109 Emerson Ave tel. LE 2-6175, Toronto.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ont.

Hamiltonā latviešu draudzē, sv. Trīsvienības b-cā (18 Victoria Ave So).

Piektdien, 4. maijā, plkst. 7.00 vakarā draudzes bībeles stunda, 20 Carrick Ave.

Svētdien, 6. maijā, plkst. 3.00 pp. Ģimenes dienas dievkalpojums pieaugušiem ,plkst. 4 pp. Ģimenes dienas svētbrīdis bērniem baznīcas apakšējās telpās ar bērnu priekšnesumiem.

Ceturtdien, 10. maijā jaunatnes vec. grupas sanāksme, 116 Hughson St. So.

Peiktdien, 11. maijā jaunatnes jaunākās grupas sanāksme, plkst. 7 vakarā mācītāja mājā.

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259 Jāņa ev.-lut. baznīcā.

Svētdien, 6. maijā Ģimenes dienas dievkalpojums pl. 9.45.

Svētdien, 13. maijā dievkalpojums nenotiks.

Vasarsvētkos, 20. maijā, pl. 2.00 dienā iesvētību dievkalpojums ar dievgaldu.

Svētdienas skola ik svētdienas pl. 10.45 no rīta, baznīcā.

Latviešu misiones garīgs radio raidījums 6. maijā, pl. 10.45. Viļņa garums 1350 — CKLB raidītājā.

Māc. E. Lange, 73 Putman Ave, Apt. 3, Ottawa 2, Ont. Otavā

Māc. H. Kušķis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q., tel. DE 8394).

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Kirklandleikā svētdien, 6. maijā, pl. 8.45 lut. baznīcā Ģimenes dienas dievkalpojums.

Virdžīnijtaunā svētdien, 6. maijā, plkst. 14 anglikāņu baznīcā Ģimenes dienas dievkalpojums. Bērniem mācības plkst. 12.

Norandā svētdien, 6. maijā, pl. 17. United baznīcā Ģimenes dienas dievkalpojums. Bērniem mācības sestdien, plkst. 14.00.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave, Vancouver, B. C. Kitsilano luterāņu baznīcā, 12. avenijas un Stephens ielas krustojumā.

6. maijā, plkst. 3 dienā Ģimenes dienas dievkalpojums.

Māc. Elmārs Caune (10127 - 124 St. Edmonton, Alta, tel 8-2174.

Edmontonā

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave, Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pēteŗa baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREĀLAS

latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā, 285 Clark Ave Westmontā. Sākums plkst. 1.30 pp., mācītājs A. Gaudiņš.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12 dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Ch. 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14, tel. AM 1-4218.

TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU

draudzes kārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 4 pp. Walker Rd. angļu baptistu baznīcas telpās.

Amerikāņu politiskās piezīmes

Astoņi ASV protestantu mācītāji atgriezās no ceļojuma pa Padomju Savienību neredzējuši Vorkutas vergu nometnes, kur tik daudzi viņu amata brāļi turpina savus „valsts nodevības darbus,' slepeni noturēdami piespiedu darbos izsūtītajiem dievvārdus. Padomju mētropolits Nikolajs amerikāņu baznīctēviem sludinājis jaunu bauslību: Mums jāpiedod un jāaizmirst! Tā vien liekas, ka piedošana un aizmiršana būs tuvāko mēnešu sauklis arī lielajā politikā.

*

Ņujorkas gubernātors Herimens drošu muti pag. nedēļā apsūdzēja ASV valdību naivitātē attieksmēs pret komūnistiem. To esot pierādījusi Ženēvas konference, teica gubernātors, kur ASV prezidents Eizenhauers izteicis publisku atzinību Padomju jauniem varas vīriem ,norādot, ka pēdējo tieksmes pēc miera nemaz neesot mazākas par rietumnieku censšanos pēc tā. Tieši šis cildinājums visvairāk sekmējis Chruščeva nolūkus. Herimena labā roka, Ņujorkas valsts sekretārs Karmins Desapo, uzpūta īsti karstu svelmi, teikdams: „Baltā namā valda un mūsu nāciju tagad vada 20-tā gadsimta Amerikas Rišeljē un Raspuķini!"

*

Kamdēļ ģenerālis Grūenters atlūdzies no NATO komandieŗa amata, to nule Floridā pastāstīja ASV prezidenta amata tīkotājs, senātors Kīfauers: ģenerālis esot dziļi vīlies, ka pēdējos gados nav bijusi vēlēšanās stiprināt NATO. Par to esot vainīgs prezidents Eizenhauers un viņa administrācija. Kā jau vēlēšanu kampaņas priekšvakarā, Aikam jādzird arī vēl daudz asāki pārmetumi no pretinieku nometnes. Eksprezidents Trūmens Desmoinā pag. nedēļā sauca: — Eizenhauers ir nekā — nedarītājs (do-nothing) prezidents!

*

Lorda Bīverbruka Londonas laikraksts Sandī Ekspress tikko sācis iespiest Vindzoras hercogienes atmiņu klāstījumu, kad anglikāņu baznīcas neoficiālais organs sašutumā norāda, ka hercogiene jau tā nodarījusi daudz posta britu monarchijai, un jautā, vai tiešām viņai tas esot vēl jāpavairo? Labāk būtu, ja viņa klusētu!

Bet kā tu sievišķim aizbāzīsi muti? Tikpat neiespējami, kā kandidātiem uz augstiem amatiem, kuriem jānomelno savi konkurenti. Šajās frontēs nav nedz piedošanas, nedz aizmiršanas, kā to, Čekas pamācīts, liekulīgi sludinājis mētropolits Nikolajs. K. L.

APKĀRT ZEMES LODEI

● Rietumvācijas kanclers Dr. K. Ādenauers savu kārtējo šī pavasaŗa atvaļinājumu pavada Šveicē un šim nolūkam „norentējis" Porcā pie Lugāno ezera veselu vasarnīcu. Lai gan šveicieši pret saviem viesiem un tūristiem parasti ir ļoti pieklājīgi, Šveices sociāldemokratu prese šinī gadījumā sacēlusi veselu traci. Vasarnīca, kurā savu atvaļinājumu pavadot Ādenauers, piederot vecam šveiciešu fašistam Nino Ressoniko, un vasarnīcā 1933. gadā esot notikusi pirmā Šveices fašistu konference. Tas esot kauns, ja Ādenauers savu atvaļinājumu pavadot fašistu ligzdā. Nez, vai laikrakstu uzbrukumu vai nemīlīgā pavasaŗa dēļ kanclers savu vasarnīcu arī pēc pāris dienām pametis un apmeties kādā ielejas viesnīcā. Tur pēc viņa domām esot siltāks...

● 53 gadu vecumā Tanžērā nesen miris Eiropas labākais detektīvs Harijs Zēdermans, saukts Revolveŗu Harijs. Viņš bija zviedrs, studējis ķīmiju, un viņa kriminālzinātniskās grāmatas policijas vajadzībām tulkotas vismaz 18 valodās. Viņš ne vien vadījis kriminālpolicijas uzbūves darbus daudzās Eiropas valstīs, bet bieži sniedzis arī padomus amerikāņu policijai smagu noziegumu atrisināšanā, kur viņu uzskatīja par neapstrīdamu autoritāti.

● Paredzams, ka tuvākā laikā Holandi apmeklēs lielāka Padomju Savienības „ekskursantu" . grupa. Krievu Inturists vasarā domājot rīkot vairākas šādas ekskursijas uz Holandi. Padomju „ekskursanti" ieradīšoties ar lidmašīnām 20-30 personu grupās un apceļošot Holandi slēgtos autobusos. Inturists uzaicinājis arī holandiešus apmeklēt Padomiju, un holandieši kā nabadzīgāki ļaudis uz turieni varēšot doties ar kuģiem, kuri tos vispirms novedīšot Rīgā, Tallinā vai Ļeņingradā.

● Dienvidafrikā, zulu zemes ziemeļu daļā, nesen notikusi nepieredzēti nikna cīņa divu milzīgu nīlzirgu starpā vienas „mīļākās" dēļ. Abu nīlzirgu cīņas rēkšana bijusi dzirdama daudzus kilometrus no notikuma vietas, kur apmēram 300 metru lielā laukumā bijuši nomīdīti ne vien krūmi, bet nolauzti arī resni koki. Cīņa beigusies tikai tad, kad viens nīlzirgs, kuŗa svars bijis 36 centneri, sabrucis ar izrautām plaušām. Arī uzvarētājs, kurš nav svēris neko mazāk, nav ticis pie mīlas prieku baudīšanas, jo cīņā ieguvis tik iespaidīgas brūces, ka dažas stundas pēc uzvaras atrasts beigts. Tik jūsu dēļ daiļās dāmas, jūsu dēļ...

● Holandē gatavo alumīnija „acenes" vistām. Acenes neļaujot vistām skatīties tieši uz priekšu, bet tikai uz sāniem. Tās domātas niknām vistām, kuras uzbrūkot savām sugas māsām. Vistkopji ievērojuši, ka tieši labākās dējējas kļūstot par knābšanas mērķi niknajām. Pateicoties „brillēm," kausles savus upuŗus tik viegli nevarot ieraudzīt, un ja tās arī nonākot to sāniskajā redzes laukā, tās tomēr nespējot precīzi ieknābt.

Bioloģiskas demokratijas standarts un morāle

Kad 1953. gadā vairāki tūkstoši ASV kaŗavīru atgriezās no Korejas kaŗa gūsta, tad Amerikas „sabiedrisko domu" pārsteidza fakts, ka visai ievērojamu gūstekņu skaitu jūtami bija ietekmējusi komūnistiskā propaganda. Šo nepatīkamo konstatējumu izskaidroja ar „smadzeņu mazgāšanu". Arī ASV aizsardzības ministrija sākumā to pieņēma par ticamāku izskaidrojumu tam, ka amerikāņu kaŗavīri nežēlīgu fizisku mocību rezultātā bijuši spiesti sadarboties ar sarkanajiem ķīniešu uzraugiem, tā padarot savu gūstniecību vēl grūtāku un nepieņemamāku demokratiskā cilvēka cieņai.

Lai šo morālo pašcieņu stiprinātu, ASV gaisa spēku apmācības daļā bija pat nodibināts speciāls „fizisko mocību" kurss, par ko savā laikā gaŗi un gudri izdebatējās. Pēdējās ir atzītas par aplamām un izbeigtas. Toties nule Pentagonā ASV armijas psīchiatrs, majors Viljams E. Meijers, ir pateicis kaut ko visai nepatīkamu: komūnistu „smadzeņu mazgāšanas" panākumi tikai atsevišķos izņēmuma gadījumos ir tiešu fizisko mocību sekas, bet 90% tos ir veicinājuši amerikāņu kaŗavīru rakstura un audzināšanas trūkumi.

Majors Meijers Aizsardzības ministrijas uzdevumā gandrīz trīs gadus ir nodarbojies šīs problēmas izvērtēšanā. Viņa izmeklēšanā bijuši pāri par 1000 kareivju-gūstekņu, no visām sociālajām šķirām. Viņš ar tiem izdarījis daudzas psīchoļoģiski izsvērtas pārbaudes un konstatējis, ka katrs trešais amerikāņu kareivis Korejas kaŗa laukā ir bijis dezertieris garīgajā nozīmē, un neviens no viņa izmeklētā tūkstoša pēc viņu pašu liecībām nav bijis padots kaut kādām speciāla veida fiziskām mocībām, bet tiem bijis jādzīvo tikai apstākļos, kas pārtikas un labierīcību ziņā visai maz atšķīrušies no pašas ķīniešu armijas apgādes iespējām.

Meijers saka: — Komūnistiskā „smadzeņu mazgāšana" nav mūsu briesmu komiku triki ar visādām iespējamām un neiespējamām fiziskām spīdzināšanām, tas drīzāk gan ir psīchoļoģiski izdomāts eksperiments mēģināt sagraut patstāvīgi domāt nepratējas personas, viņu cilvēciskos pamatprincipus un uzskatus.

„Smadzeņu mazgāšanas" pamatā ir divas galvenās idejas: pirmā piesardzīgi izplānots audzināšanas process, un otra — nepārtraukta psīchiatriska „apstarošana", protams, ar to atšķirību, ka ārstnieciskajā psīchiatrijā garīgi nenosvērtos mēģina nostabilizēt, bet šeit viņus cenšas padarīt vēl nestabilākus un bailīgākus. Tie ir paņēmieni, kuŗus neatlaidīgi un mērķtiecīgi lietojot, fiziskās ietekmēšanas līdzekļus padara liekus.

Meijers tālāk secina: ir tiesa, ka atsevišķos izņēmumos notikuši arī fiziski necilvēcīgi ietekmēšanas akti, bet lai katru trešo no amerikāņu gūstekņiem padarītu par potenciālu savas valsts nodevēju, tas nav bijis nemaz nepieciešams. Ķīniešu sarkanajiem „skolotājiem" darbs ir bijis viegls, jo daudzi mūsu kaŗavīri gūsta apstākļos bez spaidiem ir atsacījušies no visiem tiem jēdzieniem, ko sauc par godu, raksturu, tēvijas mīlestību, uzņēmību un rezervēšanos. Tikai neliela grupa ir pilnīgi izturējusi, un tie bijuši cilvēki ar nešaubīgu reliģisku pārliecību, kam katrā laikā savu uzskatu aizstāvēšanai palīdzējusi bezkompromisa ticība Dievam.

Majora Meijera rīcībā nonācis arī kāds ķīniešu dokuments, kas raksturo ķīniešu uzskatus par amerikāņu kareivjiem vispār, un tas savādā kārtā daļēji saskan ar paša Meijera domām. Tur starp citu sacīts: „Amerikāņu kaŗavīram ir vāja cieņa pret ģimeni, tēvzemi, reliģiju un patiesu biedriskumu. Kaŗa dienests viņam ir nepatīkama kalpošana — ļaunums, no kuŗa pēc iespējas drīzāk jāatbrīvojas. Pie militāri vienādas technikas un apgādes amerikāņu kaŗavīrs var sacensties tikai ar italiešu kaŗavīru."

No visiem pieminētajiem trūkumiem, majors Meijers par visļaunāko atzīst īsta biedriskuma trūkumu starp amerikāņu Korejas gūstekņiem. „Tik daudzi no šiem gūstekņiem ir bijuši pārliecināti, ka katram no viņiem ir bijis jādomā tikai par sevi," saka Meijers „un citi pat atzinās, ka gūstā jau parasti suns apēdot — suni." Tādā kārtā tiek izskaidrotas ne tikai ķīniešu „smadzeņu mazgāšanas" sekmes, bet arī augstais mirušo gūstekņu procents.

Tālāk Meijers vēršas arī pret amerikāņu virsniekiem un instruktoriem, kas gūstā nav spējuši uzņemties vienkāršo kareivju morālo vadību. Starp gūstekņu nometņu komandantiem un instruktoriem nereti atradušies jauni ķīnieši ar pat ļoti labu amerikāņu mentālitātes izpratni, (un daži pat ar ASV universitāšu izglītību!), bet amerikāņu virsnieki ne atklāti, ne aizklāti neesot centušies mazināt ķīniešu „skolotāju" politiski veiklās dialektikas ietekmi kareivjos.

Sava pētījuma nobeigumā Meijers saka: „Notikumi ar amerikāņu kaŗavīriem sarkano ķīniešu gūstā ir brīdinājuma signāli mūsu valstij. Tie liecina, ka kaut kas nav kārtībā ar mūsu pašizslavēto audzināšanas sistēmu. Iespējams, ka tik svarīgi nebūs, cik matēmatikus, ķīmikus vai techniskos inženierus mēs sagatavosim industriālās kapacitātes pastiprināšanai. Pēdējā jau tagad kaŗa technikā abās pusēs sasniegusi pakāpi, kas ieroču lietošanu padara problēmatisku, bet var gadīties, ka „pēdējo kauju" izšķirs ideoloģiju stiprums un garīgā vitālitāte pasaules tautu nākamajā paaudzē. Ja mūsu skolas un demokratiskās audzināšanas metodes nespēs mūsu jaunatnei dot valstiskās atbildības un pienākuma apziņu kā galveno demokratiskās iekārtas pamatu, tad ar savu personiskās brīvības un savvaļas kulta dievināšanu mēs pielūdzam bīstamu elku — sarkanā miglā."

Va —. Pe —.

SKAUTU UN GAIDU DZĪVE

SV. JUŖA DIENA BOSTONĀ

Skautu patrona Sv. Juŗa dienā latviešu, lietuviešu un ukraiņu skauti un gaidas Bostonā ar nacionāliem un skautu karogiem pulcējās Dienvidbostonas lietuviešu Sv. Pētera baznīcas zālē, kur svinīgi pieminēja tūkstošiem komūnistu noslepkavoto latviešu, lietuviešu un ukraiņu skautu upuŗus par savu apspiesto tautu brīvību.

Komūnistu apspiesto tautu skautu un gaidu apv. trimdā priekšnieks lietuviešu skautu vadītājs Dr. V. Čepas savā runā teica, ka skautisma idejai — pasaules tautu brālībai un tēvzemes mīlestībai — savas dzīvības mocekļu nāvē atdevuši daudzi skauti ar saviem augstākajiem vadītājiem, ģenerāli M. Gopperu un citiem. Skautu un gaidu vārdā viņš izteica ticību, ka, paliekot uzticīgiem skautisma idejām un uzticīgi kalpojot savām tautām, trimdas skauti reiz atgriezīsies brīvajās dzimtenēs.

Lietuvas goda konsuls A. Šalnas apsveica lietuviešu un mācītājs E. Spīgulis latviešu sabiedrības vārdā. E. Spīgulis atgādināja kāda amerikāņu misionāra vārdus, ka amerikāņu jaunatnei bieži nav dzīves mērķu. Latviešu un citu tautu trimdiniekiem un skautiem ir cēls mērķis — savas tautas brīvības atgūšana.

Svinīgajā gaisotnē, kurā no latviešiem vien piedalījās vairāk kā simts skautu un gaidu E. Treimaņa un Kalnājas vadībā, vēl ieradās Bostonas amerikāņu skautu stāba vadītājs T. Velles, apgabala skautu vadītājs Luijs Kosidijs u.c. amerikāņu skautu vadītāji, kas ar lielu interesi noklausījās latviešu, lietuviešu un ukraiņu skautu deklamācijas, dziesmas un noskatījās rotaļas pie lielā ugunskura.

Latvieši skautu sacensībās šogad ieguva pirmo godalgu Jaunanglijas apjomā.

KRUSTVĀRDU MĪKLA 27. N-RS

Uzdevis M. Zandbergs

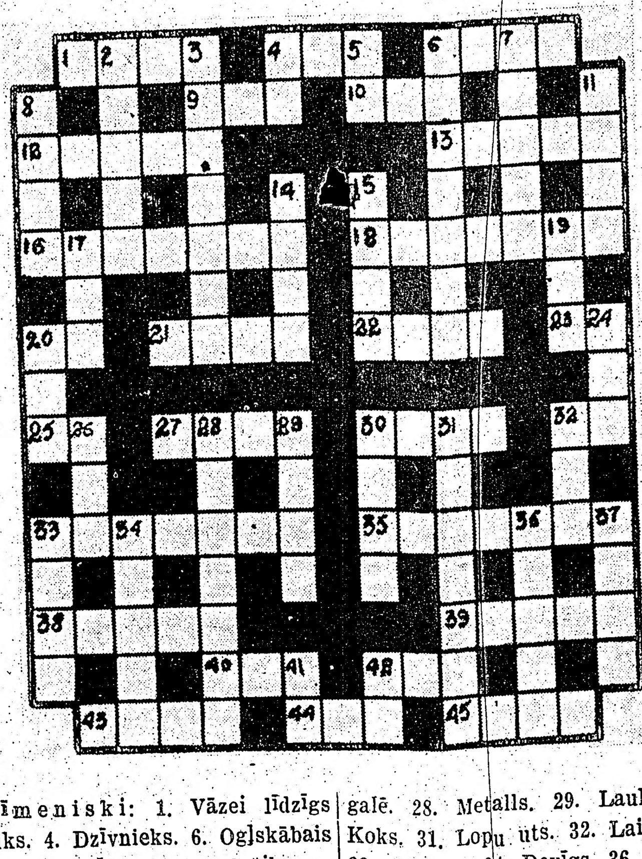

Līmeniski: 1. Vāzei līdzīgs trauks. 4. Dzīvnieks. 6. Ogļskābais nātrijs. 9. Čūska. 10. Satiksmes vārds. 12. Caurums zemē. 13. Apvienība. 16. Kontinents. 18. Mājā darināts audums. 20. Sporta klubs Latvijā. 21. Ceļvedis. 22. Skaitlis. 23. Ķīmiskā elementa simbols. 25 Izsauciens 27. „Pieturas vieta." 30. Organs. 32. Vietniekvārds. 33. Upe Vidzemē. 35. Bultas. 38. Šķira. 39. Vijīgs augs. 40. Rāj. 42. Kritizē. 43. Rokturi. 44. Franču rakstnieks. 45. Latviešu rakstnieks.

Stateniski: 2. Dolomīts. 3. Tauta Afrikā. 4. Ķīmiskā elementa Simbols. 5. Apstākļu vārds. 6. Stalts, taisns. 7. Mežs. 8. Mulda. 11. Senlatviešu dieviete. 14. Dzērienu pārdotava. 15. Mājlopi. 17. Vietniekvārds. 19. Vīrieša vārds. 20. Maza mēlīte mutē. 24. Norādāmais vietnieka vārds. 26. Pagasts Zemgalē. 28. Metalls. 29. Lauki. 30. Koks. 31. Lopu uts. 32. Laikmets. 33. Audums. 34. Devīgs. 36. Dabas parādība vakaros. 37. Lūk. 41. Austrumu politiķis. 42. Upe Italijā.

26. UZDEVUMA ATRISINĀJUMS

Līmeniski: 1. Saime. 2. Rondo. 7. Ka. 8. Epilēpsija. 11. Rā. 14. Sēna. 15 Ipsilis. 16. Pāvs. 19. Erss. 20 At. 21. Sīga. 24. Alma. 25. Alva. 29. Kāls. 30. Nopūta. 31. Odze. 35. Rē. 36. Dēliņkalns. 37. Sī. 40. Slita. 41. Amula.

Stateniski: 1. Sekts. 2. In (Indijs). 3. Elpe. 4. Rija. 5. Nē. 6. Opals. 9. Lupa. 10. Sils. 12 Intervalis. 13. Sakāmvārdi. 17. Eskimi. 18. Bībele. 22. A. P. (Associated Press). 23. Te. 27. Poli. 28. Ātra. 29. Kurts. 32. Ētika. 33. Beka. 34. Anda. 38. G. I. 39. Tū.

ZVIEDRU SUDRABS KRIEVIEM

Kā jau ziņojām mūsu laikrakstā, Zviedrijas ministru prezidents Erlanders ar kundzi nesen viesojās Padomju Savienībā, kur starp citu boļševiku varas vīri bez draudzības apliecinājumiem un viņiem izdevīgiem līgumiem un solījumiem saņēmuši no Zviedrijas valsts galvas arī bagātīgas dāvanas. Tā zviedru sūtniecībā Maskavā divi brokasta galdi bijuši klāti ar zviedru sudraba un kristalla traukiem, un pats Erlanders tos vēlāk dāvinājis Kremļa augstmaņiem. Chruščevs saņēmis apzeltītu sudraba dzērienu karafi, Molotovs — sudraba kafijas servīzi, bet Bulgāņins apveltīts ar sudraba vāzi. Pevūchinam gan bijis jāapmierinās ar sudraba kausu un Kaganovičam tikai ar kristalla vāzi.

„Atentāts" pret Bulgāņinu

Londonā. — Klaridžis viesnīcas tuvumā angļu policija kādā telefona būdiņā atrada maršalam Bulgāņinam adresētu sainīti, kurā bija dzirdama aizdomīga tikšķēšana.

Bet sainītī atradās vienīgi vecs modinātājs.

Alžīras nacionālisti slepkavo civīliedzīvotājus

Alžīrā. — Nedēļas vidū franču karaspēka vienības Alžīrā uzsāka jaunu plaša vēriena ofensīvu pret pieaugošiem nemiernieku spēkiem Alžīras rietumos, kur nemiernieki vairākos ciemos bija nogalinājuši ap simtu cilvēku — vīriešus, sievietes un bērnus, to starpā arī lielāku skaitu franču kolonistu.

Franču militārās iestādes Ziemeļafrikā paskaidro, ka biežās nemiernieku mežonības pret franču kolonistiem un frančiem labvēlīgi noskaņotiem moslemiešiem pamazām sāk samazināt nacionālistu atbalstītāju skaitu iedzimto aprindās.

SVĒTĪGI TIE, KAS NERZED . . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

Tāda apmēram bija doma, ko izteica mans matēmatikas skolotājs. „Starp debesīm un zemi, mīlais Horācij, ir lietas, ko nespējam pierādīt skolas grāmatu gudrībā! ..." (Šekspīrs).

Un, lūk, tas mūs, zēnus, pārliecināja vairāk nekā mūsu ticības mācības skolotāja vārdi un argumenti.

Prasīt pierādījumus ticības lietās dažkārt ir tīrā Dieva kārdināšana. Arī Kristus mācekļi un Viņa sekotāji mūsu Kunga un Pestītāja augšāmcelšanās vairs neprasīja nekādas citas zīmes un brīnumus. Agrāk viņi to bieži bija darījuši. Un tomēr, arī tad viņi šaubījās. Nekas viņus nespēja pārliecināt. Tikai Kristus augšāmcelšanās izkliedēja šaubu tumsu viņu dvēselē. Nu viņi, atceroties Kristus vārdus, ko viņš teicis Tomam, sāka atskārst arī to, ka īstā ticība ir stipra paļaušanās uz to, kas cerams, un pārliecība par neredzamām lietām.

„Svētīgi ir tie, kas neredz, un tomēr tic," jo tikai tā mēs varam piedalīties un uzvarēt sacīkstē, kuras vārds ir cilvēka dzīve — cerībā gūt uzvaras vainagu ne šeit, bet mūžībā.

Arī mazticīgajam Tomam bija šai sacīkstē jāpiedalās. Brīdī, kad no viņa lūpām atskanēja vārdi: „Mans Kungs un mans Dievs!" Toms noslēdza rēķinus ar savu pagātni, ar savu vakardienu. Viņš aizgāja pasaulē. Viņa dzīvei bija dots jauns saturs, jauna sūtība. Viņš bija izšķīries sludināt Kristus mācību. Viņš bija izšķīries bīstamā sacīkstē, kas prasīja pašaizliedzību, drosmi un ticību. Baznīcas vēsture mums stāsta, ka arī Toms miris kā moceklis Frīģijā.

Ja Kristus mācekļi, tie, kas Viņam sekoja daudzās pasaulēs, būtu ticējuši tikai tam, ko tie redz, par ko tie var pārliecināties, tad manuprāt, kristīgā reliģija jau sen būtu iznīkusi, un kristīgā baznīca — beigusi pastāvēt. Tad cilvēci ieslēgtu drausmīgs sekulārisms. Tad cilvēks būtu pats savs Dievs, un, atskaitot savas bioloģiskās dziņas un tieksmi pēc personiskās labsajūtas un labklājības, nekādas citas dziņas un tieksmes viņš vairs nepazītu. Kārļa Skalbes vārdiem runājot, viņa debesis tad kļūtu tik zemas, ka viņš ar tām ērti varētu aizbāzt savu putras katlu...

Bet Kristus Tomu un mūs brīdināja mūsu ticības ēku celt tikai uz to atziņu pamatiem, kuras mēs varam pierādīt, par kurām mēs varam pārliecināties. Jo ticība ir paļaušanās Dieva vadībai, žēlastībai un svētībai.

Kad pirms apmēram 20 gadiem es apmeklēju Romu, mana vēlēšanās bija redzēt arī Katakombas, senās pazemes kapsētas, kur vajāšanu laikmetā kristieši pulcējās savos dievkalpojumos un apglabāja savus mirušos. Tā es ierados t. s. Siksta katakombās, senā leģionāru ceļa — Via Apia — tuvumā. Dodoties pazemē, mums katram iedeva rokā mazu svecīti. Ekskursantu grupas priekšgalā un aizmugurē nostājās mūki. „Neviens lai nemēģina nošķirties no pārējiem," tie mūs brīdināja, „sekojiet mums, jeb jūs būsit pazuduši..."

Arī cilvēka dzīve, kaut viņš uzturētos kristīgā vidē, bez drošas un apzinīgas ticības ir kā tumšs labirints, kā katakombas, kur varam pazaudēt ceļu un apmaldīties. Nepietiek ar to, ka ap mums ir nedzīvas relikvijas, vēstures liecības, baznīca un baznīcas tradicijas. Mēs jūtamies droši tikai tad, ja mūsu vadonis — dzīvais Kristus — ar savu ticības svecīti Viņa klātienē, bez šaubām un priekšnoteikumiem paļaujoties Viņa vadībai, mēs varam uzvarēt sacīkstē par cilvēka dzīvi — no sava Pestītāja rokām saņemot vainagu, aiz kā dzīves — mūžībā.

SPORTS

FUTBOLA DRUDZIS TORONTO

Jau kopš pāris nedēļām Toronto vietējā prese ar katru dienu vairāk vērības veltī nākošajai sezonai. Toronto futbola sezona solās būt vislabāk organizētā un vienībām bagātākā, kāda bijusi jebkad. Daudz vienību trenējušās ziemā telpās, ieskaitot arī latviešu vienpadsmitu, kādēļ spēļu kvalitātes līmenis būs, droši vien, augstāks.

Kaut pavasaris stipri aizkavējies, Toronto latviešu futbolisti jau noturējuši vairākus treniņus brīvā dabā. 22. aprīlī mūsu futbolisti sastapās draudzības spēlē ar vācu Eintracht vienību. Latviešu vienība pierādīja, ka ir cīņām gatava, uzvarot 8:0.

Šogad, ar Latvian Hawks vārdu, mūsu vienība spēlēs spēcīgajā Canadian Continental līgā, kas jau presē ieguvusi Apvienoto nāciju līgas pievārdu. Proti, no 12 vienībām nevienas kodolā nav angliski runājošo tautu futbolistu.

Iepriekšējās sezonās ir notikuši pārpratumi, kas skaŗ galvenokārt Toronto latviešu futbola cienītājus. Bieži noticis tā, ka par gaidāmo spēli informācija bijusi aplama, vai arī — paziņojums par nākamo sacensību ievietots laikrakstā, kas izdots dažas dienas pēc notikušās spēles. Šai rakstā autors grib paskaidrot, ka augstāk minētie pārpratumi notikuši vienkārši technisku apstākļu dēļ. Pirmkārt, Seniorlīga bija vāji organizēta. Kaut spēļu kārtība bija sadalīta visai sezonai, nereti notika, ka divi vai trīs dienas iepriekš tika paziņots, ka spēle atlikta vai notiks citā laukumā. Mums visiem zināms, ka mūsu laikraksts iznāk tikai divas reizes nedēļā un ziņas jāiesniedz stipri savlaicīgi. Tā, lūdzu, atvainosim visus par vainīgiem iedomātos! Šinī sezonā aina būs citāda. Spēļu kārtība jau izlozēta, atliktu spēļu nebūs. Par laukumnu maiņu nav jābaidās — Can.-Con. līgas spēles notiks tikai vienā laukumā — Millen stadionā — Broadview un Danforth ielu stūrī. Spēles notiks tikai piektdienās, sestdienās, svētdienās, pa retam arī pirmdienās. Šķiet, ka arī sacensību laiki būs gandrīz katram futbola cienītājam pieejami — darbdienās pl. 19.00 vai 20.45 pie mākslīgā apgaismojuma, svētdienās pl 14.00 vai 16.00.

Futbols ir visos laikos bijis latviešu sporta karalis. Cīņās pret italiešu, igauņu, slovaku, lietuviešu, grieķu, vācu u. c. vienībām Toronto latviešu futbolistiem būs vajadzīgs mūsu atbalsts. Jā, kas gan būs futbola sacīkste, ja tikai viena vienība tiks piekritēju uzmundrināta?

Latvieti, sporta cienītāj, lasi un atceries! Pirmā spēle meistarībā mūsu vienībai Toronto Millen stadionā piektdien, 4 maijā, pl. 20.45 pret Slavia.

Pret šo slovaku vienību mūsu futbolisti pagājušajā sezonā kausa izcīņā negaidīti uzvarēja 3:1, ko kanadiešu prese atzīmēja lieliem virsrakstiem.

Lai Arnolda Grīnberga puišiem veiksmīga sezona un — uz redzēšanos zaļajā laukumā! **A. M.**

ŠIS UN TAS

Britu vieglatlētu amatierisma noteikumi ir vieni no visstingrākiem pasaulē, un sporta veicināšanā valsts nepiedalās ne ar pliku penniju. Līdzekļus sporta pasākumiem un sportistu ceļa naudām gādā sabiedrība, mecenāti un sportisti paši. Kāda britu filmu sabiedrība nule uzņēmusi filmu par kādu skotu veseŗa metēju, tā dzīvi un sensācionālo uzvaru Melburnā, daļu no filmas ienākumiem sportistu ceļa naudām uz Austrāliju. Ļoti interesantās krāsu filmas nosaukums ir Gordie, un to patlaban izrāda arī Toronto kinoteātŗi.

**

Ķādreiz dzimtenē draugi steidzās apsveikt izlases futbolistu Ēriku Raisteru ar jaunu dzejoļu krājuma iznākšanu. Helsinku Ol. spēļu laikā sporta rakstītājs A. Vinčels „piešķīra" Dāliņa vecajam konkurentam, angļu soļotājam Haroldam Vitlokam brāļa Reksa V. izcīnīto 4. vietu. Tikpat greizi šoreiz izgājis Vinčela „anonimajām" kollēģim, kurš kādā laikrakstā bija pasteidzies vieglatlētu un basketbolistu Lipomani kronēt ar dziedoņa Pipomaņa Stratfordas mūzikas konkursā izcīnītiem lauriem.

**

Viens no pasaules garākajiem sportistiem esot PSRS izlases basketbolists latvietis Krūmiņš. Ar saviem auguma izmēriem: 2,18 m. garumu, 130 kg svaru, milzīgajām rokām un krievu valodas neprašanu, latvietis bija franču skatītāju uzmanības degpunktā nesenajā PSRS — Francijas valstu sacensībā. Pēc šīs debijas franču žurnālisti sākuši meklēt Krūmiņam līdzinieci sieviešu sporta pasaulē, un tādu sakās atraduši dienvidslavu labākās basketbolistes Soņas Mrak personā. Soņa esot gan „tikai" 1,94 m. gaŗa, bet toties ļoti skaista.

GALDA TENISS

Ontario meistarsacīkstēs galda tenisā dalībnieku skaits nebija liels, bet sacīkstes bija spraigas. Sieviešu vienspēlē uzvarēja Biruta Skujiņa, otrā vietā atstājot H. Jaunzemi. Vīriešu vienspēlē priekšgalā ierindojās Modris Žulps, finālā pārspējot Laimoni Eichvaldu (21:18, 23:25, 26:24, 26:24). Trešā vietā Valdis Paukšēns. Jauktā dubultspēlē uzvarēja D. Žulpa ar J. Kugu, atstājot aiz sevis H. Jaunzemi ar L. Eichvaldu. Vīriešu dubultspēlē uzvarēja M. Žulps ar L. Eichvaldu, otrie J. Kuga ar J. Kūlīti. Sieviešu dubultspēlē D. Žulpa ar B. Skujiņu uzvarēja V. Ādmini ar H. Jaunzemi.

Kanadas meistarsacīkstes galda tenisā notiks 13. maijā, sākums pl. 9.30. Spēlēs pēc divminūšu sistēmas. Tuvākā informācija pie LSAK galda tenisa nozares vad. A. Eglīša, LE 5-0093.

MARCIĀNO NO RINGA AIZIET NEUZVARĒTS

Pasaules meistars boksā smagajā svarā Rakijs Marciano pēc apspriedes ģimenē nolēmis aiziet no ringa neuzvarēts. Turpmāk viņš dzīvos tikai savai ģimenei.

49 cīņās Marciano palicis neuzvarēts, no tām 6 reizes izcīnījis pasaules meistartitulu, sitis savus pretiniekus K.O., un vienu reizi uzvarējis pēc punktiem.

Marciano savas karjēras laikā nopelnījis 3.5 milj. dolaru.

LATVIEŠU MISIONES
GARĪGI RADIO RAIDĪJUMI,
sākot ar
6. maiju, plkst. 10.45,
katru svētdienu
CKLB raidītājā.
Viļņa gaŗums 1350.

FUTBOLA SACĪKSTES

7. maijā, pl. 7 vak., Millera stadiona laukumā
Toronto (Broadview - Danforth)
MO. CARMEL (italieši) - DV